

Uradni list

Evropske unije

L 309

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Zvezek 54

24. november 2011

Vsebina

II Nezakonodajni akti

SKLEPI

2011/746/EU:

- ★ Sklep Komisije z dne 23. februarja 2011 o državni pomoči, ki jo je Italija dodelila družbam Portovesme Srl, ILA SpA, Eurallumina SpA in Syndial SpA (ukrepi državne pomoči C 38/B/04 (ex NN 58/04) in C 13/06 (ex N 587/05)) (notificirano pod dokumentarno številko C(2011) 956) ⁽¹⁾... 1

2011/747/EU:

- ★ Sklep Komisije z dne 24. maja 2011 o državni pomoči C 88/97, ki jo je Francoska republika odobrila podjetju Crédit Mutuel (notificirano pod dokumentarno številko C(2011) 3436) ⁽¹⁾ 23

Cena: 3 EUR

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP

SL

Akti z rahlo natisnjenimi naslovi so tisti, ki se nanašajo na dnevno upravljanje kmetijskih zadev in so splošno veljavni za omejeno obdobje.

Naslovi vseh drugih aktov so v mastnem tisku in pred njimi stoji zvezdica.

II

(Nezakonodajni akti)

SKLEPI

SKLEP KOMISIJE

z dne 23. februarja 2011

o državni pomoči, ki jo je Italija dodelila družbam Portovesme Srl, ILA SpA, Eurallumina SpA in Syndial SpA (ukrepi državne pomoči C 38/B/04 (ex NN 58/04) in C 13/06 (ex N 587/05))

(notificirano pod dokumentarno številko C(2011) 956)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2011/746/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima določbama ⁽¹⁾, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

(3) Z dopisoma z dne 22. januarja 2004 in 19. marca 2004 je Komisija pozvala Italijo, naj predloži dodatne informacije o zadevnih ukrepih. Italijanski organi so odgovorili z dopisoma z dne 9. februarja 2004 in 9. junija 2004. Z dopisom z dne 20. septembra 2004 je Italija predložila dodatna pojasnila.

(4) Z dopisom z dne 16. novembra 2004 je Komisija sporočila Italiji, da bo glede ukrepa začela postopek v skladu s členom 108(2) PDEU.

(5) Odločitev Komisije, da sproži postopek, je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽²⁾. Komisija je pozvala zainteresirane strani, naj predložijo svoje pripombe v zvezi z ukrepi.

1. POSTOPEK

1.1 Zadeva C 38/B/04

(1) Z dopisom z dne 4. decembra 2003 je odvetniška pisarna, ki zastopa pritožnika, Komisijo obvestila, da je bilo v italijanskih medijih objavljenih več člankov, v katerih je bilo navedeno, da namerava italijanska vlada uvesti ugodnejše cene električne energije za nekatere družbe na Sardiniji.

(2) Cene so bile uvedene s členom 1 odloka predsednika vlade z dne 6. februarja 2004 (v nadaljnjem besedilu: odlok iz leta 2004). Odlok je imel dva različna vpliva: a) uvedel je ugodnejše cene električne energije za družbe Portovesme Srl, ILA SpA in Eurallumina SpA; ter b) podaljšal veljavno ugodnejšo ceno za družbo Alcoa Transformazioni, proizvajalca primarnega aluminija (v nadaljnjem besedilu: družba Alcoa)

(6) Italija je predložila svoje pripombe z dopisoma z dne 4. februarja 2005 in 11. februarja 2005.

(7) Komisija je prejela tudi pripombe drugih zainteresiranih strani, vključno s tremi družbami, ki so prejele pomoč, in konkurenčnega ponudnika družbe Portovesme. Komisija je z dopisom z dne 22. marca 2005 o zadevnih pripombah obvestila Italijo, ki je imela možnost, da nanje odgovori. Pripombe Italije je prejela z dopisom z dne 20. septembra 2005.

(8) 29. oktobra 2008 se je zadeva C 38/04 razdelila na del A, ki obravnava družbo Alcoa, in del B, ki obravnava družbe Portovesme, ILA in Eurallumina.

⁽¹⁾ UL C 30, 5.2.2005, str. 7 in UL C 145, 21.6.2006, str. 8.

⁽²⁾ UL C 30, 5.2.2005, str. 7.

- (9) 19. novembra 2009 je Komisija sprejela končni negativni sklep v zvezi z družbo Alcoa, s katerim je odredila vračilo pomoči ⁽³⁾.

1.2 Zadeva C 13/06

- (10) S členom 11(12) zakonskega odloka št. 35 z dne 14. marca 2005, spremenjenim v zakon št. 80/2005 z dne 14. maja 2005, ki vsebuje nujne določbe v skladu z akcijskim načrtom za gospodarski, socialni in ozemeljski razvoj (v nadaljnjem besedilu: zakon št. 80/2005), so italijanski organi podaljšali veljavnost ugodnejše cene električne energije do leta 2010 za družbe Portovesme, ILA in Eurallumina ter podaljšali ugodnost cene za družbo Syndial SpA, proizvajalca klora, ki se prav tako nahaja na Sardiniji.
- (11) Komisija je z dopisom z dne 22. julija 2005 prejela pritožbo družbe, konkurenčnega ponudnika družbe Syndial, sledili pa sta ji nadaljnji predložitvi iste družbe z dne 7. oktobra 2005 in 7. decembra 2005.
- (12) Italija je Komisijo o ukrepu obvestila z dopisom z dne 23. novembra 2005. Z dopisom z dne 28. novembra 2005 je Italija predložila dodatna pojasnila.
- (13) Z dopisom z dne 22. decembra 2005 je Komisija pozvala Italijo, naj predloži nadaljnja pojasnila, ki jih je Italija predložila z dopisom z dne 3. marca 2006.
- (14) Medtem se je z dopisom z dne 20. januarja 2006 isti konkurenčni ponudnik družbe Portovesme, ki je predložil pripombe v zadevi C 38/B/04, pritožil glede novega ukrepa.
- (15) Z dopisom z dne 26. aprila 2006 je Komisija obvestila Italijo, da bo glede sprememb in podaljšanja posebne sheme cen, ki so bile uvedene z zakonom št. 80/2005, sprožila postopek v skladu s členom 108(2) PDEU.
- (16) Komisija je Italijo z dopisom z dne 22. avgusta 2006 pozvala, naj predloži dodatna pojasnila; Italija je odgovorila z dopisom z dne 28. septembra 2006.
- (17) Odločitev Komisije, da sproži postopek, je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽⁴⁾. Komisija je pozvala zainteresirane strani, naj predložijo svoje pripombe v zvezi z ukrepi.

- (18) Komisija je prejela pripombe zainteresiranih strani, vključno z upravičenci, dvema konkurenčnima ponudnikoma družb Portovesme in Syndial, ter proizvajalcem električne energije iz obnovljivih virov. Komisija je z dopisom z dne 5. oktobra 2006 o zadevnih pripombah obvestila Italijo, ki je imela možnost, da nanje odgovori. Italija je odgovorila z dopisom z dne 1. decembra 2006.

- (19) Italija je z dopisi z dne 16. aprila 2007, 10. maja 2007, 14. maja 2007 in 22. junija 2010 predložila dodatna pojasnila.

1.3 Področje uporabe tega sklepa

- (20) Ta sklep zajema cene, ki so bile s členom 1 odloka iz leta 2004 uvedene za upravičence, razen za družbo Alcoa, (v nadaljnjem besedilu: cene iz leta 2004), in cene, ki so bile uvedene s členom 11(12) zakona št. 80/2005 in podrobneje obrazložene v odločbah, ki jih je sprejel organ za električno energijo in plin (*Autorità per l'Energia Elettrica e il Gas* – v nadaljnjem besedilu: AEEG) (v nadaljnjem besedilu: cene iz leta 2005).

2. PODROBEN OPIS UKREPA

2.1 Sporne cene iz leta 2004

- (21) Člen 1 odloka iz leta 2004 je razširil „[cenovno] obravnavo iz člena 2 odloka ministrstva za industrijo, trgovino in obrt z dne 19. decembra 1995 [v nadaljnjem besedilu: odlok za družbo Alcoa] na dobavo energije za proizvodnjo in predelavo aluminija, svinca, srebra in cinka, vendar le za obrate, ki so bili ob datumu veljavnosti tega odloka že ustanovljeni in se nahajajo na otoških območjih ter nimajo dovolj povezav z nacionalnimi elektroenergetskimi in plinovodnimi omrežji ali teh povezav sploh nimajo“.
- (22) Ta cenovna obravnava naj bi bila prehodna: končala naj bi se „z dokončanjem del ali izboljšanjem povezav z nacionalnimi elektroenergetskimi in plinovodnimi omrežji“ in najkasneje 30. junija 2007.
- (23) V praksi je odlok iz leta 2004 ugodnejšo ceno, do katere je že bil upravičen proizvajalec aluminija Alcoa, razširil na tri energetske intenzivne družbe na Sardiniji: družbo Portovesme, proizvajalca svinca, srebra in cinka ⁽⁵⁾; družbo ILA, proizvajalca proizvodov iz predelanega aluminija; in družbo Eurallumina, proizvajalca aluminijevega oksida ⁽⁶⁾.
- (24) Na regulativni ravni se je cena izvajala z odločbami (*delibere*) AEEG.

⁽³⁾ Sklep Komisije 2010/460/ES z dne 19. novembra 2009 o državni pomoči C 38/A/04 (ex NN 58/04) in C 36/B/06 (ex NN 38/06) Italije za Alcoa Trasformazioni, (UL L 227, 28.8.2010, str. 62).

⁽⁴⁾ UL C 145, 21.6.2006, str. 8.

⁽⁵⁾ Za obrate v Portoscusu in San Gavinu.

⁽⁶⁾ Aluminijev oksid je vmesni material, ki nastane pri obdelavi boksita in se uporablja za taljenje aluminija. Velik del proizvodnje družbe Eurallumina je namenjen bližnjim talilnicam družbe Alcoa.

(25) Odločba AEEG št. 110/04 določa, da bodo ugodnejše cene veljale le, če bo rezultat postopka priglasitve pozitiven. Vendar je v skladu z navodili Urada predsednika vlade, ki navajajo, da odlok iz leta 2004 ni bil uradno priglašen v skladu s pravili o državni pomoči, ampak samo „predstavljen“ Komisiji v okviru „predhodnega poizvedovanja“ (*indagine conoscitiva preliminare*), AEEG odlok iz leta 2004 izvedel s sklepom št. 148/04 (7).

(26) Sistem je upravičencem omogočal, da so pod pogoji iz odloka za družbo Alcoa prejeli kompenzacijska plačila. Za obrat, zajet v shemi, je bilo kompenzacijsko plačilo enako razliki med ceno, plačano družbi, ki je obrat oskrbovala z električno energijo, in ugodnejšo ceno, ki jo je določila država, pomnoženo s porabo električne energije obrata. Metoda za izračun ugodnejše cene je bila določena z odločbo CIP št. 15/1993. Na ceno je vplival mehanizem za indeksacijo, ki je temeljil na odstotku italijanskih stroškov proizvodnje energije („komponenta Ct“). V letu 2004 je ugodnejša cena za upravičence s Sardinije znašala med 26 EUR in 35 EUR/MWh.

(27) Za upravno poslovanje sheme je bil zadolžen izravnalni sklad za sektor električne energije (*Cassa Conguaglio per il Settore Elettrico*) (8). V praksi je sistem cen deloval na naslednji način: upravičenci so izravnalnemu skladu poslali podrobne mesečne podatke o količini električne energije, ki so jo porabili, in cenah, ki so jih plačali svojim dobaviteljem električne energije. Nato so od izravnalnega sklada prejeli gotovinska plačila, izračunana, kot je navedeno zgoraj (9).

(28) Sredstva, potrebna za financiranje kompenzacijskih plačil, so bila zbrana z drugimi dajatvami, ki so jih morali

(7) Mehanizem cene je opisan v členu 73 konsolidiranih pravil za zagotavljanje storitev prenosa, distribucijo, merjenje in prodajo elektrike za regulativno obdobje 2004–2007 (*Testo integrato delle disposizioni per l'erogazione dei servizi di trasmissione, distribuzione, misura e vendita dell'energia elettrica per il periodo di regolazione 2004–2007*). Ta dokument sestavlja in redno posodablja AEEG.

(8) Izravnalni sklad je javni organ, ustanovljen z zakonskim odlokom št. 98 z dne 26. januarja 1948; deluje v skladu z navodili organa AEEG in med drugim obravnava finančne tokove, ki so povezani z ugodnejšimi cenami električne energije (pobiranje dajatev in izplačilo končnim upravičencem).

(9) Upravičenci so lahko tudi prekinili svoje veljavne dobavne pogodbe in se obrnili neposredno na samostojnega kupca (*Acquirente unico*), organ v državni lasti, odgovoren za zbiranje povpraševanja strank, ki želijo, da jim dobavlja energijo, in za preskrbo z električno energijo v njihovem imenu na grosističnem trgu električne energije po najugodnejši ceni. Če bi se upravičenec do kompenzacijskih plačil odločil za ta sistem, bi država ceno samostojnega kupca vzela kot osnovo za izračun kompenzacijskih plačil. Ta sistem je bil oblikovan z namenom zmanjšanja stroškov te sheme za splošno javnost, saj je upravičence odvrnil od sklenitve neugodnih dobavnih pogodb z lastnimi dobavitelji električne energije (kar bi se odražalo v višjih kompenzacijskih plačilih). Vendar ni bil obvezen: upravičenec se ni bilo treba obrniti na samostojnega kupca, da bi prejeli kompenzacijska plačila.

plačati vsi italijanski odjemalci električne energije na podlagi sestavnega dela A4 standardne cene za električno energijo (10).

(29) Shema bi se morala zaključiti 30. junija 2007. Vendar je bilo njeno izvajanje po navodilih AEEG prekinjeno kmalu po tem, ko je Komisija sprožila formalni postopek preiskave novembra 2004 (11).

(30) Podatki, ki jih je predložila Italija, kažejo, da sta družbi Portovesme in Eurallumina prejeli subvencije za električno energijo, porabljeno med aprilom in oktobrom 2004, družba ILA pa subvencije za električno energijo, porabljeno med aprilom in septembrom 2004. Skupna izplačila izravnalnega sklada tem trem družbam v okviru sheme so navedena spodaj (v EUR).

Portovesme Srl	12 845 892,82
Eurallumina SpA	5 208 152,05
ILA SpA	291 120,27

2.2 Sporne cene iz leta 2005

(31) S členom 11(12) zakona št. 80/2005 so italijanski organi razširili „cenovno obravnavo iz odloka ministrstva za industrijo, trgovino in obrt z dne 19. decembra 1995 na dobavo energije za proizvodnjo in predelavo aluminija, svinca, srebra in cinka ter klorovih preparatov glede na cene, ki se za podobno preskrbo uporabljajo na evropskih trgih, vendar le za obrate, ki so bili ob datumu veljavnosti tega odloka že ustanovljeni in se nahajajo na Sardiniji ter so priključeni na visokonapetostno omrežje. Za to cenovno obravnavo veljajo dolgoročne obveznosti, za katere se dogovorijo upravičenci, lokalni organi Sardinije in odgovorna ministrstva.“

(32) Tako je zakon št. 80/2005 pravzaprav ponovno uvedel shemo cen, uvedeno leta 2004, ki je obravnavo družbe Alcoa razširila na druge energetske intenzivne upravičence na Sardiniji. V praksi je zakon veljal samo za družbe Portovesme, ILA in Eurallumina ter Syndial, proizvajalca klorovih preparatov, ki pred tem ni koristil ugodnejših cen.

(10) Standardna italijanska cena za električno energijo, ki odraža mehanizem za zaračunavanje stroškov električne energije končnim uporabnikom, je razdeljena na sestavne dele cene. Vsak sestavni del financira določene stroške. Sestavni del A2, na primer, financira stroške razstavljanja jedrskih elektrarn, medtem ko sestavni del A3 financira obrate za obnovljivo energijo. Sestavni del A4 je financiral sheme ugodnejših cen električne energije. Tako so sestavljeni vsi računski končni uporabniki.

(11) Dopis AEEG ministrstvu za proizvodne dejavnosti z dne 17. decembra 2004. Vendar v skladu z informacijami, ki so na voljo, italijanski organi odloka iz leta 2004 niso uradno preklicali.

- (33) Opozoriti je treba, da od leta 2005 naprej ugodnejša cena ni bila več vezana na zgodovinsko ceno, ki je bila prvotno uvedena z odlokom za družbo Alcoa, ampak jo je od takrat neodvisno določal AEEG tako, da je ustrezala povprečnim cenam električne energije, ki so jo konkurenčni ponudniki upravičencev plačevali na evropskem trgu ⁽¹²⁾. Na ceno so vplivale letne posodobitve: v skladu s členom 11(13) zakona, „pogoji glede cen iz člena 11 ⁽¹³⁾ in 12 veljajo od 1. januarja 2005 in jih posodablja AEEG, ki nominalne zneske cen vsako leto zviša za 4 %, ali, če je ta slednja vrednost višja, za odstotek povečanja povprečne veleprodajne cene, zabeležene na glavnih evropskih borzah električne energije, predvsem v Frankfurtu in Amsterdamu.“ V odločbi št. 217/05 je AEEG navedel razlago tega mehanizma posodabljanja, ki je ugodnejši za upravičence, saj je določil, da letno zvišanje cen ne sme preseči 4 %.
- (34) V isti odločbi je AEEG določil ugodnejše cene, ki veljajo za različne sektorje za leto 2005, kot sledi:

Sektorji, upravičeni do ugodnejših cen	Ugodnejša cena EUR/MWh
Predelava aluminija	50
Svinec in cink	23
Proizvodnja aluminija	27
Klorov cikel	27

- (35) Tako kot cene iz leta 2004 so se tudi cene iz leta 2005 financirale z drugimi dajatvami, zaračunanimi vsem končnim uporabnikom na podlagi sestavnega dela A4 standardne cene za električno energijo. Za upravljanje finančnih tokov sistema je bil ponovno zadolžen izravnalni sklad.
- (36) Upravičenost do cene je bila pogojena z obveznostjo, s katero so se upravičenci zavezali, da bodo na Sardiniji izvajali produktivne naložbe na podlagi industrijskih načrtov, ki jih bodo predložili regionalnim organom. Na primer, družba Portovesme se je obvezala, da bo vlagala v lastno proizvodnjo električne energije ali sodelovala pri izgradnji novih elektrarn.
- (37) Italija je člen 11(12) zakona št. 80/2005 priglasila v skladu s členom 108(3) PDEU. Plačilo cen iz leta 2005

⁽¹²⁾ Ta izraz je treba najverjetneje razumeti kot sklicevanje na trg EU/EGP.

⁽¹³⁾ Ta člen je cene za družbi Alcoa in Terni podaljšal do leta 2010.

je bilo pogojeno z odobritvijo sheme s strani Komisije. Zato shema cen iz leta 2005 ni bila izvedena.

2.3 Postopki pred nacionalnimi sodišči

- (38) Družbi Solvay Chimica Italia in Solvay Chimica Bussi SpA, ki izdelujeta klorove preparate in se ne nahajata na Sardiniji, sta pri regionalnem upravnem sodišču v Lombardiji ⁽¹⁴⁾ vložili tožbo zoper odločbe, ki jih je v zvezi z izvajanjem člena 11(12) zakona 80/2005 sprejel AEEG, z utemeljitvijo, da te odločbe dodeljujejo nezakonito državno pomoč in da so kršile druge določbe italijanske zakonodaje ⁽¹⁵⁾. 27. novembra 2006 je sodišče postopek, o katerem je odločalo, prekinilo do zaključka preiskave državne pomoči, ki jo je Komisija sprožila v zadevi C 13/06.

2.4 Kombinacija s prejšnjo nezdružljivo pomočjo – zadeva Deggendorf

- (39) Po sprožitvi postopka je Italija navedla, da družba Euralumina ni povrnila nezdružljive pomoči, ki je bila predmet postopka v zadevi C 80/01 (pomoč za proizvodnjo aluminijevega oksida) ⁽¹⁶⁾, vendar so, po navedbah družbe, 8. maja 2006 glede tega ukrepa regionalni organi Sardinije izdali odredbo za vračilo.

3. ODLOČITEV O SPROŽITVI POSTOPKA NA PODLAGI ČLENA 108(2) PDEU

- (40) Komisija se je odločila, da formalno preiskavo sproži na podlagi naslednjih utemeljitev:

3.1 Zadeva C 38/B/04

- (41) Komisija je v odločitvi o sprožitvi formalne preiskave ⁽¹⁷⁾ preučila, ali obstaja možnost, da cene iz leta 2004 za družbe Portovesme, ILA in Eurallumina ne pomenijo državne pomoči, ker so podobne ugodnejši ceni, ki je bila družbi Alcoa dodeljena leta 1996, za katero je Komisija v svoji odločbi z dne 4. decembra 1996 odločila, da ne pomeni državne pomoči (v nadaljnjem besedilu: odločba *Alumix*) ⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁴⁾ Sklicevanje na zadevo R.G. št. 2317/2005.

⁽¹⁵⁾ Zlasti zakonski odlok št. 79/1999, s katerim je bila prenesena Direktiva 96/92/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 1996 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo (UL L 27, 30.1.1997, str. 20).

⁽¹⁶⁾ Odločbi Komisije C/2005/4436/06 z dne 7. decembra 2005 in C/2007/286/3 z dne 7. februarja 2007.

⁽¹⁷⁾ Sklep Komisije C(2004) 4329 z dne 16. novembra 2004 (UL C 30, 5.2.2005, str. 7).

⁽¹⁸⁾ UL C 288, 1.10.1996, str. 4.

- (42) Komisija je trdila, da se zdi, da se je nova cena razlikovala od cene *Alumix*, ker je ceno *Alumix* odobrila družba ENEL, tj. monopolni dobavitelj električne energije v Italiji, medtem ko je nova cena vključevala posamično posredovanje države, da bi se nadomestila razlika med tržno ceno, dogovorjeno s proizvajalcem električne energije, in ugodnejšo ceno, določeno leta 1996. Komisija je sklenila, da odlok iz leta 2004 ne širi področja uporabe obstoječega ukrepa, ki ne pomeni državne pomoči, na nove upravičence, ampak s finančnim mehanizmom, ki se precej razlikuje od cene *Alumix*, uvaja novo shemo v korist zadevnih treh družb.
- (43) Odločitev o sprožitvi postopka je cene, uvedene z odlokom iz leta 2004, opredelila kot pomoč za tekoče poslovanje in ocenila, ali bi se lahko taka pomoč odobrila na podlagi smernic o državni regionalni pomoči (v nadaljnjem besedilu: smernice o regionalni pomoči) ⁽¹⁹⁾, glede na to, da je bila do konca leta 2006 Sardinija območje, ki je prejemale pomoč in ki spada na področje uporabe člena 107(3)(a). Komisija je imela pomisleke glede tega, ali se lahko pomoč odobri na tej podlagi, ker se zdi, da taka ad hoc pomoč, odobrena omejenemu številu družb, ne spodbuja regionalnega razvoja.
- (44) Komisija je izrazila tudi zaskrbljenost glede tega, da bi se lahko zaradi ukrepa znižala raven obdavčitve za električno energijo. Pravna podlaga za tako morebitno znižanje bi morala temeljiti na Direktivi Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije ⁽²⁰⁾.
- (45) Komisija je v svoji odločitvi z dne 27. aprila 2006, s katero je sprožila uradno preiskavo, shemo cen iz leta 2005 opredelila kot novo pomoč za tekoče poslovanje.
- (46) Komisija je preučila, ali bi bila ugodnejša cena na podlagi smernic o regionalni pomoči lahko odobrena kot regionalna pomoč za tekoče poslovanje, glede na to, da je bila do konca leta 2006 Sardinija območje, ki je prejemale pomoč in ki spada na področje uporabe člena 107(3)(a) PDEU.
- (47) Komisija je kljub vztrajanju Italije pri tem, da so visoke cene električne energije na Sardiniji pomenile oviro za razvoj otoka, ugotovila, da Italija ni dokazala obstoja znatno višjih cen na Sardiniji na povprečni ravni ali zlasti za energetske intenzivne uporabnike ⁽²¹⁾. Komisija je pojasnila, da bi lahko presežna zmogljivost proizvodnje električne energije na Sardiniji samo spodbudila proizvajalce električne energije, da električno energijo prodajajo po najnižji možni ceni do takrat, ko bi jim dokončanje projektov za povečanje medsebojnih elektroenergetskih povezav, načrtovano za leto 2010, omogočilo, da električno energijo izvažajo s Sardinije.
- (48) Sicer pa Italija ni pojasnila, zakaj bi bilo treba višje cene obravnavati kot regionalno oviro ali kako naj bi cena prispevala k regionalnemu razvoju. Komisija je v skladu s tem dvomila, ali je bila pomoč potrebna.
- (49) Poleg tega je Komisija dvomila, da je taka ad hoc pomoč sorazmerna z regionalnimi ovirami, zlasti ob upoštevanju metode za izračun ugodnejše cene, ki ni bila povezana s cenami drugod po Italiji, ampak je temeljila na povprečnih cenah, ki so jih v Evropi plačevali energetske intenzivni uporabniki.
- (50) Komisija je ugotovila, da je ukrep veljal več kot pet let, kar je običajno najdaljše obdobje, za katero je odobrena regionalna pomoč za tekoče poslovanje, in da se pomoč dejansko ni postopno zmanjševala, glede na to, da naj bi se cene povečale za največ 4 %.
- (51) Kar zadeva obdobje, zajeto v smernice o državni regionalni pomoči za 2007–2013 ⁽²²⁾, je Komisija ugotovila, da Sardinija ne bi bila več upravičena do regionalne pomoči v skladu s členom 107(3)(a) PDEU in zlasti do pomoči za tekoče poslovanje. V skladu s smernicami bi se lahko odobrilo dveletno prehodno obdobje za linearno postopno opuščanje obstoječih shem pomoči za tekoče poslovanje, vendar se ni zdelo primerno dovoliti uvedbe nove pomoči za tekoče poslovanje za nekaj mesecev, ki bi se jo nato opustilo, zlasti glede na izražene pomisleke in izkrivljajočo naravo pomoči.
- (52) Na koncu je Komisija izrazila pomisleke glede odobritve ugodnejše cene za družbe Portovesme, ILA, Eurallumina in Syndial v obliki regionalne pomoči ali na podlagi katerih koli drugih razlogov, ki jih Italija v nobenem primeru ni opredelila.

⁽¹⁹⁾ UL C 74, 10.3.1998, str. 9. točke 4.15 do 4.17, kakor so bile spremenjene (UL C 258, 9.9.2000, str. 5).

⁽²⁰⁾ UL L 283, 31.10.2003, str. 51.

⁽²¹⁾ Italijanski organi so trdili zlasti, da so cene za energetske intenzivne uporabnike dogovorjene dvostransko in zato ti podatki niso javno dostopni. To pomeni, da niso mogli navesti cen električne energije, ki so jih plačevali upravičenci in njihovi konkurenti v drugih italijanskih regijah.

⁽²²⁾ UL C 54, 4.3.2006, str. 13.

- (53) Glede družbe Eurallumina je Komisija ugotovila, da družba še ni povrnila nezakonite in nezdružljive pomoči, ki jo je prejela ⁽²³⁾, in da na podlagi sodbe v zadevi *Deggendorf* ⁽²⁴⁾ zato ne more prejeti pomoči na podlagi katerega koli novega ukrepa.

4. PRIPOMBE ZAIINTERESIRANIH STRANI

4.1 Zadeva C 38/B/04

- (54) Na poziv Komisije v zvezi s predložitvijo pripomb glede odločitve iz leta 2004 o sprožitvi podrobne preiskave so bile prejete pripombe prvotnega pritožnika, več upravičencev (Portovesme, Eurallumina in Alcoa) in drugih zainteresiranih strani. V nadaljevanju so povzete le pripombe v zvezi z ugodnejšo ceno za družbe Portovesme, ILA in Eurallumina. Pripombe, ki jih je predložila družba Alcoa, niso vključene, saj so v celoti obravnavane v dokončnem sklepu, ki se nanaša samo na to družbo ⁽²⁵⁾.

4.1.1 Pripombe družbe Portovesme

- (55) Družba Portovesme je trdila, da je ugodnejša cena namenjena odpravi nedelovanja trga, in sicer nezmožnosti nedavno liberaliziranega trga z električno energijo na Sardiniji, da zagotovi konkurenčne cene zaradi velike tržne moči prvotnih nosilcev dejavnosti. Družba Portovesme je trdila, da sta družbi ENEL in Endesa (njuna sredstva za proizvodnjo električne energije so bila pozneje prodana družbi E.ON) oblikovali duopol in umetno vzdrževali cene električne energije na Sardiniji v skladu s povprečnimi italijanskimi cenami, dejansko pa bi morale biti glede na presežno zmogljivost proizvodnje električne energije, ki bi morala proizvajalce spodbujati k prodaji po konkurenčnih cenah, cene na Sardiniji zlasti za velike odjemalce električne energije precej nižje.
- (56) Družba Portovesme je trdila, da je bila ugodnejša cena, do katere je bila upravičena, enaka ceni, ki bi jo družba plačevala v normalnih tržnih pogojih, tj. če bi trg z električno energijo deloval pravilno.
- (57) Po mnenju družbe Portovesme so kompenzacijska plačila, ki jih je družba prejela od izravnalnega sklada (znašala so 37 EUR/MWh), uskladila cene, ki jih je plačevala družba Portovesme, s cenami električne energije, ki so jih plačevali konkurenčni ponudniki družbe, in niso izkrivljala konkurence, saj so vsi proizvajalci cinka v EU plačevali enake cene, ukrep pa je samo izravnal neugoden

konkurenčni položaj, v katerem se je znašla družba zaradi strukturnih težav Sardinije (vključno s pomanjkanjem zemeljskega plina).

- (58) Kovine, kot so cink, aluminij in svinec, so blago, za katero obstaja samo ena svetovna cena, ki jo določa Londonska borza kovin. Nihanja lokalnih proizvodnih stroškov ne pomenijo različnih svetovnih cen. Zlasti proizvodnja cinka družbe Portovesme je bila tako majhna (manj kot 1 % svetovne proizvodnje), da ni mogla vplivati na svetovno ceno.
- (59) Brez ugodnejše cene bi morala družba Portovesme zapreti obrat, vendar pa zaprtje ne bi koristilo drugim proizvajalcem cinka v EU, ki ne bi mogli povečati proizvodnje, tako da bi vrzel zapolnili z uvozom iz tretjih držav. Družba Portovesme je ugotovila, da ugodnejša cena ni vplivala na konkurenco ali trgovino v EU.
- (60) Poleg tega, po mnenju družbe Portovesme, kompenzacijska plačila iz izravnalnega sklada niso vključevala državnih sredstev, saj je izravnalni sklad samo prerazporedil zasebna sredstva, prejeta od končnih uporabnikov električne energije.
- (61) Družba Portovesme je pojasnila, da je odjem električne energije s strani energetske intenzivnih sektorjev pomemben za zagotavljanje varnosti in neprekinjene dobave na Sardiniji ter preprečevanje neučinkovitosti pri proizvodnji električne energije, ki bi povzročila višje stroške električne energije za končne uporabnike.
- (62) Nazadnje je družba poudarila, da bi bile v primeru, če bi morala zapreti obrat, posledice za proizvodno osnovo Sardinije zelo resne, saj bi bilo izgubljenih 790 neposrednih in 500 posrednih delovnih mest.

4.1.2 Pripombe družbe Eurallumina

- (63) Družba Eurallumina je trdila, da so stroški proizvodnje aluminijevega oksida v Evropi višji od proizvodnih stroškov v drugih regijah sveta, predvsem zaradi višjih cen električne energije in goriva ter stroškov za prevoz boksita ⁽²⁶⁾. Višjih stroškov ne bi mogli prenesti naprej v obliki višjih cen, saj ceno aluminijevega oksida določa Londonska borza kovin in posamezni proizvajalci nanjo nimajo vpliva. Evropska proizvodnja aluminijevega oksida je zato v primerjavi s preostalim svetom v neugodnem konkurenčnem položaju.

⁽²³⁾ Zadeva C 80/01 (zadeva v zvezi z aluminijevim oksidom, Odločba Komisije 2006/323/ES). Zadeva je obravnavala oprostitev plačila trošarine za mineralna olja, ki se uporabljajo kot gorivo pri proizvodnji aluminijevega oksida na Sardiniji, v regiji Gardanne (Francija) in v regiji Shannon (Irska).

⁽²⁴⁾ Sodba Sodišča Evropskih skupnosti v zadevi C-355/95 *Textilwerke Deggendorf* proti Komisiji [1997] Recueil I-2549.

⁽²⁵⁾ Glej uvodno izjavo 9 tega sklepa.

⁽²⁶⁾ Aluminijeva ruda, surovina za proizvodnjo aluminijevega oksida.

- (64) Poleg splošnih težav, ki vplivajo na rafinerije aluminijevega oksida, je družba Eurallumina poudarila tudi težave, ki so značilne za Sardinijo in so lokalnim industrijam preprečile izkoriščanje prednosti liberalizacije trga z električno energijo, predvsem veliko tržno moč prvotnih nosilcev dejavnosti (glej pripombe družbe Portovesme v uvodni izjavi 55). Družba Eurallumina je tudi trdila, da je pomanjkanje zemeljskega plina posebna ovira za proizvodnjo aluminijevega oksida na Sardiniji, saj je bilo treba velike količine pare, potrebne za postopek, ustvariti z dražjim težkim oljem.
- (65) Po mnenju družbe Eurallumina je po liberalizaciji tržna moč proizvajalcev električne energije na Sardiniji povzročila zvišanje cen električne energije: brez ugodnejše cene bi morala družba Eurallumina za dobavo električne energije plačevati 65,95 EUR/MWh, v primerjavi s 44 EUR/MWh, ki jih je plačevala pred liberalizacijo. Cene iz leta 2004 so to ceno znižale na 35 EUR/MWh.
- (66) Tako kot družba Portovesme je tudi družba Eurallumina trdila, da v primeru, če bi morala prenehati z delovanjem, drugi proizvajalci aluminijevega oksida ne bi mogli nadomestiti njene proizvodnje, saj so že delovali s polno zmogljivostjo, tako da bi vrzel zapolnili z uvozom iz tretjih držav. Zaprtje bi povzročilo izgubo 400 neposrednih in 250 posrednih delovnih mest⁽²⁷⁾. Glede na to, da je bila družba Eurallumina edini dobavitelj aluminijevega oksida za talilnico družbe Alcoa, je menila, da bi zaprtje njene tovarne aluminijevega oksida lahko ogrozilo tudi sposobnost preživetja družbe Alcoa na Sardiniji.
- (67) Družba Eurallumina je ugotovila, da je bila cena, uvedena z odlokom iz leta 2004, potrebna zaradi razvoja nove infrastrukture, ki bi odstranila glavne dejavnike neugodnega konkurenčnega položaja, ki vpliva na industrijo Sardinije.

4.1.3 Pripombe drugih zainteresiranih strani

- (68) Konkurenčni ponudnik družbe Portovesme – ista družba, ki je Komisijo prvotno obvestila o zadevi – je ponovno pisal Komisiji po sprožitvi uradne preiskave. Predložil je analizo ugodnejše cene iz leta 2004, s katero je ugotovil, da cena pomeni nezakonito državno pomoč. Sporna shema cen se je bistveno razlikovala od cene *Alumix*, ki je bila odobrena družbi Alcoa: ni bilo mogoče zavzeti stališča, da ne pomeni državne pomoči. Pomoč mora biti razglašena za nezdržljivo s skupnim trgom, saj je ni bilo mogoče odobriti kot regionalno pomoč za tekoče poslovanje ali kot pomoč za prestrukturiranje.
- (69) Družbi Solvay Chimica Italia in Solvay Chimica Bussi, ki proizvajata klorove preparate, sta pripombe glede cen iz

leta 2004 poslali julija 2005, po izteku enomesečnega roka za predložitev pripomb na odločitev o sprožitvi uradne preiskave. Kljub zamudi sta ti družbi prosili, da se obravnavata kot zainteresirani strani. V svojih pripombah sta navedli, da cene iz leta 2004 in cene iz leta 2005 pomenijo nezakonito in nezdržljivo državno pomoč.

4.1.4 Pripombe Italije

Cena je namenjena odpravi nedelovanja trga

- (70) Italija je trdila, da trg z električno energijo v EU še ni popolnoma konkurenčen, kar je priznala tudi Komisija v svojem četrtem letnem poročilu o uresničevanju notranjega trga s plinom in električno energijo⁽²⁸⁾. Podjetja, zlasti energetska intenzivna podjetja, niso mogla prosto izbirati svojih dobaviteljev in dobiti električne energije pod primerljivimi pogoji v različnih državah članicah. Te težave niso bile povezane s podjetništvom družb, ampak so bile rezultat strukturnih pomanjkljivosti trgov z električno energijo. Sedanji položaj na trgu EU z električno energijo je imel negativne učinke na svobodno konkurenco na proizvodnih trgih energetske intenzivnih uporabnikov.
- (71) Italija je imela kljub liberalizaciji sektorja določene strukturne pomanjkljivosti, kot sta nezadostno medsebojno povezovanje med različnimi deli nacionalnih omrežij in koncentrirana tržna struktura. V teh okoliščinah liberalizacija ni povzročila ugodnejših cen za energetska intenzivna uporabnika. Težave so bile zlasti velike na Sardiniji, kjer je povezovanje omejeno.
- (72) Zato je Italija trdila, da je treba sistem posebnih cen, pri katerem se upoštevajo značilnosti povpraševanja, obravnavati kot upravičen regulativni ukrep, ki spodbuja mehanizme, ki bi bili na voljo na popolnoma konkurenčnem trgu. Ukrep je ponovno vzpostavil enake konkurenčne pogoje za energetska intenzivna podjetja, ki delujejo v različnih državah članicah, saj je odpravil geografske pomanjkljivosti, ki so vplivale na družbe na Sardiniji. Shema je predvidela pričakovane učinke procesa liberalizacije. Po mnenju Italije so bili podobni ukrepi uvedeni v drugih državah članicah, kjer so imeli energetska intenzivna uporabnika korist zaradi reguliranih cen električne energije.
- (73) Po mnenju Italije je odlok iz leta 2004 sledil še dvema ciljema: podpori zaposlovanja na Sardiniji, ki je bilo koncentrirano v sektorju kovin, in ohranjanju dovolj visoke ravni povpraševanja po proizvodnji električne energije na Sardiniji, ki je imela težave s presežno zmogljivostjo.

⁽²⁷⁾ V času oblikovanja tega sklepa družba Eurallumina že več kot leto dni ni delovala, delavci pa so prejeli odpravnino *cassa integrazione*.

⁽²⁸⁾ Dokument COM(2004) 863 konč.

Cena ni državna pomoč

- (74) Italija je trdila, da je nova shema cen dejansko enaka ceni *Alumix*, za katero je Komisija ugotovila, da ne pomeni državne pomoči. Razlike med staro in novo shemo so bile posledica nove „strukture cen“, ki jo je zahtevala vzpostavitev liberaliziranega trga z električno energijo.
- (75) Italija je trdila, da shema cen ne pomeni državne pomoči. Kar zadeva uporabo državnih sredstev, je bil sistem cen primerljiv z ureditvijo v zadevi *PreussenElektra*, za katero je Sodišče menilo, da ne vključuje državnih sredstev ⁽²⁹⁾. Izravnalni sklad je bil tehnično telo, ki je vodilo račune sistema, in ni mogel prosto razpolagati s finančnimi sredstvi, s katerimi je upravljal. Dejstvo, da sta AEEG in ministrstvo za finance izvajala ukrep nadzora nad dejavnostmi izravnalnega sklada, ni pomenilo, da lahko država prosto razpolaga s temi sredstvi. Po mnenju Italije so bila zato sredstva, uporabljena za financiranje mehanizma cen, v celoti zasebna.
- (76) Italija je nadalje trdila, da cena ni imela učinka na trgovino znotraj Unije in ni mogla izkrivljati konkurence zaradi razlogov, povezanih z obstojem svetovne cene za proizvode, ki so bili blago (glej pripombe družbe *Portovesme*, uvodna izjava 55). Poleg tega proizvodnja EU in Italije ni mogla slediti naraščajočemu povpraševanju po zadevnih kovinah. Leta 2005 je domača proizvodnja pokrivala samo 12 % povpraševanja po aluminiju, 55 % povpraševanja po cinku in 80 % povpraševanja po svincu v Italiji. Primanjkljaj v proizvodnji teh kovin v EU in Italiji je bil vedno večji, pri čemer so povpraševanju vedno pogosteje zadostili uvozniki iz tretjih držav. Če industrije aluminija v Italiji ne bi bilo, noben nov udeleženec iz EU na trgu ne bi mogel nadomestiti zmanjšanja zmogljivosti v Italiji, ker obrati EU že zdaj delujejo s polno zmogljivostjo in noben obstoječi proizvajalec ali nov udeleženec na trgu ne bi bil pripravljen povečati zmogljivosti, saj so dolgoročne napovedi glede razpoložljivosti dostopnih cen energije v prihodnosti negotove. Ohranitev teh proizvodnih zmogljivosti v Italiji zato ne bi oškodovalo konkurenčnih ponudnikov. Ker ugodnejša cena ni bila nižja od cen električne energije, ki so jih v povprečju plačevali konkurenčni ponudniki družb, ni spodbujala izvoza iz Sardinije v druge države članice.

Če cena pomeni pomoč, je to regionalna pomoč za tekoče poslovanje in je združljiva

- (77) Italija je trdila, da se cena, četudi bi Komisija sklenila, da ukrep dejansko pomeni državno pomoč, lahko šteje za združljivo z notranjim trgovino, ker je to regionalna pomoč za tekoče poslovanje in je na Sardiniji dopustna na podlagi oprostitev iz člena 107(3)(a) PDEU.
- (78) Po mnenju Italije nepopolnost trga z električno energijo na Sardiniji (koncentracija trga, slabo povezovanje in

presežna zmogljivost proizvodnje električne energije) in pomanjkanje dostopa do infrastrukture za zemeljski plin pomenita regionalno oviro, ki naj bi se ublažila z zadevno ceno.

- (79) Cene električne energije v Italiji za energetske intenzivne uporabnike so bile za 38 % višje od povprečnih cen v EU. To je ustvarilo težavo na področju konkurenčnosti, ki je na Sardiniji nastala zaradi pomanjkljivosti lokalnega trga z električno energijo in pomanjkanja dostopa do omrežja z zemeljskim plinom.
- (80) Italija je trdila, da je ukrep prispeval k regionalnemu razvoju, ker je sektor kovin veliko prispeval h gospodarstvu in zaposlovanju na Sardiniji: sektor kovin je predstavljal 12 % zaposlene delovne sile in 12,2 % regionalnega BNP v proizvodnji. Cena je pozitivno vplivala na zaposlovanje ter ohranjanje družbene in gospodarske strukture na otoku.
- (81) Po mnenju Italije je bila cena sorazmerna s pomanjkljivostmi, s katerimi so se soočali upravičenci, saj je samo prilagodila cene električne energije, ki so jih plačevali proizvajalci na Sardiniji, povprečnim cenam, ki so jih plačevali konkurenčni ponudniki upravičencev v EU.
- (82) Cena je bila tudi kratkoročna in prehodna, saj naj bi se končala z dokončanjem infrastrukturnih projektov, namenjenih izboljšanju povezav z elektroenergetskimi in plinovodnimi omrežji (novim povezovalnim kablom SAPEI in plinovodom GALSI) ⁽³⁰⁾.
- (83) Po mnenju Italije se je ukrep tudi postopno zmanjševal, saj je bila ugodnejša cena valorizirana na podlagi nihanj cene goriva in bi se lahko samo zvišala ali ostala nespremenjena.

4.2 Zadeva C 13/06

4.2.1 Pripombe družbe *Portovesme*

- (84) Družba *Portovesme* je menila, da cene iz leta 2005 niso izkrivljale konkurence, da so bile nujne za zagotavljanje preživetja zadevnih industrij in da se jih kot regionalno pomoč lahko šteje za združljive. Trditve družbe so podobne tistim, ki jih je navedla Italija in na katere se je mogoče sklicevati (glej uvodne izjave 87 do 104).

⁽²⁹⁾ Zadeva C-379/98 [2001] Recueil I-2099.

⁽³⁰⁾ Italija je ocenila, da bo ta infrastruktura končana leta 2007. V okviru zadev C 13/2006 in C 36b/2006 je Italija pričakovani datum premaknila na leto 2010. V času sprejetja tega sklepa plinovod GALSI še ni bil zgrajen (uporabljati naj bi se začel leta 2014), kabel SAPEI pa deluje samo delno.

4.2.2 Pripombe družbe Eurallumina

- (85) Družba Eurallumina je prav tako menila, da cene iz leta 2005 niso izkrivljale konkurence, da so bile nujne za zagotavljanje preživetja zadevnih industrij in da se jih kot regionalno pomoč lahko šteje za združljive. Trditve družbe so podobne tistim, ki jih je navedla Italija in na katere se je mogoče sklicevati.

4.2.3 Pripombe drugih zainteresiranih strani

- (86) Konkurenčna ponudnika družb Portovesme in Syndial, ki sta predložila pripombe v zadevi C 38/B/04, sta predložila pripombe tudi v tej zadevi. Oba sta trdila, da sporni ukrepi pomenijo pomoč za tekoče poslovanje, ki jo je treba šteti za nezdržljivo z notranjim trgom.

4.2.4 Pripombe Italije

Cene so del strategije za regionalno pomoč

- (87) Italija je trdila, da so se cene iz leta 2005 zelo razlikovale od cen, uvedenih leta 2004, saj so bile sedaj v skladu z zahtevami smernic o regionalni pomoči.

- (88) Po mnenju Italije se cene na podlagi površne ocene lahko opredelijo kot pomoč za tekoče poslovanje, vendar so dejansko del svežnja ukrepov, naklonjenih regionalnemu razvoju na Sardiniji. Italija je opozorila zlasti na tesno povezavo med cenami in obveznostjo glede izvajanja dolgoročnih naložb, ki so jo morali prevzeti upravičenci. Klavzula o odložitvi, zaradi katere je izvajanje ukrepa pogojeno z odobritvijo s strani Komisije, je po mnenju Italije dokaz, da je ukrep regionalna pomoč.

- (89) Memorandum o soglasju (*protocollo d'intesa*), ki sta ga podpisali regija in upravičenci, je nosilni steber te strategije. Obsegal je naslednje:

(a) produktivne naložbe, opisane v industrijskih načrtih, ki so jih predložili upravičenci;

(b) hitro odobritev infrastrukture energetske povezave, ki bo upravičencem omogočala oskrbo z električno energijo po konkurenčnih cenah (plinovod GALSI in povezovalni kabel SAPEL);

(c) dodelitev integrirane koncesije za izkoriščanje premo-govnika v regiji Sulcis in izgradnjo/delovanje nove elektrarne na premog, namenjene za dobavo električne energije upravičencem; in

(d) ugodnejše cene.

- (90) Italija je menila, da bi bilo treba cene obravnavati kot instrument politike, namenjen zaščiti sektorjev, ki jih

ogrožajo visoke cene električne energije in bi se v nasprotnem primeru zaradi agresivne konkurence podjetij, ki niso iz EU in imajo nižje proizvodne stroške, preselili iz Italije in Evrope. Cene naj bi se uporabljale do dokončanja načrtovane infrastrukture in do vzpostavitve konkurenčnega notranjega trga za električno energijo. Ukrep je bil v skladu z duhom regionalne pomoči, saj je spodbujal gospodarsko rast in zaposlovanje na otoku, na katerem je energetska intenzivna proizvodnja trpela zaradi neugodnega konkurenčnega položaja, nastalega zaradi nepopolnega stanja liberalizacije trga z električno energijo in izrednih infrastrukturnih pomanjkljivosti na Sardiniji v zvezi s povezavo z nacionalnimi elektroenergetskimi in plinovodnimi omrežji.

- (91) V podporo temu integriranemu pristopu je Italija navedla prvo poročilo skupine na visoki ravni za konkurenčnost, energijo in okolje⁽³¹⁾, ki je ugotovila, da proces liberalizacije v sektorju električne energije ni prinesel zadovoljivih rezultatov, da je potrebna boljša povezanost in da so zaželeni dolgoročne dobavne pogodbe s predvidljivimi cenami ali partnerstva med strankami in dobavitelji električne energije. Italija je trdila, da so ukrepi, načrtovani za Sardinijo, delovali v tej smeri, vendar so bili za zaščito konkurenčnosti industrije na Sardiniji in njeno preživetje do izvedbe načrtovanih naložb in rešitve strukturnih težav potrebni tudi kratkoročni ukrepi, kot so bile ugodnejše cene.

Pomoč izravnava regionalne slabosti

- (92) Italija je trdila, da ni mogoče primerjati cen električne energije, ki jih plačujejo upravičenci s Sardinije, s povprečnimi cenami, ki jih plačujejo primerljiva podjetja v celinski Italiji, saj so energetska intenzivna podjetja električno energijo kupovala preko dvostranskih pogodb, ki niso javno dostopne. Po mnenju Italije je Komisija naredila napako pri izvedbi primerjave na podlagi cen, zabeleženih na borzah električne energije, saj je bil samo manjši del dobave energije teh podjetij pridobljen na borzah.

- (93) Po mnenju Italije bi bile cene, dogovorjene preko dvostranskih pogodb, za odjemalce ugodne samo, če bi odjemalci lahko prosto izbirali svoje dobavitelje in dobivali električno energijo, ki je bila proizvedena s konkurenčnimi tehnologijami. To na Sardiniji, kjer elektrarne niso mogle proizvajati poceni električne energije, saj niso imele dostopa do zemeljskega plina, ni bilo mogoče. Poleg tega je od novih naložb v moderno proizvodnjo električne energije odvrčala omejena elektroenergetska povezava, zaradi katere električne energije ni bilo mogoče izvažati. Drug dejavnik sta bili koncentracija trga in vloga, ki so jo imeli prvotni nosilci dejavnosti.

⁽³¹⁾ Prvo poročilo skupine na visoki ravni za konkurenčnost, energijo in okolje *Prispevek k celostnemu pristopu k politikam o konkurenčnosti, energiji in okolju*, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/policy-integration/high-level-group/reference-material/index_en.htm. Skupina na visoki ravni je bila forum, v katerem so sodelovali predstavniki Komisije in vodje podjetij.

- (94) V teh okoliščinah je bila, po mnenju Italije, uvedba cen, ki so ohranile cene električne energije, dokler na trgu z električno energijo ni bila dosežena učinkovitejša konkurenca, upravičena. Italija je ponovno trdila, da so ugodnejše cene spodbujale mehanizem popolnoma konkurenčnega trga.
- (95) Glede presežnih zmogljivosti proizvodnje električne energije, zaradi katere je Komisija dvomila, da so bile cene električne energije na Sardiniji višje od cen na celinski Italiji (ker bi presežna zmogljivost morala proizvajalce spodbujati k prodaji velikim odjemalcem po konkurenčnih cenah — glej uvodno izjavo 47), je Italija navedla naslednje trditve. Presežna zmogljivost proizvodnje električne energije na Sardiniji ni mogla voditi do nižjih cen za odjemalce, ker je v tem določenem primeru presežna zmogljivost nastala zaradi omejenega povezovanja, zaradi česar je bilo treba ustvariti zelo veliko zalogo električne energije za zaščito neprekinjenosti dobave električne energije na otoku ⁽³²⁾. Ker je bila ta zaloga v vsakem primeru poplačana preko dajatev, ki jih morajo plačevati vsi končni uporabniki električne energije, dobavitelji električne energije niso imeli interesa za prodajo električne energije, saj so to neizkoriščeno zmogljivost uporabili po konkurenčnejših cenah.

Pomoč je sorazmerna

- (96) Po mnenju Italije je ukrep sorazmeren, ker je bila cena, ki jo je AEEG določil za leto 2005 (glej uvodno izjavo 34), enaka povprečni ceni, ki so jo konkurenčni ponudniki upravičencev plačevali v EU in jo je upravni organ objektivno izračunal. Italija je tudi poudarila, da so veliki industrijski odjemalci v državah članicah z reguliranimi cenami za dobavo električne energije leta 2005 plačevali tudi samo 25 EUR/MWh.
- (97) Zato je Italija izpodbijala podatke, ki so jih predložili pritožniki in so bili po njenem mnenju zbrani na podlagi napačne metodologije, saj so precenili povprečne cene električne energije, ki so jih v EU plačevali konkurenčni ponudniki upravičencev.

Pomoč je začasna in se postopno zmanjšuje

- (98) Po mnenju Italije je bilo trajanje sheme, in sicer šest namesto petih let, upravičeno zaradi potrebe po čakanju na dokončanje energetske infrastrukture.
- (99) Italija je trdila tudi, da je bila zahteva glede postopnega zmanjševanja izpolnjena: cene so se postopno nižale, saj so bile prilagojene na podlagi tehtanega povprečja nihanj na borzah električne energije v Amsterdamu in Frankfurtu in bi se lahko samo zvišale ali ostale nespremenjene.
- (100) Cene so bile vezane na nihanje cen na borzah električne energije, ker je bilo to, po mnenju Italije, objektivno merilo, ki je na splošno reprezentativno za gibanje cen

energije. Vendar je Italija trdila, da so bila dejanska zvišanja cen za energetske intenzivne uporabnike v EU na splošno znatno nižja od zvišanj, zabeleženih na borzah, saj so ti uporabniki plačevali cene, dogovorjene z dvostranskimi pogodbami, ali cene, ki jih je določila država in so bile regulirane, te cene pa so bile manj podvržene nihanju.

- (101) Italija je ugotovila, da je bilo letno zvišanje za 4 %, uporabljeno za cene na Sardiniji, v skladu z zvišanji cen energije, ki so veljale za njihove neposredne konkurenčne ponudnike v EU.
- (102) Italija je opozorila na obstoj ukrepov v EU, ki so imeli učinke, enake spornim ugodnejšim cenam, in trdila, da bi bilo treba vse te ukrepe ne glede na njihovo obliko oceniti na enak način, saj je njihov skupni cilj zagotoviti preživetje energetske intenzivnih industrij v EU in preprečiti njihovo preseljevanje na območja zunaj državnega ozemlja.

Upravičenost Sardinije do regionalne pomoči po letu 2007

- (103) Čeprav Sardinija od leta 2007 ni mogla več koristiti regionalne pomoči za tekoče poslovanje, je Italija trdila, da smernice o regionalni pomoči vsebujejo določbo za postopno opuščanje shem, ki so se še izvajale v času, ko regija ni bila več upravičena do oprostite iz člena 107(3)(a) PDEU. Tako bi lahko Komisija še vedno odobrila ukrep iz smernic o regionalni pomoči iz leta 2007. V vsakem primeru je Italija trdila, da se spornega ukrepa ne sme obravnavati kot običajno pomoč za tekoče poslovanje.

Brez učinka na trgovino v Uniji

- (104) Italija je na podlagi trditev glede aluminija, cinka in svinca, že navedenih v uvodni izjavi 76, ponovno navedla, da cene niso vplivale na trgovino med državami članicami. Isti razlogi so, po trditvah Italije, veljali za kemično industrijo. Italija je poudarila, da je uvoz kemičnih proizvodov v Italijo leta 2003 presegel izvoz, in da se je proizvodnja v EU in Italiji od leta 2001 močno zmanjšala. S posebnim sklicevanjem na proizvodnjo PVC, kjer je uporaba klora največja, je Italija opozorila na nezadostno proizvodnjo v državi: leta 2002 je bilo v Italiji proizvedenih samo 470 000 ton PVC, medtem ko je poraba znašala 970 000 ton.

5. OCENA UKREPA

5.1 Obstoj državne pomoči v skladu s členom 107(1) PDEU

- (105) Ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji: ukrep (a) pomeni gospodarsko prednost za upravičenca; (b) odobri ga država ali je odobren iz državnih sredstev; (c) je selektiven ter (d) vpliva na trgovino med državami članicami in lahko izkrivlja konkurenco znotraj EU.

⁽³²⁾ Ta visoka raven zaloge (80 % največje obratovalne moči, ki jo porabi omrežje) je bila določena z ministrskim odlokom z dne 7. avgusta 2000.

5.1.1 *Obstoj prednosti*

- (106) Na podlagi dogovorov o cenah iz leta 2004 in 2005 je država sodelovala pri subvencioniranju cene električne energije, za katero so se upravičenci dogovorili s svojimi dobavitelji. V letu 2004, na primer, bi na podlagi veljavnih dvostranskih dobavnih pogodb in ob odsotnosti kompenzacijskih plačil družba Portovesme plačevala 63 EUR⁽³³⁾ in družba Eurallumina 65,95 EUR/MWh. Te številke so predložili Italija in sami upravičenci, zato niso sporne.
- (107) V letu 2005 je po podatkih, ki jih je predložila Italija, cena električne energije, za katero se je družba Syndial dogovorila s svojim dobaviteljem, preseгла 60 EUR/MWh, ugodnejša cena pa bi to ceno znižala na 27 EUR/MWh. Utemeljitev za ta dva ukrepa je bila, da bo država upravičencem povrnila dodatne stroške, ki so jih imeli z nakupom električne energije na Sardiniji v primerjavi s povprečnimi cenami, ki so jih plačevali njihovi konkurenčni ponudniki v EU.
- (108) Družba Portovesme je trdila, da je bila ugodnejša cena enaka ceni, ki bi se zaračunavala na popolnoma konkurenčnem trgu, in zato ne zagotavlja prednosti. Komisija je tako trditev že zavrnila v zadevi *Alcoa*, v kateri so bile obravnavane skoraj enake cene. Sodišča Unije ali Komisija pri ocenjevanju obstoja prednosti niso nikoli upoštevali pogojev, ki bi prevladovali na hipotetičnem, bolj delujočem trgu. Referenčni okvir so bili vedno pogoji, ki prevladujejo na dejanskih zadevnih trgih⁽³⁴⁾.
- (109) Ta trditev tudi pomeni, da bi lahko država članica v primeru neustreznega delovanja trga upravičeno določila cene, ki spodbujajo pogoje učinkovite konkurence (glej pripombo Italije v uvodni izjavi 72).
- (110) Takšno sklepanje ni sprejemljivo, saj je v nasprotju z ustaljenim načelom sodne prakse EU, v skladu s katero „dejstvo, da si država članica z enostranskimi ukrepi prizadeva približati pogoje konkurence v nekem gospodarskem sektorju pogojem konkurence, ki veljajo v drugih državah članicah, zadevnim ukrepom ne more odvzeti značaja državne pomoči“⁽³⁵⁾. Komisija meni, da se isto načelo uporablja za okoliščine, v katerih si država
- članica prizadeva približati pogoje konkurence pogojem, ki bi prevladovali na popolnoma konkurenčnem trgu.
- (111) Poleg tega, če bi bila ta navedba sprejeta, ne bi bilo državne pomoči, pri kateri država članica dodeli subvencijo za zapolnitev vrzeli med ceno, prosto dogovorjeno med dvema udeležencema na trgu, in teoretično ceno, za katero bi se lahko sklenil dogovor pod pogoji popolne konkurence. S tem bi bil izničen temeljni namen nadzora državne pomoči.
- (112) Italija trdi, da so te cene enake cenam *Alumix*, za katere je Komisija menila, da ne pomenijo državne pomoči (glej uvodno izjavo 74), in bi jih bilo prav tako treba obravnavati kot brez elementa pomoči.
- (113) Komisija opozarja, da je bil položaj, glede katerega je Komisija podala stališče v zadevi *Alumix*, zelo drugačen. V zadevi *Alumix* je ceno odobrila družba ENEL, ki je bila takrat javni organ in je energijo dobavljala na podlagi monopola na trgu z električno energijo, ki še ni bil liberaliziran⁽³⁶⁾. V takih okoliščinah je Komisija morala preveriti, ali je družba ENEL prodajala po umetno nizki ceni ali pa je ravnala kot razumna nosilka dejavnosti v tržnem gospodarstvu. Ob upoštevanju monopola družbe ENEL nad proizvodnjo električne energije in oskrbo z električno energijo ni bilo nobene konkurenčne tržne cene, na katero bi se lahko Komisija sklicevala pri oceni obstoja prednosti. Zato je Komisija pripravila metodo za opredelitev najnižje teoretične tržne cene, po kateri bi bil razumen dobavitelj pripravljen prodajati svojemu „najboljšemu odjemalcu“.
- (114) Vendar te metode ni mogoče uporabiti, kadar se o cenah dogovarjajo končni uporabniki z dobavitelji na liberaliziranem trgu in so s kompenzacijskimi plačili naknadno subvencionirane. Zato analiza v odločbi *Alumix* in ugotovitve Komisije v tej zadevi v tem primeru očitno nimajo nikakršnega pomena. To je bilo potrjeno v sodbi Sodišča prve stopnje, ki je potrdila odločitev o sprožitvi uradne preiskave v zadevi *Alcoa*⁽³⁷⁾ (točka 132 sodbe).
- (115) V tej zadevi načelo udeleženca na trgu ne velja. Položaj bi moral biti ocenjen z upoštevanjem preskusa nosilcev dejavnosti na trgu, če bi država prodajala električno energijo zadevnim podjetjem, in sicer neposredno ali preko podjetja v državni lasti, kot je to storila v zadevi *Alumix*. Vendar v tem primeru električno energijo dobavljajo zasebna podjetja. Zato ni treba tako kot v zadevi *Alumix* preučiti, ali je ravnanje države primerljivo z ravnanjem razumnega udeleženca na trgu.

⁽³³⁾ Ta številka je bila dobljena s prištetjem kompenzacijskega plačila v znesku 37 EUR/MWh ugodnejši ceni približno 26 EUR/MWh.

⁽³⁴⁾ Glej, na primer, zadevo nizozemskih pridelovalcev v rastlinjakih, Odločba Komisije 85/215/EGS z dne 13. februarja 1985 o ugodnejši ceni, ki se zaračunava pridelovalcem v rastlinjakih na Nizozemskem za zemeljski plin (UL L 97, 4.4.1985, str. 49). Da bi ocenila obstoj prednosti določenih cen plina v tej zadevi, je Komisija upoštevala dejanske tržne pogoje in uporabila preskus nosilcev dejavnosti v tržnem gospodarstvu.

⁽³⁵⁾ Glej na primer sodbo Sodišča v zadevi C-372/97, *Italija proti Komisiji* [2004], Recueil I-3679, točka 67.

⁽³⁶⁾ Prva direktiva o liberalizaciji, Direktiva 96/92/ES se je v Italiji izvajala z odlokom št. 79/1999 (glej opombo 15).

⁽³⁷⁾ Zadeva T-332/06 *Alcoa Trasformazioni* [2009] ZOdl II-29 (pritožba v obravnavi).

(116) Treba je skleniti, da je sistem kompenzacijskih plačil iz leta 2004 in 2005 ublažil dajatve, plačljive po dobavnih pogodbah, ki so jih sklenili upravičenci in bi bile običajno vključene v proračun podjetij. Zato ukrep v skladu z ustaljeno sodno prakso pomeni gospodarsko prednost za prejemnike ⁽³⁸⁾.

5.1.2 Selektivnost

(117) Ker so ugodnejše cene električne energije v Italiji odobrene izključno družbam z obstoječimi delujočimi obrati na Sardiniji, ki sodijo v zaključen seznam industrij, opredeljenih v zakonodajnih in regulativnih instrumentih, ki tvorijo pravno podlago ukrepov, je zagotovljena prednost selektivna.

5.1.3 Državna sredstva in odgovornost države

(118) V skladu z ustaljeno sodno prakso prednost pomeni državno pomoč, ki spada na področje uporabe člena 87(1) PDEU samo, če je odobrena neposredno ali posredno iz državnih sredstev ⁽³⁹⁾ in je zanjo odgovorna država ⁽⁴⁰⁾.

(119) Kot je navedeno v uvodni izjavi 28, so tukaj obravnavana kompenzacijska plačila financirana iz drugih dajatev, ki jih izravnalni sklad pobere na podlagi sestavnega dela A4 cene za električno energijo. Ta dajatev je obvezna, saj je določena z odločbami organa AEEG, s katerimi se izvaja nacionalna zakonodaja. Izravnalni sklad je z zakonom določen javni organ, ki svoje funkcije izvaja na podlagi natančnih navodil, ki so določena v odločbah organa AEEG.

(120) Prav tako v skladu z ustaljeno sodno prakso pomeni donos dajatve, ki je obvezna v skladu z nacionalno zakonodajo in se plačuje z zakonom določenemu javnemu organu, državno sredstvo v smislu člena 87(1) Pogodbe, kadar je namenjen financiranju ukrepa, ki izpolnjuje druga merila tega člena ⁽⁴¹⁾.

(121) Italija se pri utemeljitvi trditve, da se zadevni ukrep ne financira iz državnih sredstev, sklicuje na sodbo v zadevi *PreussenElektra* ⁽⁴²⁾. Italija trdi, da so potrebna sredstva za financiranje cene zasebne stranke (odjemalci električne energije) prenesli na zasebne stranke (upravičence); vloga države je omejena na sprejetje zakona, ki zahteva

plačilo zahtevanih zneskov, pri čemer je mogoče s sredstvi razpolagati le z izvajanjem predpisane sheme. Zlasti, po mnenju Italije in več upravičencev, izravnalni sklad ne more nadzirati sredstev in je le računovodski posrednik.

(122) V zadevi *Preussen-Elektra* je Sodišče menilo, da obveznost nakupa električne energije iz obnovljivih virov po minimalnih cenah, višjih od dejanske tržne vrednosti te vrste električne energije, ki velja za zasebna podjetja za oskrbo z električno energijo, ni bila državna pomoč, saj ukrep ni vseboval neposrednega ali posrednega prenosa državnih sredstev.

(123) Komisija opozarja, da so v zadevi *PreussenElektra* potrebna sredstva za financiranje ukrepa proizvajalcem električne energije iz obnovljivih virov energije neposredno zagotovili dobavitelji električne energije, pri čemer ni sodeloval noben javni organ. V tem sistemu organi držav članic ne morejo nikoli razpolagati z zneski, ki jih je treba prenesti. V zadevnem primeru se denarna sredstva kljub temu prenesejo prek javnega organa, tj. izravnalnega sklada, preden se izplačajo končnemu upravičencu. Zato zadeva *PreussenElektra* obravnava drugačne dejanske okoliščine in za to zadevo ni pomembna.

(124) Sodba v zadevi *Pearle* ⁽⁴³⁾ prav tako ne more pomagati Italiji ali upravičencem. V zadevi *Pearle* je Sodišče ugotovilo, da se v nekaterih določenih pogojih donos dajatve, ki se prenese preko javnega organa, ne šteje za državna sredstva. V zadevi *Pearle* so se ukrepi v celoti in na lastno pobudo financirali iz določene dejavnosti. Denarna sredstva so se zbrala z drugimi dajatvami prek javnega organa, ki nikoli ne more prosto razpolagati s sredstvi. Poleg tega je obstajala korespondenca med subjekti, ki so plačali dajatev, in subjekti, ki so bili upravičeni do ugodnosti na podlagi ukrepa.

(125) Italija nasprotuje trditvi, da izravnalni sklad nima diskrecijske pravice pri črpanju sredstev, ki so namenjena financiranju cen in niso nikoli del „obsega javnih financ“. Tako država ne more prosto razpolagati s sredstvi in zato sredstva niso državna sredstva.

(126) Najprej je treba poudariti, da v zadevi *Pearle* „ključno merilo“ ne obstaja, medtem ko je mogoče nekatera merila v tej zadevi subjektivno obravnavati kot bolj osrednja od drugih. Preskusi, navedeni v sodbi, so kumulativni. Sodišče prve stopnje je enako razlago navedlo v zadevi *Earl Salvat*, v kateri je preučilo izpodbijane druge dajatve v tej zadevi glede na vsako posamezno merilo iz zadeve *Pearle* ⁽⁴⁴⁾.

⁽³⁸⁾ Sodba Sodišča v zadevi C-241/94 *Francija proti Komisiji* [1996] Recueil I-4551, točka 34.

⁽³⁹⁾ Glej na primer zadevo *PreussenElektra*, navedeno zgoraj, odstavek 58.

⁽⁴⁰⁾ Glej na primer sodbo Sodišča v zadevi C-482/99 *Francija proti Komisiji (Stardust Marine)* [2002] Recueil I-4397, točka 24.

⁽⁴¹⁾ Glej sodbi Sodišča v zadevi C-78/76 *Steinike & Weinlig* [1977] Recueil 595 in v zadevi C-47/69 *French textiles* [1970] Recueil 487.

⁽⁴²⁾ Glej opombo 29.

⁽⁴³⁾ Sodba Sodišča Evropskih skupnosti v zadevi C-345/02 *Pearle in drugi* [2004] ZOdl I-7139.

⁽⁴⁴⁾ Sodba Sodišča prve stopnje v zadevi T136/05 *Earl Salvat proti Komisiji* [2007] ZOdl II-4063, točke 137-165.

- (127) Komisija je pred preučitvijo vloge izravnalnega sklada ugotavljala, ali je primeren kateri od drugih preskusov iz zadeve *Pearle*. Jasno je, da so bile sporne cene za razliko od zadeve *Pearle* določene na pobudo države in ne na pobudo gospodarskega sektorja. Poleg tega so upravičenci ukrepa v zadevi *Pearle* tudi edini prispevali sredstva, ki so bila uporabljena, zato poseganje javnega organa ni pomenilo prednosti, ki bi dodatno obremenila državo. V zadevnem primeru upravičenci ne nosijo finančnega bremena dajatve, ki ga nosijo izključno odjemalci električne energije. Zato se ni mogoče veljavno zanašati na sodno prakso *Pearle* ne glede na to, ali je trditve o vlogi izravnalnega sklada le kot računovodskega posrednika ustrezna.
- (128) V zvezi s samim izravnalnim skladom Komisija opozarja, da se v skladu z ustaljeno sodno prakso „ne sme razlikovati med zadevami, v katerih pomoč neposredno dodeli država, in zadevami, v katerih pomoč dodeli javni ali zasebni organ, ki ga imenuje ali ustanovi država“⁽⁴⁵⁾. Zato javni ali zasebni status izravnalnega sklada ni odločilen dejavnik za namene uporabe pravil o državni pomoči. Dejstvo, da je izravnalni sklad javni organ, samodejno ne pomeni veljavnosti člena 107 PDEU⁽⁴⁶⁾; podobno tudi poseganje zasebnega organa samo po sebi ne bi izključevalo uporabe navedenega člena.
- (129) Analiza se kljub temu ne more omejiti na pristojnosti izravnalnega sklada kot javnega organa. Namesto tega je treba ugotoviti, ali lahko država na splošno neposredno ali posredno prek drugega organa, ki ga imenuje, nadzoruje sredstva, ki so namenjena financiranju cene. Enak preskus bi se moral uporabiti, če bi bil izravnalni sklad zasebni organ.
- (130) Nedavna sodba Sodišča v zadevi *Essent*⁽⁴⁷⁾ s tem v zvezi navaja dokončne smernice. V zadevi *Essent* je Nizozemska z zakonom uvedla dodatno dajatev za cene električne energije. Dodatno dajatev so odjemalci električne energije plačevali upravljavcem omrežij, ki so v zameno denarna sredstva prenesli na imenovano družbo SEP. Ta ni imela diskrecijske pravice pri upravljanju sredstev in je delovala pod natančnim nadzorom organov. Sodišče je ugotovilo, da so prihodki zaradi dodatne dajatve državna sredstva, ker je bila dodatna dajatev za ceno električne energije uvedena z nacionalnim zakonom in je zato pomenila dajatev, družba SEP pa je bila upravičena do uporabe prihodkov iz dajatev le za namene, ki jih določa zakon, tako da so denarna sredstva ostala pod javnim nadzorom in so bila tako na voljo nacionalnim organom. Sodišče je menilo, da to zadostuje za opredelitev takih denarnih sredstev kot državna sredstva.
- (131) Podobnosti z zadevnim primerom so jasne. Dodatna dajatev za ceno električne energije, namenjena financiranju tukaj obravnavanih cen, je zakonsko določena, tako kot v zadevi *Essent*. Izravnalni sklad ima enako vlogo kot družba SEP, saj centralizira in upravlja prihodke od drugih dajatev, zanjo pa veljajo enake omejitve, ker lahko prihodke od dajatev uporablja le za namene, ki jih določa zakon (financiranje ugodnejših cen). Država lahko nadzoruje in usmerja uporabo sredstev: izravnalni sklad opravlja računovodske funkcije po natančnih navodilih organa AEEG, ki deluje v okviru svojih regulativnih pooblastil in/ali v skladu z izvajanjem nacionalne zakonodaje. Tako so sredstva, za katera skrbi izravnalni sklad, vedno pod javnim nadzorom.
- (132) Ta analiza je v skladu z odločbo Komisije v zadevi Italije o naslednjih naložbah, v kateri so denarna sredstva, ki jih upravlja izravnalni sklad na računu A6, opredeljena kot državna sredstva⁽⁴⁸⁾.
- (133) Opredelitev, da so denarna sredstva, ki jih upravlja izravnalni sklad, državna sredstva, je bila potrjena v sodbi Sodišča prve stopnje v zadevi *Iride*⁽⁴⁹⁾.
- (134) Italijansko vrhovno kasacijsko sodišče je že razsodilo, da pravni osebi izravnalnega sklada in italijanske države nista ločeni ter da je treba denarna sredstva, prenesena v izravnalni sklad, obravnavati kot državno lastnino, tudi če izhajajo od zasebnih subjektov in so namenjena zasebnim podjetjem (sodba št. 11632/03 z dne 3. aprila 2003). V zadevi *Iride* sta družbi *Iride SpA* in *Iride Energia SpA* vložili tožbo pri Sodišču prve stopnje, s katero sta izpodbijali odločbo, s katero je Komisija med državna sredstva uvrstila zneske, ki jih upravlja izravnalni sklad na računu A6. Trditve, ki sta jih predložili vložnici, so bile zelo podobne. Izpodbijali sta odločitev kasacijskega sodišča s trditvijo, da ima izravnalni sklad le vlogo računovodskega posrednika med zasebniki s finančnimi obveznostmi in upravičenci zadevnih zneskov, tj. vlogo, v skladu s katero izravnalni sklad ne more niti za kratek čas uporabiti položenih denarnih sredstev. Vložnici sta tudi trdili, da velja sodna praksa v zadevi *PreussenElektra*.

⁽⁴⁵⁾ Sodba Sodišča v zadevi C-57/86, *Grčija proti Komisiji* [1988] Recueil 2855, točka 12; *PreussenElektra*, navedena zgoraj; sodba Sodišča v zadevi C-126/01 *Gemo* [2003] Recueil I-13769, točka 23.

⁽⁴⁶⁾ Sodbe v zadevi *Stardust Marine*, navedeni zgoraj; *Pearle*, navedeni zgoraj; in *Earl Salvat*, navedeni zgoraj.

⁽⁴⁷⁾ Sodba sodišča v zadevi C-206/06 *Essent Network Noord* proti *Aluminium Delfzijl* [2008] ZODl I-5497, točki 69 in 70.

⁽⁴⁸⁾ Odločba Komisije C(2004) 4333 z dne 1. decembra 2004, zadeva št. 490/2000 Italija – nasedle naložbe sektorja električne energije.

⁽⁴⁹⁾ Sodba v zadevi T-25/07 *Iride* [2009] ZODl II-245, točka 39.

- (135) Sodišče prve stopnje je poudarilo, da ni pristojno za izpodbijanje razlage italijanske zakonodaje kasacijskega sodišča, in nato potrdilo, da bi se morala denarna sredstva iz računa A6 izravnalnega sklada opredeliti kot državna sredstva, ker so poleg tega, da so državna lastnina, pod stalnim nadzorom države ⁽⁵⁰⁾.
- (136) Ta ugotovitev zadeva račun A6 izravnalnega sklada, ki se uporablja za financiranje naslednjih naložb sektorja električne energije Italije. Logično se lahko razširi na sestavni del A4, s katerim se financira sporne cene. Sodba kasacijskega sodišča temelji na analizi pravne osebe izravnalnega sklada, njegova ugotovitev v zvezi z državnim lastništvom pa zato velja za vsa denarna sredstva izravnalnega sklada. Enako velja za ugotovitev Sodišča prve stopnje, da lahko država nadzoruje sredstva, s katerimi upravlja izravnalni sklad. Razen namena zbranih sredstev (ki zajema nasledle naložbe v primeru računa A6 in financiranje ugodnejših cen v primeru sestavnega dela A4) ni nobene razlike med računom A6 in sestavnim delom A4. Zneski, preneseni upravičencem s Sardinije iz sestavnega dela A4, se morajo zato opredeliti kot državna sredstva.
- (137) Poleg financiranja iz državnih sredstev je za sporne cene odgovorna država, saj je pravna podlaga za ukrep določena v nacionalni zakonodaji ter odlokih in odločbah, ki jih je AEEG, javni organ, sprejel pri izvajanju svojih nalog javnega organa ⁽⁵¹⁾.
- 5.1.4 Vpliv na trgovino in izkrivljanje konkurence
- (138) V zvezi z vplivom ukrepa na trgovino med državami članicami in nastalim izkrivljanjem konkurence je nesporno, da so zadevni trgi (svinca, cinka, srebra, aluminija in klorovih preparatov) v celoti odprti za konkurenco. Že to je dovolj za ugotovitev, da cene vplivajo na trgovino znotraj Unije.
- (139) Kljub temu je Komisija obravnavala trditev upravičencev in Italije, da v sektorju kovine (trditev ni bila izrecno predložena v zvezi s klorom) cene ne vplivajo na trgovino in ne izkrivljajo konkurence, ker med državami članicami ni dejanskih trgovinskih tokov; malo je verjetno, da se bodo takšni tokovi razvili in zaradi posebnih značilnosti sektorja cene ne škodijo konkurenčnim ponudnikom upravičencev v Uniji.
- (140) V odločitvah Komisije in sodbah Sodišča nikoli ni bilo sprejeto, da odsotnost dejanskih trgovinskih tokov kaže, da ukrep pomoči ne vpliva na trgovino znotraj Unije. Sodišče je dejansko dosledno odločalo, da lahko pomoč podjetju vpliva na trgovino med državami članicami in izkrivlja konkurenco, tudi če podjetje, ki pomoč prejme, ne sodeluje v trgovini znotraj Unije. Če država članica dodeli pomoč podjetju, se lahko zato domača proizvodnja ohrani ali poveča, zaradi česar imajo podjetja, ustanovljena v drugih državah članicah, manj možnosti za izvoz svojih izdelkov na trg v tej državi članici ⁽⁵²⁾.
- (141) Poleg tega vzorec zmanjševanja proizvodnje EU in povečevanja uvoza iz tretjih držav z omejenimi trgovinskimi tokovi med državami članicami ali brez njih ni neobičajen: to je dejansko značilno za industrije, ki se srečujejo s strukturnimi težavami ali pa so pod velikim pritiskom konkurence. Takšne industrije so zlasti občutljive glede ukrepov, ki jih sprejemajo države članice, da bi izboljšale konkurenčni položaj svojih domačih industrij.
- (142) Dejstvo, da je proizvodnja cinka, svinca in srebra v Italiji preskromna, da bi vplivala na referenčno ceno, ni pomembno. Dejstvo, da obstaja referenčna cena za te kovine, na katero pogoji proizvodnje v eni državi članici ne morejo enostavno vplivati, ne izključuje obstoja konkurence med podjetji s sedežem v EGP in prodaje na svetovnih trgih kovin. Možno je, da pomoč upravičencem s Sardinije le-tem ne omogoča znižanja svetovne cene za njihove proizvode in izključitve konkurenčnih ponudnikov s trga ter da lahko drugi evropski proizvajalci še naprej poslujejo, dokler lahko z dobičkom prodajajo po svetovni ceni. Vendar dobički v Italiji zaradi subvencioniranih cen električne energije na splošno krepijo konkurenčni položaj družb. Nakopičene kapitalne rezerve se lahko na primer uporabijo za prevzem konkurenčnih ponudnikov in povečanje tržnega deleža. Ta razlog je še toliko pomembnejši glede na to, da so nekateri upravičenci del večnacionalnih družb ⁽⁵³⁾.

⁽⁵⁰⁾ Zadeva *Iride*, navedena zgoraj, točka 28.

⁽⁵¹⁾ Glej sodbi Sodišča v zadevi 303/88 *Italija proti Komisiji* [1988] Recueil 1433 in zadevi 47/69 *Francija proti Komisiji* [1970] Recueil 4393; glej tudi sodbo Sodišča prve stopnje v zadevi T-351/02 *Deutsche Bahn proti Komisiji* [2006] ZOdl II-1047.

⁽⁵²⁾ Sodbi Sodišča v zadevi 102/87 *Francija proti Komisiji* [1988] Recueil 4067, točka 19, in zadevi C-305/89 *Italija proti Komisiji* [1991] Recueil I-1603, točka 26.

⁽⁵³⁾ Družba Portovesme je v lasti večnacionalne družbe Glencore. Družba Eurallumina je v lasti ruske družbe Rusal.

(143) V nasprotju s trditvami upravičencev dejstva, da je cena, ki so jo v zadevnih sektorjih plačali v Italiji, primerljiva s povprečno ceno električne energije, ki jo konkurenčni proizvajalci plačajo v Evropi, ni mogoče šteti za dokaz, da italijanska cena ne ogroža interesov drugih evropskih proizvajalcev. V zadevi C-372/97 *Italija proti Komisiji* je bilo jasno ugotovljeno, da enostranski ukrepi, namenjeni približanju pogojev konkurence v državi članici pogojem, ki prevladujejo v drugih državah članicah, vplivajo na trgovino (in jih je zato treba opredeliti kot pomoč). Poleg tega lahko nekateri sporazumi o oskrbi z električno energijo, sklenjeni v drugih državah članicah EU, vključujejo državno pomoč, zato je Komisija sprožila temeljne preiskave v zvezi z več ukrepi te vrste⁽⁵⁴⁾. Čeprav Italija ali družba Alcoa tega razloga nista izrecno navedli, Komisija meni, da je uporaben, saj opozarja na dobro uveljavljeno načelo, da obstoj nezakonite pomoči v nekaterih državah članicah ne more utemeljiti sprejetja podobnih ukrepov v drugi državi članici.

(144) V vsakem primeru pritožbe, prejete od konkurenčnih ponudnikov upravičencev, kažejo, da sporne cene lahko povzročijo težave glede konkurence in vplivajo na trgovino znotraj Unije.

(145) Poleg tega Italija ni priglasila cen iz leta 2004. Glede na ustaljeno sodno prakso v primeru, ko pomoč ni priglasjena, Komisija ni dolžna dokazati dejanskih posledic ukrepa na konkurenco in trgovino med državami članicami: „če bi Komisija morala v odločbi prikazati dejanski vpliv že dodeljene pomoči, bi to povzročilo prednost državam članic, ki pomoči dodelijo s tem, da kršijo obveznost priglasitve iz člena 93(3) Pogodbe [ES], v škodo tistih, ki jo o pomočeh obvestijo že na stopnji načrta“⁽⁵⁵⁾.

(146) Treba je skleniti, da lahko sporne ugodnejše cene električne energije izboljšajo konkurenčni položaj upravičencev v primerjavi s konkurenčnimi podjetji v EU. Glede na ustaljeno sodno prakso mora v takšnih okoli-

ščinah veljati, da je pomoč vplivala na trgovino med državami članicami in izkrivila konkurenco⁽⁵⁶⁾.

5.1.5 Sklepna ugotovitev v zvezi z obstojem pomoči

(147) Komisija je sklenila, da sporne cene iz leta 2004 in 2005 pomenijo državno pomoč v smislu člena 87(1) PDEU in jih je mogoče odobriti le, če izpolnjujejo pogoje za eno od oprostitev iz Pogodbe. Ta sklep je v skladu s sklepom iz zadeve *Alcoa*, v kateri so bile obravnavane skoraj enake cene.

5.2 Nova ali obstoječa pomoč

(148) Primeri, v katerih ukrep pomeni obstoječo pomoč, so izčrpno navedeni v členu 1 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES⁽⁵⁷⁾.

(149) Nesporno je, da zadevni ukrepi niso začeli veljati pred pristopom Italije k Uniji (člen 1(b)(i) Uredbe), se ne štejejo za odobrene, ker Komisija ni sprejela sklepa v predpisanih postopkovnih rokih (člen 1(b)(iii)), in se ne morejo šteti za obstoječo pomoč zaradi izteka zastaralnega roka (člen 1(b)(iv)). Pomoč niso postali zaradi razvoja skupnega trga ali ne da bi jih država članica spremenila (prvi stavek člena 1(b)(v)).

(150) Komisija ob upoštevanju navedenega meni, da sporne cene pomenijo novo pomoč.

5.3 Zakonitost pomoči

(151) Država članica mora v skladu s členom 108(3) PDEU priglasiti vse načrte za dodelitev ali spremembo pomoči, pri čemer predlaganih ukrepov ne sme izvajati, dokler v postopku priglasitve ni sprejet dokončen sklep.

(152) Ker Italija ni priglasila člena 1 odloka iz leta 2004, cene iz leta 2004 pomenijo nezakonito pomoč.

⁽⁵⁴⁾ Glej na primer odločitve Komisije o sprožitvi postopkov v zvezi z reguliranimi tarifami električne energije v Franciji (zadeva C 17/07, sklep Komisije C/2007/2392 z dne 13. junija 2007, UL C 164, 18.7.2007, str. 9) in Španiji (zadeva C 3/07, sklep Komisije C/2007/123/3 z dne 24. januarja 2007, UL C 43, 27.2. 2007, str. 9).

⁽⁵⁵⁾ Sodba Sodišča v zadevi C-301/87 *Francija proti Komisiji* [1990] Recueil I-307, točki 32 in 33; sodbe Sodišča prve stopnje v zadevi T-214/95 *Vlaams Gewest proti Komisiji* [1998] Recueil II-717, točka 67; ter v združenih zadevah T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 do 607/97, T-1/98, T-3/98 do T-6/98 in T-23/98 *Alzetta in drugi proti Komisiji* [2000] Recueil II-2319, točka 79.

⁽⁵⁶⁾ Glej na primer sodbi Sodišča v zadevi 730/79 *Philip Morris proti Komisiji* [1980] Recueil 2671, točka 11, ter v združenih zadevah C-393/04 in C-41/05 *Air Liquide Industries proti Ville de Seraing and Province de Liège* [2006] ZOdl I-5293.

⁽⁵⁷⁾ UL L 83, 27.3.1999, str. 1 Drugi stavek člena 1(b)(v) Uredbe določa: „Če nekateri ukrepi postanejo pomoč zaradi liberalizacije dejavnosti s pravnimi predpisi Skupnosti, se takšni ukrepi ne štejejo kot veljavna pomoč po datumu, določenem za liberalizacijo“.

- (153) Vendar je Italija priglasila člen 11(12) zakona št. 80/2005 in se vzdružala izvajanja tega ukrepa. Zato je spoštovala obveznosti iz člena 108(3) PDEU.

6. ZDRUŽLJIVOST POMOČI

- (154) Z odstopanjem od splošne prepovedi državne pomoči iz člena 107(1) PDEU se lahko pomoč razglasi za združljivo, če izpolnjuje pogoje za uporabo ene od izjem iz Pogodbe.

- (155) Cene iz leta 2004 in 2005 pomenijo pomoč za tekoče poslovanje. Trditev Italije, da se cen iz leta 2005 ne sme šteti za pomoč za tekoče poslovanje, ker so del strategije za regionalno pomoč in pogojene s produktivno naložbo, je treba zavrniti. Čeprav memorandum o soglasju določa, da morajo upravičenci izvesti določene naložbe, komponenta pomoči v ugodnejših cenah iz leta 2005 ni del upravičenih izdatkov in zanjo ne velja največja intenzivnost pomoči. Nobenih dokazov ni, da je ukrep skladen z merili za pomoč za naložbe ali da je pomoč sorazmerna. Namesto tega je ukrep jasno vezan na porabo električne energije in namenjen blažitvi stroškov naročil, torej operativnih stroškov, ki jih imajo zadevne družbe. Zato ukrepa ni mogoče obravnavati kot pomoč za naložbe.

- (156) Pomoč za tekoče poslovanje načeloma ni združljiva z notranjim trgov. Sodišče je v zadevi C-86/89 *Italija proti Komisiji* ugotovilo, da je treba zadevno pomoč, ki je bila dodeljena brez posebnih pogojev in le v zvezi z uporabljenimi količinami, obravnavati kot pomoč za tekoče poslovanje za zadevne družbe, ter da je kot taka vplivala na pogoje trgovanja v obsegu, ki je v nasprotju s skupnim interesom⁽⁵⁸⁾.

- (157) Sodišče prve stopnje je tudi v zadevi T-459/93 *Siemens proti Komisiji* opozorilo na načelo, da „pomoč za tekoče poslovanje, tj. pomoč, ki je namenjena zmanjšanju stroškov podjetja, ki bi jih to običajno moralo nositi v okviru tekočega poslovanja oziroma običajnih dejavnosti, načeloma ne spada v področje uporabe člena 92(3) [zdaj člen 107(3) PDEU] ... Glede na ustrezno sodno prakso takšna pomoč načeloma izkrivlja konkurenco v sektorjih, v katerih je dodeljena, pri čemer zaradi svoje narave ne more izpolniti nobenega cilja, določenega z zgoraj navedenimi določbami o odstopanjih“.

- (158) Kljub temu obstajajo jasno opredeljene okoliščine, v katerih se lahko dodeli pomoč za tekoče poslovanje. Zlasti pomoč za tekoče poslovanje za okoljske namene se lahko dodeli na podlagi smernic Komisije o državni

pomoči za varstvo okolja⁽⁵⁹⁾. Za območja, ki prejemajo pomoč, se lahko pomoč za tekoče poslovanje izjemoma odobri tudi kot regionalna pomoč. Komisija je ocenila, ali sporne cene morda ustrezajo kateri od navedenih kategorij.

- (159) Komisija je ugotovila, da namen cen ni okoljski in jih zato ni mogoče odobriti kot okoljsko pomoč.

6.1 Združljivost s smernicami o regionalni pomoči iz leta 1998

- (160) Pomoč za tekoče poslovanje se lahko izjemoma dodeli za območja, ki prejemajo pomoč in so upravičena do pomoči na podlagi oprostitve iz člena 107(3)(a) PDEU. Dežela Sardinija je bila do takšne pomoči upravičena do konca leta 2006. Komisija je zato preučila, ali se lahko cene iz leta 2004 in 2005 odobrijo v skladu s smernicami o regionalni pomoči iz leta 1998.

- (161) V skladu s točko 4.15 smernic se lahko pomoč za tekoče poslovanje izjemoma dodeli, če (i) je upravičena zaradi svojega prispevka k regionalnemu razvoju in zaradi svoje narave ter (ii) je njena višina sorazmerna z ovirami, ki naj bi jih ublažila. Država članica mora dokazati obstoj morebitnih ovir in oceniti njihovo pomembnost. V skladu s točko 4.17 smernic mora biti pomoč za tekoče poslovanje časovno omejena in se mora postopno zmanjševati.

- (162) V skladu s točko 2 smernic lahko „posamično ad hoc plačilo enemu samemu podjetju, ali pomoč, omejena na eno področje dejavnosti, zelo vpliva na konkurenco na zadevnem trgu, pri čemer bodo njeni vplivi na regionalni razvoj verjetno preveč omejeni ... Zato se bodo zadevna odstopanja [od splošne prepovedi pomoči] običajno odobrila le za večsektorske sheme pomoči, ki so v neki regiji odprte za vsa podjetja v zadevnih sektorjih“. Cena električne energije, ki se selektivno odobri nekaj posameznim podjetjem v določenih sektorjih, nedvomno ni v skladu s duhom regionalne pomoči, ki bi morala biti večsektorska. Ker pa ni popolne prepovedi ad hoc regionalne pomoči, je Komisija obravnavala, ali morda obstajajo izjemne okoliščine, ki bi utemeljile odobritev cene.

- (163) Komisija je obravnavala zlasti pomanjkljivosti trga z električno energijo na Sardiniji, kot so jih navedli Italija in upravičenci, da bi ocenila, ali je to regionalna ovira.

⁽⁵⁸⁾ [1990] Recueil I-3891; glej tudi sodbo v zadevi C-301/87 *Francija proti Komisiji* [1990] Recueil I-307, točka 50.

⁽⁵⁹⁾ UL C 37, 3.2.2001, str. 3. in UL C 82, 1.4.2008, str. 1.

6.1.1 Trg z električno energijo na Sardiniji glede na razmere v Italiji

- (164) Italijanski trg z električno energijo je na splošno zelo koncentriran, čeprav nekoliko manj na severu države. Prevladujoč nosilec dejavnosti na vseh delih Italije je nekdanji monopolist ENEL, razen na Sardiniji, kjer ima družba ENEL duopol z družbo E.ON. ENEL ima znatno tržno moč, pri čemer je italijanski organ za konkurenco ugotovil, da je ENEL v več primerih zlorabil svojo moč. Cene električne energije v Italiji so na splošno visoke zaradi proizvodne mešanice, ki temelji zlasti na fosilnih gorivih (zlasti plinu), neobstoja jedrske zmogljivosti in prezasedenosti povezovalnih daljnovodov z ostalo Evropo.
- (165) Na Sardiniji, ki obsega 4,1 % neto vgrajene moči v Italiji⁽⁶⁰⁾, se električna energija proizvaja večinoma v termoelektrarnah na fosilna goriva (pogosto, kurilno olje in rafinerijski katran). Na otoku ni infrastrukture za distribucijo zemeljskega plina.
- (166) Sardinija ima zaradi načrtov vlade o koncentraciji težke industrije na otoku, ki se niso nikdar uresničili, težave s presežno proizvodno zmogljivostjo, zlasti v segmentu z visokimi stroški (naftne elektrarne), ker je zaradi teh načrtov ENEL preveč vlagal v proizvodne obrate. Ti obrati hitro postanejo tehnično zastareli, poleg tega pa so strukturno dražji. V obravnavanem obdobju je bil izvoz električne energije s Sardinije v celinsko Italijo omejen zaradi majhne zmogljivosti povezovalnega daljnovoda, ki je bil preobremenjen⁽⁶¹⁾.
- (167) Dve podjetji za proizvodnjo in distribucijo električne energije ENEL in E.ON imata skupaj 95-odstotni tržni delež oskrbe z električno energijo na Sardiniji (družba E.ON približno 58 % in družba ENEL 42 %). Preiskava energetskega sektorja⁽⁶²⁾, je pokazala, da se lahko Sardinija v smislu konkurence opredeli kot duopol s skupnim prevladujočim položajem. Koncentracija na trgu je velika, čeprav ni največja v Italiji⁽⁶³⁾. E.ON in ENEL zaradi nadzora nad praktično vsemi srednje velikimi in največjimi obrati določata ceno za večino delov dneva. Vendar se zdi, da so razmere na Sardiniji manj kritične kot na jugu Italije, kjer ENEL vedno sam določa ceno za vse dele dneva⁽⁶⁴⁾.

⁽⁶⁰⁾ Vir: *Indagine conoscitiva sullo stato della liberalizzazione dei settori dell'energia elettrica e del gas naturale*, maj 2005.

⁽⁶¹⁾ Sardinija je bila s celinsko Italijo povezana z zastarelim daljnovodom zmogljivosti 270 MWh, znanim kot SACOI. Leta 2009 je začel delovati prvi del novega povezovalnega kabla, SAPEL.

⁽⁶²⁾ Sporočilo Komisije – Preiskava na podlagi člena 17 Uredbe (ES) št. 1/2003 v panogi plina in elektroenergetski panogi (končno poročilo) SEC(2006) 1724, COM(2006) 851 konč.

⁽⁶³⁾ Indeks HHI na Sardiniji je med 3 000 in 3 500. Vendar je na južnem delu indeks HHI višji.

⁽⁶⁴⁾ Na Sardiniji lahko E.ON določi ceno za 67 % ur, ENEL pa za 29 % ur. Če se upoštevajo tudi sosednja območja, ENEL določa ceno na makroobmočju Macrosud-Sardegna za 63 % ur. Vendar v regiji MacroSud ENEL določa ceno za 100 % ur.

(168) Veleprodajne cene električne energije v Italiji so med najvišjimi v Evropi⁽⁶⁵⁾, cene na Sardiniji pa so med najvišjimi v Italiji. Leta 2007 je bila nacionalna povprečna cena 70,99 EUR/MWh, medtem ko se je povprečna območna cena na Sardiniji znižala z 80,00 EUR/MWh iz leta 2006 na 75,00 EUR/MWh⁽⁶⁶⁾. Povprečne regionalne cene na Sardiniji so se leta 2008 in 2009 še naprej zviševale. Cene na Sardiniji so bile v prvi polovici leta 2009 stalno nad nacionalnim povprečjem (pri čemer je bila povprečna cena 106,60 EUR/MWh v primerjavi z nacionalno povprečno ceno 60,50 EUR/MWh).

(169) Cene, ki so jih na Sardiniji plačevali upravičenci cen iz leta 2004/2005 na podlagi dvostranskih pogodb, so bile med 60 in 65 EUR/MWh. Teh cen ni bilo mogoče primerjati s cenami, zabeleženimi na celinski Italiji, ker Komisija nima zadevnih podatkov (za katere je Italija trdila, da jih ne more predložiti – glej uvodno izjavo 92). Vendar se na podlagi izvedene analize splošnih gibanj cen, ki so lahko na splošno reprezentativna za gibanje cen v dvostranskih pogodbah, lahko predvideva, da so v obravnavanem obdobju energetske intenzivne družbe na Sardiniji plačevale višjo ceno kot tiste v celinski Italiji.

(170) Trg z električno energijo na Sardiniji je povezan z več težavami, vključno z visokimi cenami, visoko stopnjo koncentracije trga, tržno močjo prevladujočih nosilcev dejavnosti, presežno proizvodno zmogljivostjo v segmentu z visokimi stroški, sorazmerno neučinkovitostjo zastarelih proizvodnih obratov, pomanjkanjem dostopa do infrastrukture za zemeljski plin in nezadostnim medsebojnim povezovanjem. Te težave se bodo verjetno odražale v višjih cenah električne energije za končne uporabnike, vključno z najbolj energetske intenzivnimi uporabniki.

6.1.2 Obstoje regionalne ovire

(171) Najprej je treba obravnavati vprašanje, ali take težave pomenijo regionalno oviro, tj. ali resno vplivajo na gospodarski razvoj na Sardiniji. Komisija v zadevi C 34/02 ni priznala, da pomanjkanje energetskih povezav pomeni oviro⁽⁶⁷⁾. Čeprav imajo mala in srednje velika podjetja resnično manj težav zaradi visokih cen električne energije kot velike, energetske intenzivne industrije, blaginja posamezne industrije ne pomeni samodejno blaginje regije. Komisija meni, da Italija ni dovolj utemeljila domnevne regionalne ovire, ki je nastala zaradi razmer na trgu z električno energijo na Sardiniji.

⁽⁶⁵⁾ Leta 2007 je bila na primer povprečna veleprodajna cena v Italiji (za osnovno obremenitev na dnevnom trgu) na borzi IPEX (italijanska borza električne energije) 70,99 EUR/MWh v primerjavi s 37,97 EUR na nemški borzi EEX in 40,78 EUR na francoski borzi Powernext.

⁽⁶⁶⁾ Poročilo AEEG iz leta 2008, ki temelji na podatkih upravljalca borze GME.

⁽⁶⁷⁾ Sklep Komisije C(2002) 3715 z dne 16. oktobra 2002, *dežela Sardinija: ukrepi za znižanje stroškov energije za mala in srednje velika podjetja* (UL C 132, 4.6.2002, str. 6).

- (172) Tudi če bi se predvidevalo, da regionalna ovira dejansko obstaja, bi še vedno morala biti izpolnjena merila iz smernic o regionalni pomoči. Komisija je temu ustrezno ocenila, ali so ti preskusi primerni.

6.1.3 Prispevek k regionalnemu razvoju

- (173) Pomoč mora znatno prispevati k regionalnemu razvoju in mora biti sorazmerna z ovirami, ki naj bi jih ublažila. Pomoči za tekoče poslovanje v regiji, ki prejema pomoč, ni mogoče odobriti zaradi težav ene industrije, ampak je treba dokazati, da bo pomoč trajno prispevala k regionalnemu razvoju. V zadevnem primeru to ni verjetno. Tudi če bi bila sprejeta trditev, da bi ohranjanje nekaterih obratov industrijske proizvodnje na otoku prispevalo k zaposlovanju in ohranitvi proizvodne baze na otoku, ti vplivi ne bi bili trajni. Če so visoke cene električne energije na Sardiniji strukturna težava, kot trdi Italija, se bodo težave, ki jih imajo energetska intenzivne industrije, ponovno pojavile takoj po prenehanju ugodnejših cen.

- (174) Italijanski organi so cene predstavili kot začasen ukrep, ki naj bi se ohranil le do dokončanja sedanjih infrastrukturnih projektov v zvezi s proizvodnjo energije in medsebojnim povezovanjem leta 2010 (plinovod GALSI in morski kabel SAPEI) ⁽⁶⁸⁾. Italija trdi, da bo boljša povezava znižala cene, ki se zaračunavajo tem podjetjem. Komisija meni, da bi nova infrastruktura sicer lahko znižala ali izravnala razlike med cenami na Sardiniji in na celini, vendar je malo verjetno, da bi se lahko s temi projekti prepolovile cene električne energije, ki bi se tako znižale na raven, domnevno potrebno za dolgoročno donosnost teh industrijskih dejavnosti.

- (175) Komisija prav tako opozarja, da državna subvencija, katere cilj je znižanje stroškov električne energije za velike odjemalce, ne spodbuja dobaviteljev električne energije, da bi znižali cene, s čimer bi preprečili odhajanje največjih odjemalcev, in ne preprečuje poslabšanja njihove strukture stroškov. Namesto tega se zdi, da subvencija še bolj spodbuja dobavitelje, da izkoriščajo svojo tržno moč. Zato tudi če bi lahko energetska intenzivna podjetja ob upoštevanju presežne zmogljivosti resnično običajno pridobila konkurenčno ceno, če dobavitelji električne energije (ki imajo po mnenju Italije in upravičencev interes za ohranitev visokih cen) ne bi imeli tržne moči, Komisija meni, da ugodnejša cena ni primerno sredstvo za omejitve take tržne moči.

6.1.4 Sorazmernost

- (176) Subvencija, ki je bila dodeljena upravičencem do ugodnejših cen, ni izračunana tako, da bi izravnala regionalno

razliko (tj. razliko v cenah električne energije med celinsko Italijo in Sardiniji za isto kategorijo odjemalcev), ampak je namenjena prilagoditvi cen na Sardiniji tistim, ki jih plačujejo konkurenčni ponudniki upravičencev v EU. Cene, določene za upravičence na Sardiniji, so izjemno nizke in zagotovo nižje od cen na celinski Italiji, ki so med najvišjimi v EU. Zato cene niso sorazmerne z regionalno oviro, ki naj bi jo ublažile.

- (177) Metoda, izbrana za izračun subvencije, kaže, da je ukrep namenjen cilju industrijske politike in ne regionalnemu cilju. Dejansko je Italija v svojih navedbah pri teh cenah večkrat poudarila vidik industrijske politike.

6.1.5 Postopno zmanjševanje

- (178) Regionalna pomoč za tekoče poslovanje se mora postopno zmanjševati (točka 4.17 smernic o regionalni pomoči). Ker se mehanizma za posodabljanje cen iz leta 2004 in cen iz leta 2005 med seboj razlikujeta, jih je treba oceniti ločeno.

- (179) Cene iz leta 2004 so valorizirane na podlagi nihanj cene goriva in se lahko samo zvišajo ali ostanejo enake. Po mnenju Italije to zagotavlja postopno zmanjševanje pomoči. Komisija meni, da se lahko zahteva o postopnem zmanjševanju šteje za izpolnjeno samo, če je za kompenzacijska plačila — ki so enaka učinkovitemu znesku pomoči — zagotovljeno, da se bodo postopno zmanjšala. Ni dovolj, da se ugodnejša cena sčasoma zviša, saj lahko višja cena kljub temu predstavlja večji obseg pomoči, če se med tem časom cene, zaračunane končnim uporabnikom na zadevnem trgu, zvišajo hitreje kot ugodnejša cena. Italijanska metoda glede tega ne zagotavlja nobenega jamstva ⁽⁶⁹⁾.

- (180) Glede cen iz leta 2005 je Komisija ocenila mehanizem za indeksacijo, ki je bil uveden s členom 11(13) zakona št. 80/2005, kot ga razlaga AEEG v odločbi 217/05 (glej uvodno izjavo 33). V skladu z izvedbenimi pravili, ki jih je določil AEEG, se ugodnejša cena letno zvišuje za odstotek, ki odraža gibanje cen električne energije v EU, vendar zvišanje ne sme preseči 4 %. Po mnenju Italije ta mehanizem zagotavlja postopno zmanjševanje.

⁽⁶⁸⁾ V času sestavljanja sklepa (december 2010) kabel SAPEI deluje delno, plinovod GALSI pa naj bi bil priključen leta 2014.

⁽⁶⁹⁾ Opozoriti je treba, da nihanja tržnih cen niso povezana samo z nihanjem cen goriva. Na dvig tržne cene lahko vplivajo drugi dejavniki: v posebnih okoliščinah Sardinije lahko ti dejavniki vključujejo tržno moč prvotnih nosilcev dejavnosti, neravnovesja med ponudbo in povpraševanjem ali težave z medsebojnim povezovanjem. Italijanska metoda ne zagotavlja, da se bo sčasoma dejanski znesek pomoči znižal ali ostal enak.

(181) Vendar je Komisija menila, da dejstvo, da na nominalno ceno vpliva precej omejeno letno zvišanje, ne pomeni, da se bo neto znesek pomoči — kot je izračunan s kompenzacijskimi plačili — sčasoma znižal.

(182) Če bi bila sprejeta trditev, da so gibanja cen na borzah električne energije na splošno reprezentativna za spremembe cen v dvostranskih pogodbah, kot je navedla Italija, bi se cene iz leta 2005 postopno zmanjševale samo v primeru padca povprečnih cen EU (ker se cene ne morejo znižati, lahko se samo zvišajo). V vseh drugih primerih bi cene predstavljale vedno večjo ugodnost⁽⁷⁰⁾. Ker so povprečne cene električne energije v EU od leta 2004 do vsaj leta 2007 strmo naraščale (za več kot 4 % na leto), bi se element pomoči v cenah iz leta 2005 sčasoma povečal.

(183) Italija je nadalje trdila, da na dvostranske pogodbe zvišanje cen ne vpliva v tolikšni meri kot cene na borzah električne energije in da se cene iz leta 2005 dejansko postopno znižujejo. Komisija poudarja, da metoda za indeksacijo, predložena za oceno, temelji na nihanjih cen na borzah električne energije in da Italija ni predložila podatkov o razvoju cen iz dvostranskih pogodb. Zato trditev Italije ni dovolj utemeljena.

(184) Omejene informacije, ki jih ima Komisija na voljo, dejansko kažejo nasprotno, tj. da so cene v dvostranskih pogodbah na Sardiniji strmo narasle (glej, na primer izjavo družbe Eurallumina, da je v letih 2005/2006 na prostem trgu plačala ceno 80 EUR/MWh, leta 2004 pa je cena znašala 65 EUR/MWh). V teh okoliščinah bi se v primeru uvedbe cen kompenzacijska plačila sčasoma povečala.

(185) Tako niti cene iz leta 2004 niti cene iz leta 2005 ne izpolnjujejo zahteve glede postopnega zmanjševanja.

6.1.6 Sklepne ugotovitve v zvezi z združljivostjo ukrepa kot regionalne pomoči

(186) Komisija je sklenila, da se zadevne cene ne morejo šteti za združljive kot regionalna pomoč v skladu s smerni-

cam o nacionalni regionalni pomoči iz leta 1998. Ker Sardinija po decembru 2006 ni več prejela pomoči v skladu s členom 107(3)(a), ni treba preveriti združljivosti pomoči ob upoštevanju smernic o regionalni pomoči za obdobje 2007–2013.

(187) Komisija je leta 2005 zavzela podobno negativno stališče glede ukrepa, namenjenega znižanju stroškov energije družbe Eurallumina na Sardiniji. Komisija je menila, da spornega ukrepa, ki je bil v obliki oprostitve plačila trošarine za težka olja, ni mogoče odobriti na podlagi smernic o regionalni pomoči⁽⁷¹⁾.

6.2 Druge pripombe v zvezi z združljivostjo

(188) Italija in zadevne družbe so trdile, da so sheme namenjene odpravi pomanjkljivosti trgov z električno energijo, ki še niso zagotovili konkurenčnih cen. Trdile so, da visoke cene energije ogrožajo konkurenčnost energetske intenzivnih industrij. Po njihovih trditvah ima pomoč spodbujevalni učinek, saj bi brez tega podjetja prenehala z delovanjem.

(189) Komisija meni, da ni mogoče sprejeti trditve, da je pomoč za tekoče poslovanje nekaj industrijskim podjetjem ustrezen odziv na pomanjkanje konkurence na lokalnem trgu električne energije, ki vpliva na vse odjemalce električne energije.

(190) Vprašljivo je tudi, ali je pomoč ustrezno in sorazmerno sredstvo za preprečevanje preseljevanja iz EU. Med odločitvami Komisije ali sodbami sodišč Unije ni precedensa glede sprejetja te trditve kot utemeljitve za odobritev državne pomoči. Odločitve glede preseljevanja proizvodnje, delno ali v celoti, so del poslovne strategije podjetja in Komisija nikoli ni menila, da pomenijo nede-lovanje trga. V zadevah *Terni*⁽⁷²⁾ in *Alcoa*⁽⁷³⁾ je Komisija izrazila pomisleke v zvezi s podobnimi trditvami, ki povezujejo ukrepe pomoči s ciljem preprečevanja prese-litve industrije zunaj EU.

⁽⁷⁰⁾ Zlasti, tudi v primeru zvišanja povprečnih cen EU za manj kot 4 %, bi se cenovna ugodnost v absolutnem smislu vseeno povečala. Na primer, če bi bila ugodnejša cena 30 EUR/MWh in povprečna cena elektrike v Evropi 60 EUR/MWh (kompenzacijsko plačilo: 30 EUR), bi 3-odstotno zvišanje povprečne cene v EU (na 61,8 EUR) vodilo do zvišane cene 30,90 EUR. Novo kompenzacijsko plačilo na MWh bi bilo 61,80 EUR–30,90 EUR = 30,90 EUR, kar je višji znesek pomoči.

⁽⁷¹⁾ Zadeva *Alumina*, sklep 2006/323/ES z dne 7. decembra 2005.

⁽⁷²⁾ Odločba Komisije z dne 20. novembra 2007 o državni pomoči C 36/A/06 Italije za ThyssenKrupp, Cementir in Nuova Terni Industrie Chimiche, odstavka 144 in 145. To odločbo je potrdilo Splošno sodišče s sodbo v zadevah T-53/08, 62/08, 63/08 in 64/08; pritožba je v obravnavi.

⁽⁷³⁾ Odločba, na katero je navedeno sklicevanje v opombi 3, odstavku 244.

- (191) Prav tako je treba poudariti, da ugotovitve strokovnih organov, kot je Skupina na visoki ravni za konkurenčnost, energijo in okolje⁽⁷⁴⁾, ki so bile citirane med postopkom, ne predlagajo, da je treba odobriti posebno državno pomoč za odpravo težav v zvezi s konkurenčnostjo, ki so nastale zaradi visokih cen energije, ampak da je treba zagovarjati potrebo po popolnem izpolnjevanju veljavnih pravil o državni pomoči⁽⁷⁵⁾.
- (192) Komisija ob upoštevanju navedenega meni, da sporne cene iz leta 2004 in 2005 ne izpolnjujejo pogojev za nobeno od oprostitev iz člena 107 PDEU. Oprostitev iz člena 107(2) PDEU se ne uporabljajo, ker pomoč ni socialnega značaja, ni namenjena povrnitvi škode zaradi naravnih nesreč ali izjemnih dogodkov in ni bila dodeljena za nadomestilo gospodarske škode zaradi delitve Nemčije. Oprostitev iz člena 107(3)(b) in (d) PDEU se prav tako ne uporabljajo, ker ukrep ni namenjen pospeševanju izvedbe pomembnega projekta skupnega evropskega interesa ali odpravljanju resne motnje v gospodarstvu države članice ali pospeševanju kulture in ohranjanju kulturne dediščine. Kar zadeva oprostitev iz člena 107(3)(a) PDEU, analiza, izvedena zgoraj v uvodnih izjavah 160 do 187, kaže, da cene ni mogoče odobriti kot pomoč za pospeševanje gospodarskega razvoja območij, kjer je življenjska raven izjemno nizka ali kjer obstaja velika brezposelnost. Kar zadeva člen 107(3)(c) PDEU, pomoč za tekoče poslovanje ne izpolnjuje pogojev za načelno oprostitev, kot je navedeno v uvodnih izjavah 155 do 158, in Komisija ni mogla opredeliti morebitnih posebnih okoliščin, ki bi lahko upravičile dodelitev pomoči v tem primeru.
- (193) Zato Komisija meni, da cene iz leta 2004 in iz leta 2005 niso združljive z notranjim trgovom.
- (194) V skladu s sodbo v zadevi *Deggendorf* Komisiji pri oblikovanju tega sklepa ni treba preučiti morebitnega kumulativnega učinka nove pomoči in stare nezdržljive pomoči iz uvodne izjave 31.

⁽⁷⁴⁾ Glej opombo 31.

⁽⁷⁵⁾ Skupina na visoki ravni na primer v svojem tretjem poročilu iz februarja 2007 navaja: „Na tej podlagi se lahko uporaba spodbud, vključno s splošnimi subvencijami in državnimi pomočmi, utemelji kot instrument politike. S spodbudami se lahko spodbujajo odgovorno socialno in okoljsko vedenje, regijska kohezija, trajnostni razvoj in kulturna raznolikost. Vendar se lahko uporabijo le v primeru jasnega nedelovanja trga, kadar se izkaže, da so subvencije primerno sredstvo za izpolnjevanje dobro opredeljenega cilja v skupnem interesu in kadar ne izkrivljajo konkurence ali škodijo okolju. Ukrepanje je upravičeno, kadar take subvencije ogrožajo druge politične cilje, kot je boj proti podnebnim spremembam, libbonska strategija za rast in delovna mesta, ustrezno delovanje energetskega trgov ali dostop do surovin, pri čemer ne izpolnjujejo svojega prvotnega cilja“ (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/policy-integration/high-level-group/reference-material/index_en.htm).

7. VRAČILO

- (195) Člen 14(1) Uredbe št. 659/1999 določa, da je treba v primerih nezakonite pomoči, ki ni združljiva s skupnim trgovom, ponovno vzpostaviti učinkovito konkurenco, razen če bi bilo vračilo v nasprotju s splošnim načelom prava Skupnosti.
- (196) V obravnavanem primeru vračilo velja samo za cene iz leta 2004 (zadeva C 38/A/04), saj cene iz leta 2005 (zadeva C 13/06) niso bile uvedene.

7.1 Upravičena pričakovanja in druga splošna načela prava Skupnosti, ki lahko preprečijo vračilo

- (197) V skladu z ustaljeno sodno prakso prejemnik pomoči ne more upravičeno pričakovati, da je pomoč zakonita, če je bila pomoč dodeljena brez predhodne priglasitve v skladu s členom 108(3) PDEU⁽⁷⁶⁾. Skrbno podjetje mora biti sposobno ugotoviti, ali se je upošteval postopek priglasitve in ali je pomoč zakonita.
- (198) Vendar pa se prejemniku nezakonito odobrene pomoči ne prepreči sklicevanje na izjemne okoliščine, na podlagi katerih je upravičeno domneval, da je pomoč zakonita, in je zato zavrnil vračilo te pomoči⁽⁷⁷⁾.
- (199) Upravičenci do cen iz leta 2004 niso predložili nobenih pripomb s tem v zvezi in Komisija ni opredelila nobenih izjemnih okoliščin, zaradi katerih bi upravičenci lahko imeli upravičena pričakovanja. Zlasti ni bilo mogoče pričakovati, da cene ne bi pomenile državne pomoči, na podlagi odločbe *Alumix* iz leta 1996. Kot je navedeno v odločitvi o sprožitvi postopka iz leta 2004 (glej uvodno izjavo 37), cena, ki je služila kot osnova za sporne cene iz leta 2004, ni bila del prvotnega dogovora *Alumix*, za katerega je Komisija leta 1996 ugotovila, da ne pomeni pomoči, ampak popolnoma nov ukrep, ki je bil znatno spremenjen (zlasti njegov mehanizem financiranja)⁽⁷⁸⁾ in so ga italijanski organi časovno podaljšali. V tem primeru bi moral premišljen prejemnik preveriti, ali je nov ukrep zakonit.

⁽⁷⁶⁾ Sodbe Sodišča v zadevi C-24/95 *Alcan Deutschland* [1997] Recueil I-1591, točke 25, 30 in 31, ter v združenih zadevah C-183/02 P in C-187/02 *Demesa in Territorio histórico de Álava* proti Komisiji, [2004] Recueil I-10609, točka 45.

⁽⁷⁷⁾ Sodba Sodišča v zadevi C-5/89 *Nemčija* proti Komisiji [1990] Recueil I-3437, odstavek 16.

⁽⁷⁸⁾ Medtem ko je prvotno ceno *Alumix* neposredno odobril dobavitelj električne energije ENEL, ki je bil v državni lasti in za katerega je bilo ugotovljeno, da je pri prodaji električne energije po ceni *Alumix* ravnal kot razumen udeleženec na trgu, je cene iz leta 2004 subvencionirala država s prejemki od drugih dajatev.

(200) Komisija nadalje meni, da vračilo ne bi kršilo nobenega drugega splošnega načela prava Skupnosti.

7.2 Količinska opredelitev zneskov, ki jih je treba vrniti

(201) Vse zneske nezdržljive pomoči, ki so jih prejele družbe Portovesme, ILA in Eurallumina v skladu s členom 1 odloka iz leta 2004, je treba vrniti z obrestmi v skladu s poglavjem V Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES ⁽⁷⁹⁾.

(202) Namen vračila je ponovna vzpostavitev konkurenčnega položaja prejemnikov, ki so ga imeli pred dodelitvijo nezdržljive pomoči, z ukinitvijo neupravičene ugodnosti, ki so jo s tem pridobili. V zadevnem primeru je pridobljena ugodnost enaka razliki med ugodnejšo ceno in ceno električne energije, ki bi jo upravičenci plačali na trgu, če ne bi bilo spornih cen.

(203) Vse zadevne družbe so v času uvedbe cen kupovale električno energijo na podlagi dvostranskih dogovorov. Država je posredovala in pogodbeno dogovorjeno ceno subvencionirala s kompenzacijskimi plačili. Zneski, ki jih je treba vrniti, so zato enaki kompenzacijskim plačilom, ki so jih prejemniki prejeli v obravnavanem obdobju (glej uvodno izjavo 30).

8. SKLEPNE UGOTOVITVE

Komisija meni, da cene iz leta 2004 in cene iz leta 2005 pomenijo pomoč za tekoče poslovanje, ki ni upravičena do nobene izjeme od splošne prepovedi državne pomoči v skladu s Pogodbo ES in zato ni združljiva z notranjim trgom.

V primeru cen iz leta 2004, ki so bile nezakonito uvedene v nasprotju s členom 108(3) PDEU, je treba preklicati vsa plačila neplačane pomoči, že izplačano pomoč pa je treba vrniti. Znesek, ki ga je treba vrniti, ustreza seštevku vseh kompenzacijskih plačil iz izravnalnega sklada za družbe Portovesme, ILA in Eurallumina.

Cene iz leta 2005, ki jih je Italija ustrezno priglasila, kot to zahteva člen 108(3) PDEU, ne smejo biti uvedene –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Državna pomoč, ki jo Italija namerava dodeliti družbam Portovesme Srl, Eurallumina SpA, ILA SpA in Syndial SpA na

podlagi člena 11(12) zakonskega odloka št. 35 z dne 14. marca 2005, spremenjenim v zakon št. 80/2005 z dne 14. maja 2005, je nezdržljiva z notranjim trgom.

2. Iz tega razloga se pomoč ne sme dodeliti.

Člen 2

Državna pomoč, ki jo je Italija nezakonito dodelila v nasprotju s členom 108(3) PDEU na podlagi člena 1 odloka predsednika vlade z dne 6. februarja 2004, ki znaša 12 845 892,82 EUR za družbo Portovesme Srl, 5 208 152,05 EUR za družbo Eurallumina SpA in 291 120,27 EUR za družbo ILA SpA, je nezdržljiva z notranjim trgom.

Člen 3

1. Upravičenci Italiji povrnejo pomoč iz člena 2.

2. Zneskom, ki jih je treba vrniti, se prištejejo obresti od datuma, ko so bili dani na voljo upravičencu, do datuma njihovega dejanskega vračila.

3. Obresti se izračunajo na podlagi obrestnoobrestnega računa v skladu s poglavjem V Uredbe (ES) št. 794/2004.

4. Italija prekliche vsa prihodnja plačila pomoči iz člena 2 z začetkom od datuma sprejetja tega sklepa.

Člen 4

1. Povračilo pomoči iz člena 2 se izvede takoj in učinkovito.

2. Italija zagotovi, da se ta sklep izvede v štirih mesecih od datuma njegove priglasitve.

Člen 5

1. V dveh mesecih od priglasitve tega sklepa predloži Italija Komisiji naslednje informacije:

(a) skupni znesek (glavnica in obresti), ki ga mora vrniti upravičenec;

(b) podroben opis že sprejetih in načrtovanih ukrepov za usklajitev s tem sklepom;

(c) dokumente, ki dokazujejo, da se je od upravičenca zahtevalo vračilo pomoči.

⁽⁷⁹⁾ UL L 140, 30.4.2004, str. 1.

2. Italija obvešča Komisijo o napredku glede sprejetih nacionalnih ukrepov za izvajanje tega sklepa, dokler se vračanje pomoči iz člena 2 ne konča. Na zahtevo Komisije takoj predloži vse informacije o že sprejetih in načrtovanih ukrepih za uskladitev s tem sklepom. Zagotovi tudi podrobne informacije o zneskih pomoči in obrestih za povračilo pomoči, ki jih je upravičenec že povrnil.

Člen 6

Ta sklep je naslovljen na Italijansko republiko.

V Bruslju, 23. februarja 2011

Za Komisijo
Joaquín ALMUNIA
Podpredsednik

SKLEP KOMISIJE

z dne 24. maja 2011

o državni pomoči C 88/97, ki jo je Francoska republika odobrila podjetju Crédit Mutuel

(notificirano pod dokumentarno številko C(2011) 3436)

(Besedilo v francoskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2011/747/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima določbama ⁽¹⁾, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

- (1) Association française des banques (v nadaljnjem besedilu: AFB), Chambre syndicale des banques populaires in Crédit Agricole so 25. januarja 1991 vložili pritožbo, v kateri so trdili, da je Francija odobrila državno pomoč za Crédit Mutuel.
- (2) Komisija je prvo zahtevo za informacije o shemi Livret bleu poslala z dopisom z dne 27. maja 1991.
- (3) Komisija je z dopisom z dne 6. februarja 1998 francoskim organom sporočila, da bo začela postopek iz člena 88(2) Pogodbe ES (zdaj člen 108(2) PDEU) glede morebitnih ukrepov pomoči v varčevalni shemi „Livret bleu“ ⁽²⁾.
- (4) Francoski organi so 8. aprila 1998 odgovorili na vprašanja, ki jih je Komisija postavila v odločitvi o začetku postopka.

(5) Crédit Mutuel je 18. junija 1998 Komisiji poslala dopis s predstavitvijo argumentov, s katerimi je želela zavrniti opredelitev ukrepov, na katere se je nanašala odločitev o začetku postopka, kot državne pomoči, in analitične računovodske evidence sheme Livret bleu. Komisija je prejela tudi pripombe številnih zainteresiranih strani (glej oddelka 3 in 4, uvodne izjave 48 do 59) in jih francoskim organom posredovala 3. septembra 1998.

(6) Pritožniki so Komisiji poslali štiri dopolnilne izjave v dopisih z dne 29. oktobra 1999, 16. maja 2000, 16. oktobra 2000 in 19. januarja 2001, ki jih je Komisija posredovala francoskim organom 21. februarja 2000 in 3. novembra 2000.

(7) Komisija je 5. februarja 2001 francoskim organom posredovala dokumente, ki jih je prejela od AFB.

(8) Svetovalec ⁽³⁾ (v nadaljnjem besedilu: svetovalec Komisije) je od novembra 1998 do decembra 1999 na zahtevo Komisije opravil revizijo analitičnih računovodskih evidenc sheme Livret bleu. Njegovo poročilo je bilo francoskim organom in Crédit Mutuel predloženo v preučitev 10. januarja 2000. 7. februarja 2000 je bil posvetovalni tehnični sestanek o tem poročilu, ki so se ga udeležili službe Komisije, ki jim je pomagal svetovalec, francoski organi in Crédit Mutuel.

(9) Službe Komisije so z dopisom z dne 14. septembra 1999 zaprosile francoske organe, naj natančneje pojasnijo naloge splošnega pomena, za katere je pooblaščen Crédit Mutuel. Službe Komisije so 21. februarja 2000, 3. novembra 2000 in 5. februarja 2001 francoskim organom za pripravo pripomb posredovale različne dokumente ⁽⁴⁾, ki so jih v spis vložili pritožniki in so se nanašali na morebitni „učinek vabe“ sheme Livret bleu (glej uvodne izjave 110 do 118 pododdelka 7.2.3). Francoski organi so pripombe predložili 1. februarja 2001.

⁽¹⁾ UL C 146, 12.5.1998, str. 6, in UL C 210, 1.9.2006, str. 12.

⁽²⁾ Gre za trgovsko poimenovanje zadevne sheme, ki je bilo do 31. decembra 2008 navedeno v členu L.221-1 monetarnega in finančnega zakonika z imenom „compte spécial sur livret du Crédit Mutuel“ (posebni varčevalni račun Crédit Mutuel).

⁽³⁾ Pooblaščen neodvisni računovodja („chartered accountant“) Littlejohn Frazer, ki sta mu pomagali francoski računovodski družbi Auditec in Scacchi.

⁽⁴⁾ Med katerimi sta bili dve statistični študiji „Concurrence et Stratégie“ (konkurenca in strategija) svetovalne družbe, ki jo vodi profesor ekonomije Michel Glais.

- (10) Komisija je 11. aprila 2000 prejela pritožbo Združenja evropskih bank (EBF) v zvezi s pomočjo, ki jo je Francija odobrila Crédit Mutuel v obliki izključne pravice do distribuiranja sheme Livret bleu.
- (11) Confédération nationale du Crédit Mutuel je maja 2000 pooblastila revizijsko družbo Arthur Andersen, da opravi pregled metodologije za izdelavo analitičnih računovodskih evidenc Crédit Mutuel in pripravi izkaz poslovnega izida sheme Livret bleu. Ta naloga je bila končana septembra 2000, ko je bilo izdano podrobno poročilo o izkazu poslovnega izida sheme Livret bleu, v katerem je bil poslovni izid v analitičnih računovodskih evidencah sheme Livret bleu ocenjen na izgubo pred obdavčitvijo v višini 498 milijonov FRF. Ta ugotovitev je temeljila na upoštevanju „poprakov“. 2. februarja 2001 je bil organiziran sestanek med Komisijo in Crédit Mutuel v zvezi s tem poročilom. Crédit Mutuel je po pripombah Komisije od družbe Arthur Andersen zahtevala, naj ji posreduje obvestilo z dne 8. februarja 2001, v katerem je bila utemeljena uporabljena metoda, imenovana „popravek preobremenitve dejavnosti IARD [dejavnost odškodninskega zavarovanja⁽⁵⁾ Crédit Mutuel]“, ki so jo službe Komisije zlasti kritizirale.
- (12) Komisija je aprila 2001 zaprosila svetovalca, naj poišče razlike med svojim poročilom in poročilom družbe Arthur Andersen ter opredeli spremembe podatkov ali metodologije, ki bi jih bilo po potrebi mogoče vključiti v njegovo prejšnje poročilo. Komisija je novo končno poročilo svetovalca prejela 23. julija 2001. V njem je poslovni izid v analitičnih računovodskih evidencah sheme Livret bleu ocenjen na nekapitalizirani skupni dobiček v višini 1,074 milijarde FRF (163,7 milijona EUR). Poročilo je bilo še isti dan posredovano francoskim organom. Na sestanku Komisije, francoskih organov ter družb Crédit Mutuel in Arthur Andersen 26. julija 2001 se zadnji nista strinjali s končnimi ugotovitvami svetovalca Komisije. Družba Arthur Andersen je vztrajala pri svojih prejšnjih ugotovitvah, navedenih v dokumentu z dne 13. septembra 2001, ki je bil posredovan skupaj z obvestilom francoskih organov z dne 15. septembra 2001. Francoski organi so Komisiji 26. oktobra 2001 poslali novo obvestilo s pravno analizo sheme Livret bleu z vidika konkurenčnega prava Skupnosti, 7. januarja 2002 pa obvestilo o stroških naloge javne službe, v katerem so znova navedli številčne podatke, ki jih je predstavila že Crédit Mutuel, ne da bi navedli nove.
- (13) Francoski organi so v obvestilu, ki so ga 26. oktobra 2001 poslali Komisiji, pojasnili, zakaj po njihovem mnenju (i) shema Livret bleu ni pomoč, (ii) je to ob domnevi, da bi Komisija ohranila opredelitev pomoči, lahko le obstoječa pomoč, in (iii) je to v vsakem primeru združljiva pomoč.
- (14) Komisija je v odločbi z dne 15. januarja 2002⁽⁶⁾ (v nadaljnjem besedilu: razveljavljena odločba) razglasila, da je državna pomoč, ki jo je Francoska republika izvedla v korist Crédit Mutuel, nezdružljiva s skupnim trgom.
- (15) Odločba z dne 15. januarja 2002 je bila razglašena za nično s sodbo Sodišča prve stopnje z dne 18. januarja 2005⁽⁷⁾.
- (16) Komisija ni vložila pritožbe zoper sodbo Sodišča prve stopnje. V skladu s členom 266(1) PDEU mora sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev te sodbe. To na področju državnih pomoči pomeni, da se po razglasitvi odločbe za nično znova začne formalni postopek preiskave.
- (17) Komisija je z odločitvijo z dne 7. junija 2006⁽⁸⁾ (v nadaljnjem besedilu: odločitev o razširitvi postopka) razširila formalni postopek preiskave in pojasnila predmet svoje ocene morebitne pomoči.
- (18) Francija je Komisiji poslala pripombe o odločitvi o razširitvi postopka v dopisih z dne 1. septembra 2006 in 7. septembra 2006.
- (19) Evropska komisija je 19. septembra 2006 prejela pritožbo „Association des Victimes du Crédit Mutuel“ (Združenje žrtev Crédit Mutuel).
- (20) Komisija je pripombe Crédit Mutuel prejela v dopisu z dne 13. oktobra 2006.
- (21) Komisija je pripombe Crédit Mutuel posredovala francoskim organom v dopisu z dne 31. oktobra 2006.
- (⁵) IARD pomeni ‚Incendie, Accidents, Risques Divers‘ (požar, nezgode, različna tveganja).
- (⁶) Odločba Komisije 2003/216/ES z dne 15. januarja 2002 o državnih pomoči, ki jo je Francoska republika izplačala v korist Crédit Mutuel (UL L 88, 4.4.2003, str. 39).
- (⁷) Sodba z dne 18. januarja 2005 v zadevi Confédération nationale du Crédit Mutuel proti Komisiji, T-93/02, ZOdl., str. II-143.
- (⁸) Odločba Komisije št. C 88/97 z dne 7. junija 2006 o Crédit Mutuel (Livret bleu) – Poziv k predložitvi pripomb na podlagi člena 88(2) Pogodbe ES (UL C 210, 1.9.2006, str. 12).

(22) Francija je po dveh zahtevah Komisije za dodatne informacije z dne 22. septembra 2006 in 28. novembra 2006 poslala dodatne pripombe v dopisih z dne 8. novembra 2006 in 28. februarja 2007.

(23) Komisija se je s francoskimi organi sestala 19. decembra 2006, s Crédit Mutuel pa 15. januarja 2007.

(24) Komisija je 10. maja 2007 na podlagi člena 86(3) Pogodbe ES (zdaj člen 106(3) PDEU) v povezavi s členoma 43 in 49 Pogodbe ES (zdaj člena 49 in 56 PDEU) sprejela odločbo, v skladu s katero mora Francija ukiniti posebne pravice⁽⁹⁾ Crédit Mutuel, Caisses d'Épargne in Banque Populaire za distribuiranje sheme Livret bleu (kar zadeva Crédit Mutuel) in sheme Livret A (kar zadeva Caisses d'Épargne in La Poste)⁽¹⁰⁾.

(25) Ker Francija posebnih pravic za distribuiranje shem Livret A in Livret bleu ni ukinila v devetih mesecih, kot je bilo določeno v odločbi z dne 10. maja 2007, je Komisija začela postopek za ugotavljanje kršitev iz člena 226 Pogodbe ES (zdaj člen 258 PDEU), o katerem je Francijo obvestila v pisnem opominu z dne 5. junija 2008 zaradi neupoštevanja odločbe.

(26) Komisija je 19. septembra 2009 od Francije zahtevala nove informacije, in te je Francija poslala 13. oktobra 2009.

(27) Komisija je 8. oktobra 2009 končala postopek za ugotavljanje kršitev, saj je Francija s sprejetjem reforme 1. januarja 2009 o liberalizaciji distribuiranja shem Livret A in Livret bleu⁽¹¹⁾ izpolnila obveznost ukinitve posebnih pravic za distribuiranje teh shem⁽¹²⁾.

(28) Komisija je leta 2010 v elektronskih dopisih, poslanih Crédit Mutuel, postavila več vprašanj, na katere je ta prav tako odgovorila po elektronski pošti.

(29) S tem sklepom se v skladu s členom 13 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi

⁽⁹⁾ Crédit Mutuel ima izključno pravico do distribuiranja sheme Livret bleu. Vendar je bila ta pravica v odločbi z dne 10. maja 2007 opredeljena kot posebna pravica, ker sta shemi Livret bleu in Livret A skoraj enaki.

⁽¹⁰⁾ Odločba C(2007) 2110 z dne 10. maja 2007, ki je na voljo na spletnem mestu Evropske komisije: http://ec.europa.eu/competition/liberalisation/livret_a_fr.pdf.

⁽¹¹⁾ Glej uvodno izjavo 41.

⁽¹²⁾ Glej sporočilo za javnost Komisije z dne 8. oktobra 2009, ki je na voljo na spletnem mestu Evropske komisije: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/09/1482&format=HTML&aged=1&language=FR&guiLanguage=en>.

podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES⁽¹³⁾ končuje postopek o morebitnih elementih pomoči, ki jih vsebuje shema Livret bleu.

2. OPIS SCHEME LIVRET BLEU

2.1 Opis Crédit Mutuel

(30) Crédit Mutuel je decentralizirana bančna in zavarovalniška skupina, ki jo sestavlja nacionalna mreža hranilnic s statusom zadrug s spremenljivim kapitalom. Za Crédit Mutuel velja zakon z dne 10. septembra 1947, v katerem so bila določena načela sodelovanja. Organizirana je na treh ravneh: lokalni, regionalni in nacionalni.

(31) Skupina Crédit Mutuel, ki deluje pod dvema firmama (Crédit Mutuel in Crédit Industriel et Commercial (v nadaljnjem besedilu: CIC)) ima skoraj 6 000 poslovalnic in več kot 72 000 zaposlenih. Lokalne hranilnice Crédit Mutuel so povezane v 18 regionalnih zvez, ki so članice Confédération nationale du Crédit Mutuel, osrednjega organa mreže. CIC združuje šest regionalnih bank in specializirane hčerinske družbe v Franciji in tujini.

(32) Crédit Mutuel je poleg tega skupina z enotno upravo, ki sledi splošni politiki. Ohranja notranjo finančno solidarnost na ravni konfederacije, ki zagotavlja likvidnost regionalnih zvez. Skupina ima značilnosti enotnega podjetja z vidika konkurenčnega prava, ker ima enotno središče za odločanje na centralni ravni.

2.2 Opis sheme Livret bleu

(33) Livret bleu je bil varčevalni produkt, ki ga je urejala država, distribuirala pa izključno Crédit Mutuel.

(34) Ta produkt je bil v skladu z zakonom o spremembah javnih financ za leto 1975⁽¹⁴⁾ delno oproščen davkov. Obresti, ki so bile varčevalcem izplačane od hranilnih vlog, so bile upravičene do davčne oprostitve v višini dveh tretjin. Država je določila bruto stopnjo nadomestila za shemo Livret bleu za varčevalce, tako da je bila neto stopnja po plačilu davka⁽¹⁵⁾ enaka neto stopnji za shemo Livret A, ki je bila davkov v celoti oproščena.

⁽¹³⁾ UL L 83, 27.3.1999, str. 1.

⁽¹⁴⁾ Člen 9 zakona št. 75-1242 z dne 27. decembra 1975 o spremembah javnih financ za leto 1975 (JORF, 28.12.1975).

⁽¹⁵⁾ Obvezni sistem obdavčitve pri viru, ki ga Crédit Mutuel izvede v imenu varčevalca.

- (35) Država je za shemo Livret bleu določila stopnjo nadomestila, ki je bila višja od inflacije, indeksirane na denarnem trgu. Zadnja neto stopnja nadomestila za shemo Livret bleu, preden je bil ta varčevalni produkt ukinjen z reformo z dne 1. januarja 2009 (glej uvodno izjavo 41), je bila 4 % ⁽¹⁶⁾. Največji znesek, ki so ga varčevalci lahko položili na svoj račun Livret bleu, je bil 15 300 EUR. Hranilne vloge v shemi Livret bleu so s 13 milijard EUR (85 milijard FRF) leta 1991 narasle na 22 milijard EUR leta 2008.
- (36) Značilnosti sheme Livret bleu – takojšnja razpoložljivost sredstev, dovoljena vplačila od 15 EUR, nič stroškov (zlasti ob odprtju) idr. – so zagotavljale veliko likvidnost. Poleg tega je bilo v shemi Livret bleu mogoče uvesti neposredne obremenitve v korist državne zakladnice ali javnih podjetij, kot sta EDF ali France Télécom. Shema Livret bleu – varčevalni produkt za posameznike – je bila torej z nekaterih vidikov podobna tekočemu računu.
- (37) Obveznosti, povezane z uporabo sredstev, zbranih s shemo Livret bleu, so se spreminjale.
- (38) Crédit Mutuel je morala najprej 50 % sredstev (delež, ki se je leta 1983 ⁽¹⁷⁾ povečal na 65 % sredstev in 80 % novo zbranih sredstev) dodeliti za tako imenovane naložbe „splošnega pomena“ (zlasti za financiranje lokalnih skupnosti in drugih javnih organov), preostali znesek pa je banka lahko prosto uporabila (v nadaljnjem besedilu: proste naložbe).
- (39) Ta sistem je bil temeljito reformiran z odlokom z dne 27. septembra 1991 ⁽¹⁸⁾, s katerim je bila shema Livret bleu usklajena s sistemom Livret A. Od tega odloka so bile namreč vse nove hranilne vloge ⁽¹⁹⁾ centralizirane pri Caisse des Dépôts et Consignation (v nadaljnjem besedilu: CDC), ki je Crédit Mutuel v zameno plačal posredniško provizijo. Ta provizija, ki je najprej znašala 1,3 % hranilnih vlog Livret bleu, dodeljenih na račun CDC, se je 1. januarja 2005 zmanjšala na 1,2 % in nato 1. novembra 2005 na 1,1 %. CDC sredstva, ki jih je zbral Crédit Mutuel, uporablja predvsem za financiranje socialnih stanovanj.
- (40) Poleg tega so se s temeljito reformo sistema obstoječe hranilne vloge ⁽²⁰⁾ postopno prerazporedile. Od odloka z dne 27. septembra 1991 do konca prvega polletja 1999 se je delež obstoječih „naložb splošnega pomena“ in „prostih naložb“ zmanjševal, dokler niso bile vse hranilne vloge dodeljene na račun CDC.

V milijardah FRF in %	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Letne povprečne hranilne vloge	85,5	83	80,2	83,4	88,7	91,5	92,7	98,1	98,7
Naložbe, centralizirane pri CDC	1 %	7 %	12 %	24 %	39 %	46 %	51 %	69 %	100 %
Naložbe splošnega pomena	67 %	54 %	46 %	35 %	27 %	20 %	15 %	10 %	0 %
Proste naložbe	32 %	39 %	42 %	41 %	35 %	34 %	34 %	21 %	0 %

Vir: Littlejohn Frazer

- (41) 1. januarja 2009 je začela veljati reforma shem Livret A in Livret bleu, s katero je bilo vsem bankam dovoljeno distribuirati shemo Livret A, razlika med shemama Livret A in Livret bleu pa je bila odpravljena. Od 1. januarja 2009 je shema „Livret bleu“ banke Crédit Mutuel le še shema Livret A, ki se trži pod drugim imenom. Shema Livret bleu in posledično izključna pravica do njenega distribuiranja, ki jo je imela Crédit Mutuel, sta nehali obstajati s tem datumom.

⁽¹⁶⁾ Ta stopnja je bila 3 % na datum razveljavljene odločbe; glej opombo 6. Stopnja nadomestila za shemo Livret A je 2 % neto po obdavčitvi na dan 1. februarja 2011.

⁽¹⁷⁾ Odlok z dne 31. oktobra 1983 „Znesek obveznosti Crédit Mutuel za naložbe splošnega pomena“, JORF, 9.11.1983, str. 3278.

2.3 Opis razlogov za začetek/razširitev postopka

- (42) Kot je bilo pojasnjeno v odločitvi o razširitvi postopka ⁽²¹⁾, se je Komisiji zdelo mogoče, da je Francija banki Crédit Mutuel odobrila pomoč v obliki posredniške provizije.

⁽¹⁸⁾ Odlok z dne 27. septembra 1991 o opredelitvi naložb splošnega pomena Crédit Mutuel, JORF št. 275, 26.11.1991, str. 15383.

⁽¹⁹⁾ Medtem ko so bile *obstoječe* hranilne vloge postopno prenesene na CDC; glej uvodno izjavo 40.

⁽²⁰⁾ V nasprotju z *novimi* hranilnimi vlogami, ki so bile od odloka z dne 27. septembra 1991 v celoti centralizirane pri CDC; glej uvodno izjavo 39.

⁽²¹⁾ Glej uvodni izjavi 36 in 50.

(43) Iz sodne prakse Sodišča v zadevi *Altmark* izhaja, da nadomestila za javne storitve niso državna pomoč v smislu člena 107 PDEU, če izpolnjujejo nekatere kumulativne pogoje, navedene v sodbi z dne 24. julija 2003 v zadevi *Altmark* ⁽²²⁾.

(44) Komisija je v odločitvi o razširitvi postopka menila, da je mogoče, da četrti pogoj iz sodne prakse *Altmark* ni izpolnjen, ker država naloge javne službe, to je zbiranja hranilnih vlog za socialna najemniška stanovanja, ni dodelila najugodnejšemu ponudniku po postopku javnega naročanja, temveč neposredno po postopku s pogajanjem, ki jih je imela s *Crédit Mutuel*, kar *a priori* nikakor ne zagotavlja, da nadomestilo, dodeljeno *Crédit Mutuel*, ni višje od ravni, ki jo zahteva dobro vodeno podjetje. Poleg tega po njenem mnenju francoski organi niso dokazali, da je bila raven nadomestila določena glede na stroške povprečnega, dobro vodenega podjetja v bančnem sektorju. Za dokaz, da je bila raven nadomestila določena na podlagi analize stroškov, ki bi jih imelo dobro vodeno podjetje v smislu sodne prakse *Altmark*, namreč ne zadostuje zatrjevanje francoskih organov, da je *Crédit Mutuel* dobro vodeno podjetje.

(45) Po mnenju Komisije je bila posredniška provizija državno sredstvo – ki lahko pomeni selektivno prednost, ki izkriplja konkurenco in vpliva na trgovino med državami članicami –, ki ji ni bilo priglašeno. Posredniška provizija bi torej lahko vsebovala elemente nezakonite pomoči.

(46) Komisija je v odločitvi o razširitvi postopka menila, da je mogoče, da ta ukrep ni združljiv s členom 86(2) Pogodbe ES (zdaj člen 106(2) PDEU), ter da ni mogoče uporabiti nobenega odstopanja, navedenega v členu 87(2) in (3) Pogodbe ES (zdaj člen 107(2) in (3) PDEU).

(47) Komisiji se je namreč na podlagi izračunov njenega svetovalca zdelo mogoče, da je znesek nadomestila presegel znesek, potreben za pokrivanje stroškov, ki nastanejo zaradi izpolnjevanja obveznosti javne službe (zbiranje hranilnih vlog za socialna najemniška stanovanja), ob upoštevanju ustreznih prejemkov in zmernega dobička za izpolnjevanje te obveznosti. Potem ko je opozorila, da mora znesek nadomestila zajemati vse ugodnosti, ki jih je odobrila država, ali kakršno koli obliko ugodnosti iz državnih sredstev, je pri izračunu

nadomestila poleg neto stroškov zbiranja hranilnih vlog, centraliziranih pri CDC, upoštevala tudi neto poslovni izid (stroški ali dobiček) naložb splošnega pomena in prostih naložb. Svetovalec Komisije je v poročilu prikazal prekomerno nadomestilo za *Crédit Mutuel* za leta 1991, 1992, 1993 in 1998.

3. TRDITVE PRITOŽNIKOV

(48) Komisija je trditve pritožnikov predstavila v odločitvi z dne 6. februarja 1998 o začetku postopka na podlagi člena 88(2) Pogodbe ES (zdaj člen 108(2) PDEU). V dodatnih izjavah, ki so bile poslane pozneje, so predstavljene naslednje nove trditve.

(49) V obvestilu AFB (posodobljeno konec februarja 1999 in poslano Komisiji oktobra 1999) o učinku vabe sheme *Livret bleu* je bil neto bančni dobiček, ustvarjen zaradi učinka vabe te sheme, ocenjen na 17 milijard FRF (2,6 milijarde EUR) ob domnevi, da povečanje tržnih deležev *Crédit Mutuel* v vseh segmentih v obdobju 1986–1997 izhaja izključno iz distribuiranja sheme *Livret bleu*.

(50) V študiji, ki jo je opravila *Caisse Nationale du Crédit Agricole* in je bila poslana maja 2000, je bilo analizirano gibanje števila poslovalnic *Crédit Mutuel*. Pokazalo se je, da se je skupno število stalnih poslovalnic zmanjševalo od leta 1991 do leta 1994, nato pa se je postopno povečevalo do leta 1998, ko je doseglo raven iz leta 1990. Razvoj je bil po regijah različen: število stalnih in nato nestalnih poslovalnic se je zmanjšalo v regijah z močno zgodovinsko uveljavljenostjo *Crédit Mutuel* (regija Loire, Bretanja, Alzacija), medtem ko se je v drugih regijah povečevalo. Torej je verjetno, da je *Crédit Mutuel* zmanjšala navzočnost na podeželskih območjih, da bi jo okrepila v mestih. Zdi se, da so ti podatki v nasprotju s trditvami *Crédit Mutuel*, da je bila v 90. letih prisiljena ohraniti močno navzočnost na podeželskih območjih. Dokazujejo tudi, da je *Crédit Mutuel* sposobna ohraniti izjemno gosto mrežo tudi po odpravi vsakršnega nadzora s strani javnih organov.

(51) AFB je v dopisu z dne 4. junija 1998, ki ga je poslal Komisiji, trdil, da je nadomestilo v višini 1,3 % od hranilnih vlog *Livret bleu*, centraliziranih pri CDC, prekomerno, ker so v istem obdobju *Caisses d'Épargne* in *La Poste* od CDC prejemale 1,2 % oziroma 1,5 % od hranilnih vlog *Livret A*, ki so bile prav tako centralizirane pri CDC. AFB je v tem dopisu navedel, da je leta 1997 francoskim organom predlagal, da bo zagotovil zbiranje hranilnih vlog *Livret bleu* v zameno za le 1-odstotno

⁽²²⁾ Sodba Sodišča z dne 24. julija 2003 v zadevi *Altmark Trans* in *Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, Recueil, str. I-7747.

nadomestilo, vendar vlada na to ponudbo ni odgovorila. AFB je predvsem poudaril, da je bilo v poročilu poslanca Douyèra iz aprila 1998 o posodobitvi Caisses d'Épargne navedeno, da stroški zbiranja, ki jih ima povprečna hranilnica, kot je Caisse d'épargne de Bourgogne, znašajo 0,96 % od hranilnih vlog in da ni razloga, da bi Crédit Mutuel imela višje stroške upravljanja.

(52) Obvestilo družbe Glais iz avgusta 2000, predloženo na zahtevo AFB, je vsebovalo statistične podatke o konkurenčni prednosti, ki naj bi jo Crédit Mutuel dobila zaradi izključne pravice do distribuiranja sheme Livret bleu. Preučitev časovnih vrst kaže, da so se hranilne vloge Livret bleu in druge hranilne vloge zelo povečale do spremembe v letih 1985–1987. Povečevanje obsega posojil gospodinjstvom se je nadaljevalo tudi po tem datumu in ostaja pri Crédit Mutuel večji kot pri njenih glavnih konkurentih. Izvedenec družbe Glais je iz tega sklepal, da „se zdi, da je učinek sheme Livret bleu torej pritegnil stranke, od sredine 80. let pa se zdi, da se je pozitiven učinek nadaljeval brez povečanja hranilnih vlog. Zdi se torej, da so prvotno pridobljene stranke vzdrževale širitveno strategijo Crédit Mutuel od tega obdobja naprej“. Izvedenec je predvsem na podlagi kazalnika vztrajnosti vpliva ključnih gospodarskih pretresov na spremenljivke dejavnosti in modela preprostega izračuna povpraševanja po posojilih sklepal, da se zdi, da dejavnost Crédit Mutuel (predvsem posojila) ni bila povezana s povprečnim razvojem bančnega trga. Izvedenec ta pojav pojasnjuje s tem, da naj bi se zvestoba strank Crédit Mutuel ohranjala močnejše, na primer zaradi sheme Livret bleu, kot zvestoba strank drugih bančnih mrež.

(53) Družba Glais je v drugem obvestilu (december 2000) predlagala novo ekonometrično analizo stopnje zvestobe strank posameznih bančnih mrež. Njeni rezultati po mnenju izvedenca potrjujejo predpostavko, da imajo Crédit Mutuel in Caisses d'Épargne sredstva, s katerimi lahko ohranjajo stranke bolje kot druge banke. Vendar ni mogoče ugotoviti, ali je vzrok za to močnejše ohranjanje strank distribuiranje davkov oproščene sheme hranilnih vlog ali gosta mreža podružnic v različnih regijah (dva skupna instrumenta teh mrež).

(54) Komisija je v okviru tega postopka prejela tudi dodaten dopis pritožnikov, v skladu s katerim je Crédit Mutuel aprila 1997 lahko kupila CIC ob privatizaciji te bančne ustanove, ki je bila prej v lasti javne skupine zavarovalnic GAN, in sicer zahvaljujoč pomoči, ki jo je prejela v okviru sheme Livret bleu, zaradi česar se je tržni delež njenih hranilnih vlog z 2 % leta 1969 povečal na približno 6,9 % leta 1997. Lastni kapital podjetja se je po mnenju pritožnikov zaradi zadevne pomoči hitro

povečeval in tako s 650 milijonov FRF (99 milijonov EUR) leta 1974 narasel na 47,3 milijarde FRF (7,2 milijarde EUR) leta 1997.

(55) Nazadnje, pritožba „Association des Victimes du Crédit Mutuel“ z dne 19. septembra 2006 vsebuje trditev o „poneverbi javnih prihrankov za zasebne in poslovne namene [...] v škodo varčevalcev in francoskega gospodarstva“, ki pa ne vsebuje prave utemeljitve oziroma dokazov o morebitni nezakoniti državni pomoči.

4. PRIPOMBE TRETJIH OSEB

(56) Komisija je po objavi odločitve o začetku postopka z dne 6. februarja 1998 prejela komentarje številnih tretjih oseb.

(57) Nekateri konkurenti Crédit Mutuel so navedli škodo, ki so jo po lastnem mnenju utrpeli, ker je bila Crédit Mutuel podeljena izključna pravica do distribuiranja sheme Livret bleu. Te banke so večinoma govorile o učinku vabe sheme Livret bleu, zaradi česar so izgubile stranke, ki so odšle k Crédit Mutuel, in so želele, da bi se ta izključna pravica ukinila. Take komentarje so Komisiji poslale naslednje ustanove:

Banque Dupuy de Parseval,
Banque Natixis,
Banque de Picardie,
Banque Populaire de Bourgogne,
Banque Populaire Bretagne Atlantique,
Banque Populaire du Centre,
Banque Populaire Centre-Atlantique,
Banque Populaire de Champagne,
Banque Populaire de la Côte d'Azur,
Banque Populaire du Dauphiné et des Alpes du Sud,
Banque Populaire de Franche-Comté, du Maconnais et de l'Ain,
Banque Populaire du Haut-Rhin,
Banque Populaire de La Loire,
Banque Populaire de Lorraine,
Banque Populaire de Lyon,
Banque Populaire du Midi,
Banque Populaire du Massif Central,
Banque Populaire de l'Ouest,
Banque Populaire Provençale et Corse,
Banque Populaire des Pyrénées Orientales, de l'Aude et de l'Ariège,
Banque Populaire du Quercy et de l'Agenais,
Banque Populaire Savoissienne,
Banque Populaire de la Région Économique de Strasbourg,
Banque Populaire du Sud-Ouest,
Banque Populaire du Tarn et de l'Aveyron,

B.P.ROP Banque Populaire,
Banque de Savoie,
Crédit Commercial de France,
Crédit Commercial du Sud-Ouest,
Crédit Lyonnais,
Société Générale,
Union des Banques à Pariz.

(58) Komisija je poleg pripomb Crédit Mutuel, ki jih je ta navedla v svoj zagovor in so predstavljene v oddelku 4, prejela pripombe, ki so jih poslale naslednje tretje osebe, ki so zagovarjale shemo Livret bleu:

g. Bertholet, poslanec departmaja Drôme,
g. Blondel, generalni svetnik departmaja Nord,
g. Cabot, direktor Centre régional Information Jeunesse de Toulouse,
g. Cormorèche, župan Montuela,
g. Cornelis, generalni svetnik departmaja Nord,
g. Chavannes, župan Angoulême,
g. Crépeau, poslanec departmaja Charente-Maritime,
g. Debavelaere, senator departmaja Pas-de-Calais,
g. Decool, župan Brouckerqua,
g. Delevoye, senator departmaja Pas-de-Calais,
g. Delnatte, poslanec departmaja Nord,
g. Dolez, poslanec departmaja Nord,
g. Ewald, regionalni predstavnik Association pour le droit à l'initiative économique,
g. Fronton, Union départementale des associations familiales de Haute-Garonne,
g. Foy, senator departmaja Nord,
g. Galiègue, predsednik Caisse de Crédit Mutuel de Solemes,
ga. Gournay, županja Caestra,
ga. Armelle Guinebertière, poslanka v Evropskem parlamentu,
g. Hervé, župan Rennesa,
g. Humez, predsednik Comité départemental de lutte contre la mucoviscidose du Pas-de-Calais,
ga. Ingelaere, predsednica Flandr'action,
g. Juppé, poslanec in župan Bordeauxa,
g. Lapalu, predsednik združenja Animation et gestion d'organismes privés,
g. Lazaro, poslanec departmaja Nord,
g. Lebreton, predsednik generalnega sveta Côtes d'Armor,
g. Ledieu, župan Cateau-Cambrésisa,

g. Leleu, član uprave Crédit Mutuel Nord,
g. Maille, predsednik mestne skupnosti Brest,
g. Masclat, regionalni svetnik regije Nord-Pas-de-Calais,
g. Méhaignerie, predsednik generalnega sveta Ille-et-Vilaina,
g. Mio, regionalni svetnik regije Nord-Pas-de-Calais,
ga. Novak, predsednica Association pour le droit à l'initiative économique,
ga. Permuy, regionalna svetnica regije Nord-Pas-de-Calais,
g. Albert Rivaux, generalni svetnik departmaja Pas-de-Calais,
g. de Rohan, predsednik regionalnega sveta Bretanje,
g. Valla, generalni svetnik departmaja Ardèche,
g. Vanlerenberghe, župan Arrasa,
g. Villain, župan Cambraija,
g. de Villiers, poslanec departmaja Vendée.

(59) Velika večina tretjih oseb je poudarila vlogo, ki jo ima Crédit Mutuel predvsem na regionalni ravni pri financiranju socialne ekonomije in zlasti nepridobitnih združenj. Poudarile so tudi, da Crédit Mutuel podpira nižje sloje prebivalstva, iz katerih prihaja velik del njenih strank. Več lokalnih poslancev je poudarilo vlogo Crédit Mutuel pri ustanavljanju podjetij in ustvarjanju delovnih mest ter razvoju lokalnih pobud v povezavi z lokalnimi skupnostmi. Drugi so menili, da Crédit Mutuel s svojimi decentraliziranimi strukturami bolj kot centralizirane ustanove ustreza lokalnim potrebam in nujnosti uravnoteženega razvoja ozemlja.

5. PRIPOMBE CRÉDIT MUTUEL

(60) Crédit Mutuel očita Komisiji, da je to zadevo posebno dolgo obravnavala.

(61) Poleg tega se je po mnenju Crédit Mutuel sodba Sodišča prve stopnje nanašala ne le na neobstoje obrazložitve, temveč je vsebovala tudi kritike sklepanja Komisije, ki niso bile upoštevane v odločitvi o razširitvi postopka, zlasti kar zadeva izračun morebitnega prekomernega nadomestila. Crédit Mutuel v zvezi s tem Komisiji očita, da je seštel pozitivne letne salde, ne da bi odštela salde negativnih let, kar je v nasprotju z metodo, priporočeno v Okviru Skupnosti za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve (v nadaljnjem besedilu: okvir Skupnosti iz leta 2005) ⁽²³⁾.

⁽²³⁾ UL C 297, 29.11.2005, str. 4.

- (62) Po mnenju banke posredniška provizija izpolnjuje štiri pogoje iz sodne prakse *Altmark*:
- (a) kar zadeva prvi pogoj, naj bi bila *Crédit Mutuel* pooblaščenca za opravljanje dveh storitev splošnega gospodarskega pomena, in sicer ohranjanje močne navzočnosti poslovalnic na podeželju zaradi ciljev prostorskega načrtovanja in zbiranje hranilnih vlog za financiranje socialnih stanovanj. V zvezi z ohranjanjem poslovalnic na podeželju izpodbija ugotovitev Komisije, da francoski zakoni in drugi predpisi ostajajo preveč nejasni, da bi bila z njimi banki *Crédit Mutuel* dodeljena taka naloga in da bi bil torej prvi pogoj iz sodne prakse *Altmark* izpolnjen. Po mnenju *Crédit Mutuel* je Komisija tako sklepala iz dejstva, da s temi akti banki *Crédit Mutuel* niso bile naložene posebne zahteve, ker veljajo za celoten bančni sektor. *Crédit Mutuel* meni še, da ji Komisija poskuša naložiti, naj dokaže, da je prvi pogoj iz sodne prakse *Altmark* izpolnjen, kar pa v zadevni sodni praksi ni predvideno;
- (b) kar zadeva drugi pogoj, *Crédit Mutuel* poudarja, da je bila posredniška provizija uvedena hkrati z obveznostjo centralizacije sredstev pri CDC ter da je bil način izračuna te provizije določen objektivno in pregledno;
- (c) kar zadeva tretji pogoj, banka meni, da nadomestilo ne zadostuje za kritje stroškov zbiranja, ker ima dejavnost v zvezi z naložbami, centraliziranimi pri CDC, negativni saldo za celotno obdobje 1991–2005;
- (d) *Crédit Mutuel* meni, da je izpolnjen tudi četrti pogoj. Znesek posredniške provizije naj bi bil določen glede na stroške, ki jih je *Crédit Mutuel* dejansko imela zaradi distribuiranja sheme *Livret bleu*. *Crédit Mutuel* je dobro vodeno podjetje v smislu sodne prakse *Altmark*, ker so bili njeni stroški upravljanja med najnižjimi. Komisija je to sicer priznala v odločitvi o razširitvi postopka.⁽²⁴⁾ Meni, da Komisija ni
- zadostno podkrepila razlogov, zaradi katerih po njenem mnenju ta pogoj ni izpolnjen.
- (63) *Crédit Mutuel* vsekakor meni, da je ukrep združljiv z notranjim trgovom na podlagi člena 106(2) PDEU. Kritizira tudi metodo izračuna prekomernega nadomestila, navedeno v odločitvi o razširitvi postopka. Po njenem mnenju je Komisija najprej storila računске napake pri oceni skupnega dobička v izkazu poslovnega izida sheme *Livret bleu*, ko je kljub nerešenim nesoglasjem med svetovalcem Komisije in svetovalcem *Crédit Mutuel* povzela napačne ugotovitve svojega svetovalca⁽²⁵⁾.
- (64) *Crédit Mutuel* nato izpodbija letni pristop, ki ga je uporabila Komisija (in sicer dejstvo, da je upoštevala le zneske za leta, v katerih je prišlo do prekomernega nadomestila, ne da bi jih izravnala z zneski za leta, v katerih je bilo nadomestilo premajhno) in ki je v nasprotju z nekaterimi prejšnjimi primeri in razveljavljeno odločbo ter po njegovem mnenju tudi v nasprotju z okvirom Skupnosti iz leta 2005⁽²⁶⁾. Komisija bi morala uporabiti celostni pristop (to je izravnati vse zneske za leta, v katerih je prišlo do prekomernega nadomestila, z zneski za leta, v katerih je bilo nadomestilo premajhno) za celotno obdobje 1991–1998 in za celotno obdobje, ki se je začelo leta 1999.
- (65) Poleg tega Komisija v odločitvi o razširitvi postopka ni pravilno upoštevala zmernega dobička. Oceno zmernega dobička je oprla na stroške regulatornega lastnega kapitala, ocenjene na 6 %, čeprav so ti stroški v analitičnih računovodskih evidencah odhodki in ne marža. Komisija bi morala upoštevati stopnjo donosa lastnega kapitala, ki jo je priporočila družba *Arthur Andersen*⁽²⁷⁾. Poleg tega je izračun zmernega dobička oprla na izginjajočo osnovo, ki postane nična s popolno centralizacijo hranilnih vlog pri CDC, ker ta sredstva nimajo nobenih stroškov

⁽²⁴⁾ *Crédit Mutuel* se sklicuje na točko 13 odločitve o razširitvi postopka, v kateri je Komisija navedla finančne rezultate *Crédit Mutuel* za leto 2004 (bilančno vsoto, neto poslovni izid, razmerje med stroški in prihodki, lastni kapital in stopnjo solventnosti).

⁽²⁵⁾ Gre za (i) popravek IARD, (ii) izračun običajnega dobička (zmerni dobiček) in (iii) odgovornost družbenikov. Glej Prilogo I k odločitvi o razširitvi postopka.

⁽²⁶⁾ *Crédit Mutuel* se sklicuje na točko 21 okvira Skupnosti iz leta 2005, ki določa, da če stroški storitev splošnega gospodarskega pomena vsako leto znatno nihajo, se lahko prekomerno nadomestilo, ki v posameznih letih preseže 10 %, izjemoma izkaže za potrebno.

⁽²⁷⁾ Družba *Arthur Andersen* je predlagala metodo izračuna stroškov lastnega kapitala, s katero se lahko povišajo stroški lastnega kapitala v primerjavi s prvotno oceno *Crédit Mutuel*. Predlagala je uporabo stopnje, ki se izračuna kot razmerje med poslovnim izidom pred obdavčitvijo in lastnim kapitalom. Ta stopnja bi po njenem mnenju bolje upoštevala splošno donosnost banke, medtem ko je *Crédit Mutuel* kot stroške lastnega kapitala uporabila znesek dividend, ki so bile dejansko izplačane, oziroma 6-odstotno stopnjo donosa za vse svoje dejavnosti.

- v zvezi z regulatornim lastnim kapitalom. Crédit Mutuel poudarja, da je zaradi kazalnika, ki ga je uporabila Komisija, ostala brez celotne običajne marže od sheme Livret bleu. Po njenem mnenju mora imeti vsaka banka možnost, da ustvari običajno maržo, celo pri centralizirani naložbi, ki ne ustvarja stroškov lastnega kapitala v predpisanem ožjem pomenu stopnje solventnosti.
- (66) Komisija tudi ni pravilno upoštevala stroškov, nastalih zaradi druge naloge splošnega pomena, ki jo Crédit Mutuel po lastnem mnenju opravlja, in sicer ohranjanje podružnic na podeželju, katerega cilj je spodbujati k varčevanju na celotnem ozemlju z omogočanjem dostopa do bank čim več prebivalcem.
- (67) Nazadnje, Crédit Mutuel zavrača obstoj morebitnega učinka vabe. Opozarja, da je Komisija v razveljavljeni odločbi priznala, da tega učinka vabe ni bilo mogoče formalno dokazati, in meni, da se od takrat novi dokazi niso pojavili.
- (68) Crédit Mutuel se glede postopka sklicuje na več splošnih načel prava Skupnosti, zlasti na načeli zaupanja v pravo in upoštevanja razumnega roka, za izpodbijanje vsakršnega morebitnega vračila pomoči.
- (b) Francija v zvezi z drugim pogojem meni, da so bili parametri za izračun nadomestila predhodno objektivno in pregledno določeni;
- (c) v zvezi s tretjim pogojem trdi, da znesek nadomestila (posredniške provizije) ni presegal tega, kar je bilo potrebno za pokrivanje stroškov sistema, pri čemer se sklicuje na analitični izkaz poslovnega izida sheme Livret bleu banke Crédit Mutuel za obdobje 1999–2005;
- (d) tudi četrti pogoj naj bi bil izpolnjen, saj Francija trdi, da upravljanje Crédit Mutuel izpolnjuje zahtevana merila učinkovitosti ⁽³⁰⁾.
- (70) Francija se v zvezi s pogoji o obstoju pomoči sklicuje na trditve, predstavljene pred razveljavitvijo odločbe iz leta 2002:
- (a) pogoj o državnih sredstvih ni izpolnjen, ker je dobiček, ki ga je Crédit Mutuel imela od hranilnih vlog, ki niso bile centralizirane pri CDC (proste naložbe in naložbe splošnega pomena), izviral iz sredstev zasebnega izvora (sredstev, ki so jih vložili varčevalci) in ni bil na voljo javnim organom;

6. PRIPOMBE FRANCIJE

- (69) Francija meni, da so pogoji iz sodne prakse *Altmark* izpolnjeni:
- (a) v zvezi s prvim pogojem poudarja, da je Komisija priznala, da je Crédit Mutuel pooblaščen za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena, tj. zbiranje hranilnih vlog za financiranje socialnih stanovanj. Opozarja, da je Komisija v odločitvi o razširitvi postopka navedla, da je ohranitev poslovalnic na podeželju za cilje prostorskega načrtovanja prav tako mogoče šteti za storitev splošnega gospodarskega pomena ⁽²⁸⁾, vendar ne odgovarja na trditve Komisije v odločitvi o razširitvi postopka, da prvi pogoj iz sodne prakse *Altmark* ni izpolnjen, ker ne obstaja nacionalna zakonodaja ali predpis, ki bi dovolj jasno določal nalogo v smislu člena 106(2) PDEU ⁽²⁹⁾;
- (b) trgovina med državami članicami ni mogla biti prizadeta pred oblikovanjem enotnega trga bančnih in finančnih dejavnosti 1. januarja 1993 po sprejetju Druge direktive Sveta 89/646/EGS z dne 15. decembra 1989 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij in o spremembi Direktive 77/780/EGS (v nadaljnjem besedilu: druga bančna direktiva) ⁽³¹⁾. Francoski organi so od tega datuma menili, da zaradi neobstoja evropskega statusa zadruge in omejitev, ki jih ima to za čezmejno širitev zadrž, kakršna je Crédit Mutuel, hranilnice te banke niso opravljale dejavnosti zunaj nacionalnih meja. Računi Livret bleu, ki so jih odprli nerezidenti, poleg tega predstavljajo manj kot 0,1 % hranilnih vlog. Francoski organi so še menili, da je cilj tujih bančnih ustanov v Franciji trg, ki se zelo razlikuje od trga Crédit Mutuel;

⁽²⁸⁾ Glej točko 25 odločitve o razširitvi postopka.

⁽²⁹⁾ Glej točko 28 odločitve o razširitvi postopka.

⁽³⁰⁾ Francija se sklicuje na točko 13 odločitve o razširitvi postopka, v kateri je Komisija omenila finančne rezultate Crédit Mutuel leta 2004 (bilančno vsoto, neto poslovni izid, razmerje med stroški in prihodki, lastni kapital in stopnjo solventnosti).

⁽³¹⁾ UL L 386, 30.12.1989, str. 1.

(c) posredniška provizija, ki jo je CDC plačeval banki Crédit Mutuel za centralizirane hranilne vloge Livret bleu, ni mogla biti pomoč, temveč je lahko bila le plačilo za storitev, ki jo je opravila banka in katere cena je bila leta 1991 s pogodbo določena na 1,3 %. Francoski organi so poudarili pomen stroшков upravljanja sheme Livret bleu zaradi števila hranilnih vlog, na katerih so vložena sredstva znašala manj kot 5 000 FRF (762 EUR). Sklicevali so se na analitične računovodske evidence, ki jih je vodila Crédit Mutuel (po uvedbi zadevnega ukrepa), in sklenili, da je ta znesek plačila v celoti upravičen. Trdili so, da je treba vsakršno prednost, ki jo je shema Livret bleu pomenila za Crédit Mutuel, preučiti v primerjavi s stroški, povezanimi s ciljem splošnega gospodarskega pomena. V zvezi s tem so Komisijo opozorili na vedno večje dodeljevanje hranilnih vlog Livret bleu za finančne naložbe splošnega pomena, katerih delež je od leta 1975 do leta 1983 narasel na 50 % hranilnih vlog Livret bleu, od leta 1983 do leta 1991 na 65 % in leta 1998 na 100 % hranilnih vlog, centraliziranih pri CDC;

(d) ob domnevi, da bi dejansko šlo za pomoč, bi bila t vsekakor obstoječa pomoč, ker je bila shema Livret bleu uvedena pred liberalizacijo bančnega trga 1. januarja 1993 (iztek roka za prenos druge bančne direktive).

(71) Francoski organi so v obvestilu z dne 26. oktobra 2001 navedli razlog, zakaj gre –  e bi Komisija uporabila opredelitev pomoči – vsekakor za pomoč, ki je združljiva z notranjim trgov v skladu s členom 106(3) PDEU. Komisiji očitajo napake pri izračunu skupnega dobička v izkazu poslovnega izida sheme Livret bleu, ker ni upoštevala metode, ki jo je zagovarjal svetovalec Crédit Mutuel⁽³²⁾. Trdijo tudi, da mora Komisija upoštevat zmerni dobiček, ki ga ocenjujejo na [...] (*).

(72) Francoski organi v pripombah k odlo itvi o razširitvi postopka Komisiji poleg tega očitajo, da je sledila „asimetri nemu sklepanju“, ko zneskov za leta, v katerih je prišlo do prekomernega nadomestila (1991, 1992, 1993 in 1998), ni izravnala z zneski za leta, v katerih

je bilo nadomestilo premajhno (1994–1997), in da je v Prilogi 1 k odlo itvi o razširitvi postopka v celoti povzela ugotovitve svojega svetovalca o treh točkah, o katerih se Francija in Komisija nista strinjali. Francija je pojasnila, da je dr жава v celotnem obdobju 1999–2005 plačala premajhno nadomestilo za sistem, povezan s shemo Livret bleu. Znesek posredniške provizije ni presegel tega, kar je bilo potrebno za pokrivanje stroшков distribuiranja sheme Livret bleu, kot so prikazani v analitičnih računovodskih evidencah sheme Livret bleu, ki so bile pripravljene skupaj s Komisijo (ob upoštevanju dveh prilagoditev⁽³³⁾) ter ustrezajo zahtevam iz Direktive Komisije 80/723/EGS z dne 25. junija 1980 o preglednosti finančnih odnosov med dr stavami članicami in javnimi podjetji ter o finančni preglednosti znotraj določenih podjetij⁽³⁴⁾. Francija je še pojasnila, da nedavna znižanja posredniške provizije ustrezajo predvsem potrebam akterjev financiranja socialnih stanovanj⁽³⁵⁾.

(73) Francoski organi pojasnjujejo, da mehanizem povračila morebitnega prekomernega nadomestila obstaja od leta 1999.

(74) Francija je tudi pojasnila, da je tveganje nelikvidnosti za največ en mesec nosila Crédit Mutuel, tveganje nelikvidnosti za več kot en mesec pa CDC. Pojasnila je, da je bil v zvezi z zneski, zbranimi s hranilnimi vlogami Livret bleu, odstotni delež ponderiranja tveganja za izračun potreb po lastnem kapitalu, potrebnem za kapitalsko ustreznost, nič. Trdila je, da se je ponderiranje tveganja za potrebe po lastnem kapitalu Crédit Mutuel za druge varčevalne produkte in sredstva, ki niso del sheme Livret bleu, spremenilo z [...] % leta 1999 na [...] % leta 2005. Francoski organi so pojasnili, da je Crédit Mutuel ob upoštevanju, da uporaba evropske stopnje solventnosti od popolne centralizacije hranilnih vlog pri CDC leta 1999 ni pomembna, za izračun zmernega dobička od sheme Livret bleu vključila stroške lastnega kapitala, dosežene glede na stroške drugih varčevalnih produktov in sredstev, ki pa jih je omejila (od [...] do [...] % v obdobju 1999–2005). Francija je na zahtevo Komisije navedla tudi pojasnila o stopnji nadomestila za oblikovanje obveznih rezerv pri Banque de France.

⁽³²⁾ O točkah, o katerih se svetovalca Komisije in Crédit Mutuel ne strinjata, glej opombo 25.

(*) Velja obveznost poslovne skrivnosti

⁽³³⁾ Prva sprememba je povezana z vključitvijo obveznega prispevka v sklad zajamčenih vlog, uvedenega z zakonom z dne 25. januarja 1999 o varčevanju in finančni varnosti, druga pa je povezana s spremembo izračuna lastnega kapitala zaradi upoštevanja zmernega dobička od leta 1999.

⁽³⁴⁾ UL L 195, 29.7.1980, str. 35. Ta direktiva je bila razveljavljena z Direktivo Komisije 2006/111/ES z dne 16. novembra 2006 o preglednosti finančnih odnosov med dr stavami članicami in javnimi podjetji ter o finančni preglednosti znotraj določenih podjetij (UL L 318, 17.11.2006, str. 17).

⁽³⁵⁾ Po mnenju francoskih organov je znižanje posredniške provizije omogočilo, da je CDC znižal stroške financiranja najemodajalcev socialnih stanovanj.

7. VREDNOTENJE

7.1 Obstoje pomoči

(75) Komisija je v odločitvi o razširitvi postopka menila, da je edini zadevni ukrep, ki bi lahko vseboval elemente pomoči, posredniška provizija, ki jo je banki *Crédit Mutuel* plačeval CDC ⁽³⁶⁾.

(76) Morebitna pomoč, ki jo pomeni posredniška provizija, je bila uvedena 27. septembra 1991 z odlokom z istega dne in je v tem sklepu preučena do liberalizacije distribuiranja sheme *Livret A* in uskladitve sheme *Livret bleu* s shemo *Livret A* 1. januarja 2009 ⁽³⁷⁾.

7.1.1 Pogoji iz sodne prakse *Altmark* niso izpolnjeni

(77) Treba je opozoriti, da v skladu s sodno prakso *Altmark* ⁽³⁸⁾ nadomestila, plačana v zameno za naloge javne službe, niso državna pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, če so izpolnjeni štiri kumulativni pogoji.

(78) Francoski organi in *Crédit Mutuel* se v pripombah k odločitvi o razširitvi postopka sklicujejo na obstoj dveh storitev splošnega gospodarskega pomena, in sicer ohranjanje močne navzočnosti poslovalnic na podeželju zaradi ciljev prostorskega načrtovanja in zbiranje hranilnih vlog za financiranje socialnih stanovanj.

(79) Vendar *Crédit Mutuel* pred uvedbo zadevnega ukrepa ni imela več nobene obveznosti ohranjanja poslovalnic na podeželju, saj je bil zakon o odprtju in zaprtju bančnih poslovalnic razveljavljen leta 1987, sistem nadzora (ki se je za *Crédit Mutuel* ohranil v obdobju 1987–1991) pa odpravljen 1. julija 1991 ⁽³⁹⁾. Francoski organi in *Crédit Mutuel* pa niso izpodbijali sklepane ugotovitve v odločitvi

o razširitvi postopka, da „po letu 1991 [to je po 1. juliju 1991] ne obstaja akt, na podlagi katerega bi imela *Crédit Mutuel* v smislu člena 86 ES [zdaj člen 106 PDEU] nalogo, omenjeno v točki 24(iii) zgoraj [ohranjanje poslovalnic na podeželju zaradi ciljev prostorskega načrtovanja]“ ⁽⁴⁰⁾.

(80) Torej je treba vprašanje, ali se sodna praksa *Altmark* uporablja, preučiti le z vidika naloge zbiranja hranilnih vlog za financiranje socialnih stanovanj.

(81) Komisija opozarja, da imajo države članice široko diskrecijsko pravico glede narave storitev, ki jih je mogoče opredeliti kot storitve splošnega gospodarskega pomena. Meni, da je z dekretoma za izvajanje določb člena 9 zakona o spremembah javnih financ za leto 1975 ⁽⁴¹⁾ in člena 24 zakona o spremembah javnih financ za leto 1982 ⁽⁴²⁾, zlasti z odlokom z dne 27. septembra 1991, banki *Crédit Mutuel* jasno dodeljena naloga (kot je opredeljena v členih R.323-10 in R.331-14 zakonika o gradbeništvu in prebivališčih) zbiranja sredstev, ki se prenesejo na CDC, da bi ta lahko financiral socialna stanovanja. Komisija meni, da Francija s tem, ko je to nalogo opredelila kot storitev splošnega gospodarskega pomena, ni storila očitne napake pri presoji.

(82) V skladu s četrtem pogojem sodne prakse *Altmark*, „če podjetje, ki se mu naloži izpolnjevanje obveznosti javne službe, v konkretnem primeru ni izbrano s postopkom oddaje javnega naročila, ki omogoča, da se izbere tisti ponudnik, ki lahko te storitve opravlja z najnižjimi stroški za skupnost, se mora raven potrebnega nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno, dobro vodeno podjetje [...] zato da lahko zadosti zahtevam javne službe, imelo pri izpolnjevanju teh obveznosti ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička zaradi izpolnjevanja teh obveznosti“ ⁽⁴³⁾.

(83) Komisija meni, da četrti pogoj ni izpolnjen, kar zadeva nalogo zbiranja hranilnih vlog, centraliziranih pri CDC za financiranje socialnih stanovanj. Treba je ugotoviti, da država te naloge ni dodelila najugodnejšemu ponudniku po postopku javnega naročanja, temveč jo je dodelila neposredno po postopku s pogajanjem, ki jih je imela s

⁽³⁶⁾ Glej točko 50 odločitve o razširitvi postopka: „[...] Komisija v tem postopku kot ukrep, ki morda lahko vsebuje elemente državne pomoči, obravnava le posredniško provizijo.“

⁽³⁷⁾ Glej uvodno izjavo 41.

⁽³⁸⁾ Glej opombo 22.

⁽³⁹⁾ Francoski organi so se sklicevali na zakon o odprtju in zaprtju bančnih poslovalnic, ki je bil razveljavljen leta 1987. Vseeno se je v obdobju 1987–1991 ohranil sistem nadzora za *Crédit Mutuel*. S predpisi je bil določen sistem odobritve in ne sistem formalne prepovedi zaprtja poslovalnic ali prestrukturiranja, zlasti od leta 1987. Ta sistem nadzora je bil odpravljen 1. julija 1991 v splošnejšem okviru ponovnih pogajanj o pogodbenih razmerjih med državo in *Crédit Mutuel*.

⁽⁴⁰⁾ Glej točko 29 odločitve o razširitvi postopka.

⁽⁴¹⁾ Glej uvodno izjavo 34 in opombo 14.

⁽⁴²⁾ Zakon št. 82-1152 z dne 30. decembra 1982 (JORF 31.12.1982, str. 3995).

⁽⁴³⁾ Glej točko 93 sodbe v zadevi *Altmark*, navedene v opombi 22.

Crédit Mutuel. Raven posredniške provizije ni bila določena glede na stroške opravljanja storitve splošnega gospodarskega pomena, ki jih ima povprečno, dobro vodeno podjetje. 1,3-odstotna raven posredniške provizije namreč ni mogla temeljiti na dejanskih stroških, ki jih je Crédit Mutuel imela pri opravljanju storitve splošnega gospodarskega pomena, ker septembra 1991 niso obstajale ločene računovodske evidence za shemo Livret bleu, iz katerih bi bilo mogoče v računovodskih evidencah banke ugotoviti stroške, posebej povezane s shemo Livret bleu. Ločene računovodske evidence sheme Livret bleu so bile uvedene več let pozneje in izdelane za nazaj za obdobje pred letom 1991. Torej ni nobenega podatka, da je bila raven posredniške provizije določena glede na stroške povprečnega, dobro vodene podjetja, ki opravlja zadevno nalogo splošnega pomena. Francoski organi trdijo, da je Crédit Mutuel na splošno dobro vodena banka. Vendar v resnici ne dokazujejo te trditve, temveč se v glavnem sklicujejo na točko 13 odločitve o razširitvi postopka, v kateri Komisija navaja le skupne finančne rezultate (bilančno vsoto, neto poslovni izid, razmerje med stroški in prihodki, lastni kapital in stopnjo solventnosti) Crédit Mutuel za leto 2004. Če je država članica določila raven nadomestila na podlagi analize stroškov povprečnega, dobro vodene podjetja, vsekakor ne bi smela imeti težav to dokazati Komisiji in ji predstaviti uporabljeno metodologijo, česar pa Francija v tej zadevi ni storila. Nazadnje se zdi, da dejstvo, da se je posredniška provizija, ki jo je prejela Crédit Mutuel, po liberalizaciji distribuiranja shem Livret A in Livret bleu 1. januarja 2009 z 1,1 % znižala na 0,6 %, kaže, da je bila raven te provizije višja od ravni, ki bi bila določena na podlagi stroškov povprečnega, dobro vodene podjetja, ki opravlja enako nalogo splošnega pomena.

- (84) Ker so pogoji iz sodne prakse *Altmark* kumulativni, je dovolj, da eden od pogojev ni izpolnjen, da se sodna praksa ne uporablja in da je zadevna pomoč morda lahko državna pomoč. Iz zgornjega sledi, da zadevni ukrep ne izpolnjuje četrtega pogoja iz sodne prakse *Altmark*. Ta sodna praksa se torej ne uporablja, zato je treba preučiti, ali je ukrep dejansko državna pomoč ⁽⁴⁴⁾ ⁽⁴⁵⁾.

7.1.2 Pogoji o obstoju pomoči so izpolnjeni

- (85) Člen 107(1) PDEU določa, da je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz

⁽⁴⁴⁾ V točki 7 okvira Skupnosti iz leta 2005 je določeno: „Če države članice ne spoštujejo teh meril to je štirih pogojev iz sodbe *Altmark* in če so izpolnjena splošna merila za uporabo člena 87(1) Pogodbe ES [zdaj člen 107(1) PDEU], nadomestilo za javne storitve pomeni državno pomoč.“ (naš poudarek).

⁽⁴⁵⁾ Ta preučitev ni odvisna od dejstva, da je bila z reformo 1. januarja 2009 odpravljena kršitev evropskega prava o javnem naročanju, ki je bila posledica neposredne dodelitve naloge javne storitve zbiranja hranilnih vlog za socialna stanovanja banki Crédit Mutuel.

državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva s skupnim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.

7.1.2.1 Odgovornost države in državna sredstva

- (86) CDC je banki Crédit Mutuel vsako leto ⁽⁴⁶⁾ plačeval posredniško provizijo na podlagi sporazuma med državo in Crédit Mutuel, v katerem so bila določena podrobna pravila za izvajanje odloka z dne 27. septembra 1991. Znesek posredniške provizije je določila država za nadomestilo za izpolnjevanje obveznosti javne službe. Poleg tega je CDC javno podjetje, za katerega ravnanje je odgovornost mogoče pripisati državi ⁽⁴⁷⁾. Pogoj o odgovornosti države in državnih sredstvih je torej izpolnjen.

7.1.2.2 Selektivnost

- (87) Posredniška provizija je bila dodeljena izključno banki Crédit Mutuel v zameno za zbiranje hranilnih vlog, centraliziranih pri CDC za financiranje socialnih stanovanj, v okviru sheme Livret bleu, do distribuiranja katere je imel Crédit Mutuel izključno pravico. Ta ukrep je bil torej selektiven.

7.1.2.3 Ker se pogoji iz sodne prakse *Altmark* ne uporabljajo, se preuči obstoj prednosti, ki izkrivlja konkurenco

- (88) Ker je posredniška provizija pomenila prenos državnih sredstev le v korist Crédit Mutuel, je izboljšala konkurenčni položaj te banke v primerjavi z njenimi

⁽⁴⁶⁾ V skladu s sporazumom med državo in Crédit Mutuel, v katerem so bila določena podrobna pravila za izvajanje odloka z dne 27. septembra 1991, „CDC banki Crédit Mutuel vsako leto nakaže [...] nadomestilo zadnji delovni dan vsakega leta“.

⁽⁴⁷⁾ Glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 12. decembra 1996 v zadevi *Air France* proti Komisiji, T-358/94, Recueil, str. II-2019, zlasti točke 58 do 61. Glej tudi Sklep Komisije 2010/606/EU z dne 26. februarja 2010 o državni pomoči C 9/09 (ex NN 49/08; NN 50/08 in NN 45/08) Kraljevine Belgije, Francoske republike in Velikega vojvodstva Luksemburg za bančno skupino Dexia SA (UL L 274, 19.10.2010, str. 54) uvodne izjave 123, 124 in 125.

konkurenti. V skladu s sodno prakso Sodišča izboljšanje konkurenčnega položaja podjetja zaradi državne pomoči praviloma dokazuje, da je glede na druga podjetja, ki niso prejela podobne pomoči, konkurenca izkrivljena⁽⁴⁸⁾.

7.1.2.4 Vpliv na trgovino med državami članicami

(89) Poleg tega je v skladu z ustaljeno sodno prakso trgovina med državami članicami prizadeta, kadar podjetje, ki prejema pomoč, opravlja dejavnosti na področju, ki je odprto za konkurenco in je predmet trgovine med državami članicami⁽⁴⁹⁾. Od leta 1979 je tržni delež tujih bank dosegal 8 % pri posojilnih dejavnostih (4 % za podružnice brez pravne osebnosti, 4 % za hčerinske družbe s francosko pravno obliko) in 4,5 % pri hranilnih vlogah (2 % oziroma 2,5 %). Delež nefrancoskih evropskih bank v primerjavi z vsemi tujimi bankami je bil 50 % pri posojilih in 70 % pri hranilnih vlogah. *Crédit Mutuel* se je torej od 70. let spopadala s konkurenco tujih mrež na francoskem ozemlju. Poleg tega je bil trg likvidnih bančnih hranilnih vlog, katerega del je shema *Livret bleu* ter ki vključuje tudi *Codevi*, *LEP*, shemo *Livret jeune*, običajne hranilne račune in *CEL*⁽⁵⁰⁾, v zadevnem obdobju že odprt za konkurenco.

(90) Komisija torej sklepa, da so štirje pogoji, potrebni za obstoj pomoči, izpolnjeni.

7.1.2.5 Nezakonitost ukrepa pomoči

(91) Ukrep pomoči je nezakonit, saj ni bil priglašen Komisiji v skladu s členom 108(3) PDEU in se je izvajal po začetku veljavnosti Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti v Franciji.

(92) Komisija v odgovoru na trditev francoskih organov, da gre za obstoječo pomoč, ker je bila sprejeta pred iztekom roka za prenos druge bančne direktive 1. januarja 1993, poudarja, da je bil cilj te direktive uresničitev notranjega trga v sektorju kreditnih institucij z vidika svobode ustanavljanja in prostega pretoka storitev. Ne pomeni, da je bil zadevni trg zaprt za konkurenco pred sprejetjem posredniške provizije, temveč pomeni le, da so obstajale še druge ovire za svobodo ustanavljanja in prosti pretok

storitev v bančnem sektorju. Komisija v odločbi z dne 10. maja 2007 opozarja, da shema *Livret bleu* spada na „trg“ likvidnih bančnih hranilnih vlog, kar zahteva odprtje zadevne dejavnosti za konkurenco, in nikakor ne potrjuje trditve francoskih organov, da je bila zadevna dejavnost odprta za konkurenco šele leta 1993. Nasprotno, Komisija se v odločbi sklicuje na obstoj „zrelega“⁽⁵¹⁾ trga.

7.2 Združljivost pomoči z notranjim trgom

(93) Ker zadevni ukrep vsebuje elemente državne pomoči, mora Komisija analizirati njegovo združljivost z notranjim trgom.

(94) V skladu s členom 106(2) PDEU „podjetja, pooblaščenca za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, [...] ravnajo po pravilih iz Pogodb, zlasti po pravilih o konkurenci, kolikor uporaba takšnih pravil pravno ali dejansko ne ovira izvajanja posebnih nalog, ki so jim dodeljene. Razvoj trgovine ne sme biti prizadet v takšnem obsegu, ki bi bil v nasprotju z interesi Unije.“

(95) V skladu s sodno prakso Sodišča, prakso Komisije in okvirom Skupnosti iz leta 2005 člen 106(2) PDEU pomeni, da je državno pomoč za podjetje, pooblaščenca za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena, mogoče razglasiti za združljivo z notranjim trgom, če ukrep pomoči izpolnjuje naslednje pogoje:

(a) opravljena storitev ima značilnosti storitve splošnega gospodarskega pomena;

(b) država je z enim ali več uradnimi akti podjetje dejansko pooblastila za opravljanje te storitve splošnega gospodarskega pomena;

(c) načeli nujnosti in sorazmernosti sta upoštevana ter

(d) razvoj trgovine ni prizadet v takšnem obsegu, ki bi bil v nasprotju z interesi Unije.

⁽⁴⁸⁾ Sodba Sodišča z dne 17. septembra 1980 v zadevi *Philip Morris* proti Komisiji, 730/79, Recueil, str. 2671, točki 11 in 12.

⁽⁴⁹⁾ Sodba z dne 13. julija 1988 v zadevi *Francija* proti Komisiji, 102/87, Recueil, str. 4067, točka 19.

⁽⁵⁰⁾ Glej uvodno izjavo 45 odločbe z dne 10. maja 2007.

⁽⁵¹⁾ Glej uvodni izjavi 58 in 90 odločbe z dne 10. maja 2007.

- (96) Pogoja (a) in (b) sta izpolnjena zaradi razlogov, predstavljenih v uvodni izjavi 81.
- (97) Komisija v zvezi s pogojem (d) nima na voljo nobenega podatka, da je bila trgovina znotraj Skupnosti tako zelo prizadeta, da pomoč ne bi izpolnjevala tega pogoja. Komisija je zlasti v odločbi z dne 10. maja 2007 zahtevala odpravo izključne pravice do distribuiranja sheme Livret bleu, ker so posebne pravice, povezane z distribuiranjem sheme Livret bleu, pomenile omejevanje svobode opravljanja storitev v Skupnosti⁽⁵²⁾. Vendar za posredniško provizijo, če ni bila prekomerno nadomestilo za opravljanje naloge opravljanja storitve splošnega pomena, dodeljene Crédit Mutuel, ni mogoče šteti, da vpliva na razvoj trgovine v takšnem obsegu, ki bi bil v nasprotju z interesi Unije.
- (98) Komisija torej v nadaljevanju preučuje še, ali sta bili načeli nujnosti in sorazmernosti v resnici upoštevani, to je ali znesek nadomestila, ki ga predstavlja posredniška provizija, ni presegel zneska, potrebnega za pokrivanje stroškov, ki so nastali pri izpolnjevanju obveznosti javne službe, ob upoštevanju ustreznih prejemkov in zmernega dobička za izpolnjevanje navedenih obveznosti⁽⁵³⁾.
- (99) Komisija pri preverjanju neobstoja morebitnega prekomernega nadomestila (glej pododdelek 7.2.5) v zvezi z obdobjem od 27. septembra 1991 (glej pododdelek 7.2.1) do 31. decembra 2005 sledi celostnemu pristopu (glej pododdelek 7.2.2). Upošteva vse prednosti, povezane s shemo Livret bleu, vendar ne vključuje morebitnega učinka vabe, katerega obsega ni bilo mogoče ugotoviti (glej pododdelek 7.2.3). Zmerni dobiček je upoštevan (glej pododdelek 7.2.4), enako pa tudi hranilne vloge, centralizirane pri CDC.
- (101) Kot je bilo navedeno v uvodnih izjavah 75 in 76, je edini ukrep, ki se obravnava v tej zadevi, posredniška provizija, katere načelo je bilo uvedeno 27. septembra 1991, ko je bila Crédit Mutuel pooblaščenca za centralizacijo svojih hranilnih vlog pri CDC za financiranje socialnih stanovanj. Pred tem datumom nista obstajali niti posredniška provizija niti centralizacija pri CDC. Zato mora Komisija oceno sorazmernosti pomoči začeti s tem datumom.
- (102) Stroški in prihodki v zvezi z opravljanjem storitve splošnega gospodarskega pomena torej ne morejo biti starejši od 27. septembra 1991. Povedano drugače, šele od uvedbe zadevnega ukrepa pomoči (posredniške provizije) se lahko upoštevajo stroški in prihodki v zvezi z opravljanjem storitve splošnega gospodarskega pomena, ki se je financirala s to pomočjo. Komisija nazadnje meni, da je njena odločitev o razširitvi postopka vsebovala nedoslednost, ker je bil ukrep pomoči omejen le na posredniško provizijo, uvedeno 27. septembra 1991, hkrati pa so se še naprej upoštevali neto prihodki, povezani s shemo Livret bleu, za obdobje od 1. januarja 1991 do 27. septembra 1991.
- (103) Ker lahko Crédit Mutuel sporoči podatke o neto poslovnem izidu v zvezi z naložbami splošnega pomena in prostimi naložbami le na letni ravni, Komisija meni, da je treba za leto 1991 upoštevati le neto poslovni izid za obdobje od 27. septembra 1991 do 31. decembra 1991, neto poslovni izid za celotno leto 1991 pa navesti le sorazmerno s številom upoštevanih dni, to je 96/365. Neto poslovni izid od hranilnih vlog, centraliziranih pri CDC, za leto 1991 se lahko upošteva v celoti, ker je bila ta centralizacija, kot je bilo navedeno v uvodni izjavi 101, uvedena prav po 27. septembru 1991, tako da se po definiciji noben del tega poslovnega izida ne nanaša na obdobje od 1. januarja 1991 do 27. septembra 1991.

7.2.1 Začetek zadevnega obdobja 27. septembra 1991

- (100) V odločitvi o razširitvi postopka je bil v izračun neto poslovnega izida sheme Livret bleu za presojo obstoja morebitnega prekomernega nadomestila vključen poslovni izid celotnega leta 1991⁽⁵⁴⁾. Povedano drugače, neto prihodki od prostih naložb in naložb splošnega pomena so se upoštevali od 1. januarja 1991.

⁽⁵²⁾ Glej uvodno izjavo 223 odločbe z dne 10. maja 2007.

⁽⁵³⁾ Glej točko 14 okvira Skupnosti iz leta 2005.

⁽⁵⁴⁾ Glej preglednice v točkah 68, 69, 73, 75, 76 in 79 odločitve o razširitvi postopka.

7.2.2 Celostni pristop do konca leta 2005 in letni pristop v nadaljevanju

- (104) Komisija je v odločitvi o razširitvi postopka zagovarjala uporabo letnega pristopa za presojo obstoja morebitnega prekomernega nadomestila. Ta pristop izhaja iz okvira Skupnosti iz leta 2005 in pomeni spremembo v primerjavi z njeno preteklo prakso. Ko je morala Komisija pred sprejetjem okvira Skupnosti iz leta 2005 oceniti obstoj morebitnega prekomernega nadomestila, je namreč uporabila pristop, ki ga je mogoče opredeliti kot „celosten“ in po katerem je bilo mogoče zneske za leta,

v katerih je prišlo do prekomernega nadomestila, brez omejitve izravnati z zneski za leta, v katerih je bilo nadomestilo premajhno ⁽⁵⁵⁾.

prekomernega nadomestila za izvajanje naloge javne službe, uporabljala „celostni“ pristop (glej uvodno izjavo 104) ⁽⁵⁸⁾.

(105) Komisija bo v skladu s točko 26 okvira Skupnosti iz leta 2005 za nepriglašene pomoči uporabila določbe navedenega okvira, če je bila pomoč dodeljena po objavi okvira v *Uradnem listu Evropske unije*, in določbe, ki so veljavne v obdobju dodelitve pomoči, v ostalih primerih. Zadevna pomoč se dodeljuje letno ⁽⁵⁶⁾ in ni bila priglašena. Okvir Skupnosti iz leta 2005 je bil v *Uradnem listu Evropske unije* objavljen 29. novembra 2005. Zato je treba za obdobje pred letom 2006 uporabiti pravila, ki so veljala ob dodelitvi pomoči, za obdobje od 1. januarja 2006 do ukinitve ukrepa 31. decembra 2008 pa okvir Skupnosti iz leta 2005.

(106) V okviru Skupnosti iz leta 2005 je priporočen „letni“ pristop, če je treba morebitno prekomerno nadomestilo izračunati na letni ravni, ne da bi bilo mogoče znesek letnega prekomernega nadomestila prenesti na naslednje leto, razen če ta znesek ne presega 10 % zneska letnega nadomestila ⁽⁵⁷⁾.

(107) Nasprotno pa je Komisija pred sprejetjem okvira Skupnosti iz leta 2005 pri preverjanju, da podjetje ni prejelo

⁽⁵⁵⁾ Večinoma gre za primere, ko so bila podjetja, pooblaščenca za opravljanje naloge javne službe, dejavna v avdiovizualnem sektorju (glej na primer Odločbo Komisije 2004/838/ES z dne 10. decembra 2003 o državni pomoči Francije za France 2 in France 3 (UL L 361, 8.12.2004, str. 21)).

⁽⁵⁶⁾ Glej opombo 46.

⁽⁵⁷⁾ Glej točko 21 okvira Skupnosti iz leta 2005. Komisija v odgovoru na trditve Crédit Mutuel (glej opombo 26), ki je zahtevala uporabo celostnega pristopa na podlagi drugega in tretjega stavka točke 21 okvira Skupnosti iz leta 2005, v skladu s katerima se lahko, če stroški nekaterih storitev splošnega gospodarskega pomena vsako leto znatno nihajo, prekomerno nadomestilo, ki v posameznih letih preseže 10 %, izjemoma izkaže za potrebno, opozarja, da mora v skladu s četrtrim stavkom točke 21 tako „izjemno prekomerno nadomestilo [...], potrebno za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena“, upravičiti država članica „v priglasitvi Komisiji“ (naš poudarek). Vendar zadevni ukrep ni bil priglašen Komisiji, zato ta meni, da Crédit Mutuel ni dokazala zelo posebnega položaja, ki je izjemoma upravičeval sprejetje prekomernega nadomestila, ki je v posameznih posebnih letih presegalo 10 %.

(108) V skladu s celostnim pristopom se neto poslovni izid vsakega leta, kumuliran leto za leto, diskontira na podlagi referenčne stopnje za Francijo na dan 1. januarja vsakega leta ⁽⁵⁹⁾.

7.2.3 Upoštevanje prednosti

(109) V skladu s prvim stavkom točke 17 okvira Skupnosti iz leta 2005 mora „prihodek, ki ga je treba upoštevati, [...] vključevati vsaj celotni prihodek, ki ga je ustvarila storitev splošnega gospodarskega pomena“. Pri preverjanju neobstoja morebitnega prekomernega nadomestila je torej treba upoštevati neto poslovni izid naložb splošnega pomena in prostih naložb v obdobju preiskave. Komisija namreč meni, da je ta poslovni izid prihodek, ki ga je Francija uvedla 27. septembra 1991 za Crédit Mutuel v okviru storitve splošnega gospodarskega pomena financiranja socialnih stanovanj prek CDC, ki jo je ta banka opravljala. Te naložbe so v analitičnih računovodskih evidencah naslonjene na posebna sredstva, to je hranilne vloge, zbrane z distribuiranjem sheme Livret bleu. Crédit Mutuel si v konkurenčnih tržnih razmerah (brez posebne pravice do distribuiranja varčevalnega produkta, oproščene davkov) mogoče ne bi mogla zagotoviti teh sredstev po isti ceni, tako da je treba ustrezne naložbe in sredstva upoštevati v celotnih finančnih sistemih Livret bleu. Poleg tega je Francija sama potrdila obstoj povezave med temi naložbami, shemo Livret bleu in nalogo financiranja socialnih stanovanj, ko je od leta 1991 hranilne vloge v zvezi s temi naložbami prerazporedila na CDC ⁽⁶⁰⁾. Povedano drugače, Francija je s tem, ko je 27. septembra 1991 banko Crédit Mutuel pooblastila za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena, to je zbiranje hranilnih vlog, centraliziranih pri CDC in namenjenih financiranju socialnih stanovanj, potrdila dodelitev pravice do distribuiranja sheme Livret bleu banki Crédit Mutuel. Dobiček od uporabe sredstev, vloženih v okviru sheme Livret bleu, je torej treba od tega datuma upoštevati kot prihodek, dodeljen banki Crédit Mutuel za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena.

⁽⁵⁸⁾ Glej na primer Odločbo Komisije 2004/838/ES z dne 10. decembra 2003 o državni pomoči Francije za France 2 in France 3 (UL L 361, 8.12.2004, str. 21).

⁽⁵⁹⁾ Glej Obvestilo Komisije o veljavnih obrestnih merah za vračilo državne pomoči in o referenčnih/diskontnih merah za 25 držav članic, ki veljajo od 1. januarja 2007 (UL C 317, 23.12.2006, str. 2). Glej tudi naslednjo spletno stran: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

⁽⁶⁰⁾ Glej uvodno izjavo 39.

- (110) Pritožnik ter drugi organi ali organizacije (francoski svet za konkurenco in poročila poslancev ali raziskovalnih organizacij ⁽⁶¹⁾) menijo, da je izključna pravica do distribuiranja sheme Livret bleu imela „učinek vabe“, ker je banki Crédit Mutuel omogočila, da je privabila in ohranila stranke, ki jim je prodala druge bančne produkte poleg sheme Livret bleu. Komisija v odločitvi o razširitvi postopka ni izključila, da so bili lahko s shemo Livret bleu ustvarjeni posredni prihodki zaradi učinka vabe ⁽⁶²⁾, vendar je opozorila, da teh prihodkov do takrat ni bilo mogoče kvantificirati ⁽⁶³⁾.
- (111) Komisija ob koncu preučevanja te zadeve ugotavlja, da obstoja učinka vabe sicer ni mogoče izključiti, vendar pa na podlagi podatkov, ki jih je zbrala, v tej zadevi ne more dovolj zanesljivo kvantificirati morebitnega učinka vabe.
- (112) Dokumenti, ki so jih predložili pritožniki, vsebujejo domnevo o obstoju učinka vabe, vendar formalno ne dokazujejo njegovega obstoja, prav tako pa v njih ni natančno ocenjen finančni vpliv tega učinka.
- (113) Komisija v zvezi s študijami družbe Glais (glej uvodni izjavi 52 in 53) ugotavlja, da lahko Crédit Mutuel upravičeno trdi, da te statistične analize ne ponujajo nobenega zanesljivega dokaza o učinku vabe, ki bi ga bilo mogoče kvantificirati.
- (114) V pripombah pritožnikov so bile predlagane tri subjektivne ocene. Najprej, ob upoštevanju dejstva, da so druge banke ponudile, da bi shemo Livret bleu distribuirale v zameno za 1-odstotno provizijo, so pritožniki predlagali približno velikost učinka vabe, tako da so izračunali razliko med stopnjo provizije, ki jo je prejela Crédit Mutuel, in to 1-odstotno stopnjo, to je 0,3 %, kar znaša približno 300 milijonov FRF na leto. Vendar ni mogoče z ničimer dokazati, da bi lahko konkurenti
- Crédit Mutuel v zadevnem obdobju izpolnili to nalogo pod enakimi pogoji po tej 1-odstotni stopnji plačila. Poleg tega ta prva trditev ne dokazuje učinka vabe, temveč se zdi, da želijo pritožniki povedati, da je Crédit Mutuel prejela prekomerno nadomestilo, kar pa se ni zgodilo, kot bo dokazano. Z ničimer ni mogoče dokazati, da učinek vabe ustreza razliki med posredniško provizijo in nižjo hipotetično provizijo, ki so jo konkurenti Crédit Mutuel predlagali v zameno za distribucijo sheme Livret bleu.
- (115) Po drugi metodi, ki so jo predlagali pritožniki, bi se učinek vabe izmeril glede na rast tržnih deležev Crédit Mutuel. Take metode ocenjevanja ni mogoče uporabiti, saj temelji na predpostavki, da so se tržni deleži povečali izključno zaradi sheme Livret bleu, kar pa ni podprto z nobenim objektivnim dokazom.
- (116) Tretja ocena izključne pravice do distribuiranja temelji na izpadu davčnih prihodkov, ker je bila shema Livret bleu oproščena davkov. Če bi Crédit Mutuel želela hranilni račun distribuirati brez oprostitve davkov, tako da bi ne glede na davčni položaj varčevalcev ponujala enak neto donos kot shema Livret bleu, bi dejansko nosila oportunitetne stroške, ki bi bili enaki znesku domnevnega davka, ki bi ga (morda) plačali varčevalci. Po mnenju pritožnikov je treba za skupno davčno ugodnost v višini 4,5 milijarde FRF v obdobju 1991–1997 šteti, da je banki Crédit Mutuel zagotovila ugodnosti v navedenem znesku. Tega sklepanja ni mogoče upoštevati, saj Crédit Mutuel zelo verjetno ne bi distribuirala sheme Livret bleu pod enakimi pogoji, če bi morala nositi celotne stroške davčne oprostitve, ki sicer neposredno koristi članom družbe.
- (117) Zadevne morebitne ugodnosti je težko dokazati in kvantificirati. Neposredno gospodarsko prednost izkoriščanja sheme Livret bleu je mogoče neposredno oceniti na podlagi računovodskih evidenc sheme Livret bleu. Nasprotno pa bi bilo gospodarsko prednost, nastalo zaradi prodaje drugih produktov ali storitev strankam, privabljenim s shemo Livret bleu, mogoče ugotoviti v analitičnih računovodskih evidencah teh drugih produktov, če bi bilo mogoče takoj razlikovati, kaj je bilo prodano strankam, ki jih je Crédit Mutuel privabila s shemo Livret bleu, in kaj je bilo prodano strankam, ki so k Crédit Mutuel prišle iz drugih razlogov, kar pa v tem primeru ni mogoče. Svetovalec Komisije iz teh razlogov ni mogel oceniti morebitnega učinka vabe na podlagi računovodske metode, uporabljene za ovrednotenje vseh neposrednih gospodarskih prednosti, nastalih zaradi sheme Livret bleu.

⁽⁶¹⁾ Glej zlasti mnenje Sveta za konkurenco (mnenje št. 96-A-12 z dne 17. septembra 1996, str. 8), informativno poročilo senatorja Alaina Lamberta (poročilo št. 52 z dne 30. oktobra 1996, str. 72) in študijo Nathalie Daley iz centra za industrijsko gospodarstvo CERNA (*La banque de détail en France: de l'intermédiation aux services*, februar 2001, str. 9).

⁽⁶²⁾ Glej uvodni izjavi 52 in 53 odločitve o razširitvi postopka.

⁽⁶³⁾ Glej točko 67 odločitve o razširitvi postopka „Morebitnega poslovnega izida, povezanega z izključnim distribuiranjem Livret bleu, ni bilo mogoče kvantificirati“.

(118) Bolj domišljeni poskusi svetovalca Komisije, da ovrednoti učinek vabe, niso bili uspešni. Komisija zato meni, da morebitne prednosti zaradi učinka vabe ne more upoštevati pri izračunu za preverjanje neobstoja morebitnega prekomernega nadomestila.

7.2.4 Izračun zmernega dobička

(119) Pri preverjanju neobstoja prekomernega nadomestila za podjetje, pooblaščen za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena, je treba upoštevati zmerni dobiček⁽⁶⁴⁾. Okvir Skupnosti iz leta 2005 določa, da je treba „zmerni dobiček“ šteti kot stopnjo donosa lastnega kapitala, ki mora upoštevati tveganje ali odsotnost tveganja, ki ga je podjetje imelo [...]. Ta stopnja običajno ne sme presežati povprečne stopnje za zadevni sektor v zadnjih letih“⁽⁶⁵⁾.

(120) Komisija je v odločitvi o razširitvi postopka⁽⁶⁶⁾ menila, da je treba za naložbe splošnega pomena in proste naložbe uporabiti zmerni dobiček, ki povprečno znaša 6 % lastnega kapitala za te naložbe. Ta stopnja, ki se spreminja vsako leto in znaša povprečno 6 %, ustreza stopnji donosa, ki jo je prvotno zagovarjala Crédit Mutuel: Crédit Mutuel je kot stroške lastnega kapitala uporabila znesek dividend, ki so bile dejansko izplačane v obravnavanem letu. Komisija v tem sklepu v zvezi z upoštevanjem zmernega dobička pri preverjanju neobstoja morebitnega prekomernega nadomestila glede prostih naložb in naložb splošnega pomena ne odstopa od pristopa, ki ga je že uporabila v odločitvi o razširitvi postopka in je opisan v oddelku 7.2.5.

(121) Komisija je v odločitvi o razširitvi postopka⁽⁶⁷⁾ vseeno menila, da tega zmernega dobička ni treba uporabiti za hranilne vloge, centralizirane pri CDC, ker te ne predstavljajo nobenih stroškov lastnega kapitala z vidika pravil varnega in skrbnega poslovanja, saj Crédit Mutuel teh vlog ni vložila, temveč jih je le dodelila CDC. Vendar

se z vidika varnega in skrbnega poslovanja za kreditno tveganje, povezano s hranilnimi vlogami, centraliziranimi pri CDC, šteje, da je enako izpostavljenosti države (Francoske republike) oziroma ponderiranju tveganja, enakemu nič, in da torej ne zahteva lastnega kapitala.

(122) Neupoštevanje zmernega dobička v zvezi s hranilnimi vlogami, centraliziranimi pri CDC, bi pomenilo, da se je skupni zmerni dobiček (po eni strani povezan z naložbami splošnega pomena in prostimi naložbami ter po drugi strani povezan s hranilnimi vlogami, centraliziranimi pri CDC) zmanjševal od leta 1991 do leta 1999 in nato leta 2000 popolnoma izgubil, potem ko so bila leta 1999 pri CDC centralizirane vse hranilne vloge⁽⁶⁸⁾.

(123) Francoski organi so v dopisu z dne 1. septembra 2006, v katerem so predstavili pripombe k odločitvi o razširitvi postopka, potrdili, da se za hranilne vloge, centralizirane pri CDC, ne uporablja regulatorni lastni kapital. Vendar po mnenju francoskih organov „Crédit Mutuel ob upoštevanju, da uporaba evropske stopnje solventnosti od popolne centralizacije hranilnih vlog pri CDC leta 1999 ni pomembna, za izračun zmernega dobička od sheme Livret bleu [predlaga] vključ[ite] stroške[-ov] lastnega kapitala, dosežene[-ih] glede na stroške drugih varčevalnih produktov in drugih sredstev“. Komisiji se tak pristop ne zdi zadovoljiv, ker pomeni, da se za sredstva, centralizirana pri CDC, umetno uporablja potreba po regulatornem kapitalu, odvisna od povprečne potrebe po kapitalu drugih sredstev Crédit Mutuel, ki so popolnoma neodvisna od sheme Livret bleu.

(124) Neobstoj potrebe po regulatornem lastnem kapitalu namreč ponazarja neobstoj tveganja kreditne izgube, kar velja za hranilne vloge, centralizirane pri CDC. Dejavnost zbiranja hranilnih vlog za CDC prav tako ne pomeni niti likvidnostnega tveganja (razen tveganja znotraj meseca) niti tveganja spremembe zapadlosti, ker se znesek, dodeljen CDC, prilagaja vsak mesec glede na gibanje hranilnih vlog in se obrestna mera, ki jo plačuje CDC, takoj prenese na račune deponentov. Torej ta storitev splošnega gospodarskega pomena zanesljivo pomeni nizko stopnjo tveganja za Crédit Mutuel. Vendar nekatere druge vrste tveganja, kot so operativno, ekonomsko (tveganje, da raven nadomestila ne pokrije nastalih stroškov) in pravno tveganje ter tveganje izgube ugleda, obstajajo. Poleg tega se za druge bančne dejavnosti, kot so razdelitev razpršenih sredstev, upravljanje premoženja ali prodaja finančnih produktov (kot so delnice in obveznice), ne uporablja regulatorni lastni kapital, kar pa en vpliva negativno na njihovo veliko donosnost. Torej ne obstaja neposredna povezava

⁽⁶⁴⁾ Glej točko 48 odločitve o razširitvi postopka in točko 14 okvira Skupnosti iz leta 2005, ki določa: „Znesek nadomestila ne sme presežati zneska, potrebnega za pokrivanje stroškov, ki so nastali pri izpolnjevanju obveznosti javnih storitev, ob upoštevanju ustreznih prejemkov in zmernega dobička za izpolnjevanje navedenih obveznosti“ (naš poudarek).

⁽⁶⁵⁾ Glej točko 18 okvira Skupnosti iz leta 2005.

⁽⁶⁶⁾ Glej oddelek 2 Priloge 1 k odločitvi o razširitvi postopka, točke 124 do 137.

⁽⁶⁷⁾ Glej oddelek 2 Priloge 1 k odločitvi o razširitvi postopka, točka 132.

⁽⁶⁸⁾ Glej uvodni izjavi 39 in 40.

med uporabo regulatornega lastnega kapitala – izračunano na podlagi pravil varnega in skrbnega poslovanja, katerih posebni cilj nikakor ni oceniti donosnost dejavnosti – in pričakovanim dobičkom od dejavnosti.

- (125) Vseeno je treba ugotoviti, da Komisija, če v tem primeru banki Crédit Mutuel dovoli, da ima zmerni dobiček od dela hranilnih vlog, centraliziranih pri CDC, priznava, da je določitev ustrezne ravni tega dobička postopek, ki vključuje zapleteno ekonomsko oceno. Shema Livret bleu je namreč neznačilen bančni produkt, ki ima mešane značilnosti varčevalnega produkta in tekočega računa ter katerega zbrane hranilne vloge se centralizirajo pri javnem organu. Torej ne obstajajo kot taki produkti, ki jih je mogoče neposredno primerjati in ki bi lahko bili kazalnik zmernega dobička za podobno dejavnost.
- (126) Ker ne obstaja produkt, ki bi bil dovolj primerljiv s shemo Livret bleu, Komisija meni, da lahko v tem primeru uporabi dva kazalnika, na podlagi katerih je

mogoče oceniti, ali je dani dobiček v zvezi s hranilnimi vlogami, centraliziranimi pri CDC, mogoče šteti za zmernega. Ta kazalnika sta:

- (a) stopnja dobička francoskega bančnega sektorja, to je poslovni izid pred obdavčitvijo, deljen s prometom (v tej zadevi je promet bank njihov poslovni izid iz poslovanja). Na podlagi podatkov francoskega bančnega sektorja za zadevno obdobje (od 27. septembra 1991 do konca leta 2008) je stopnja dobička povprečno 23 % na leto;
- (b) stopnja donosa francoskega bančnega sektorja, to je poslovni izid pred obdavčitvijo, deljen z zneskom sredstev. Povprečna letna stopnja donosa za celotno zadevno obdobje je 45 bazičnih točk (0,45 %).

- (127) V naslednji preglednici ⁽⁶⁹⁾ sta prikazani stopnja dobička in stopnja donosa francoskega bančnega sektorja v obdobju 1993–2008 (podatki za obdobje pred letom 1993 niso na voljo):

⁽⁶⁹⁾ Podatki v preglednici so rezultat izračunov, opravljenih na podlagi podatkov francoske komisije za bančništvo: http://www.banquedefrance.fr/fr/supervi/analyses_comparatives/analyses_comparatives.htm.

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 (**)
Poslovni izid pred obdavčitvijo (*)	15,2	2,7	25,0	41,0	67,5	14,4	19,8	22,5	24,6	23,5	23,4	29,6	31,3	46,2	34,3	- 4,4
Poslovni izid iz poslovanja (*)	362,4	335,4	345,6	356,1	375,3	60,8	64,6	70,5	74,9	77,0	80,6	83,5	89,5	104,1	98,0	79,1
Stopnja dobička	4,2 %	0,8 %	7,2 %	11,5 %	18 %	23,7 %	30,6 %	31,9 %	32,8 %	30,6 %	29,0 %	35,5 %	35,0 %	44,4 %	35,1 %	- 5,6 %
Povprečna stopnja dobička	22,8 %															
Sredstva (*)	Podatki niso na voljo	16 333	17 216	18 291	19 894	3 052	3 394	3 452	3 783	3 793	3 960	4 390	5 275	6 041	7 061	7 699
Stopnja donosa	Podatki niso na voljo	0,02 %	0,15 %	0,22 %	0,34 %	0,47 %	0,58 %	0,65 %	0,65 %	0,62 %	0,59 %	0,68 %	0,59 %	0,77 %	0,49 %	- 0,05 %
Povprečna stopnja donosa	0,45 %															

(*) Zneski so izraženi v milijardah francoskih frankov za obdobje pred letom 1998 in v milijardah eurov po tem letu.

(**) Podatki za leto 2008 so ocene.

(128) Za izračun stopnje dobička in stopnje donosa banke Crédit Mutuel v zvezi z dejavnostjo zbiranja hranilnih vlog, centraliziranih pri CDC, je Komisija uporabila naslednje vrednosti:

(a) za imenovalca stopnje dobička prihodke, prejete od dejavnosti zbiranja hranilnih vlog, centraliziranih pri CDC, to je letni znesek posredniške provizije;

(b) za imenovalca stopnje donosa hranilne vloge, prenesene na CDC;

(c) za števec, to je poslovni izid pred obdavčitvijo, Komisija meni, da če se kot zmerni dobiček upošteva stopnja 4,2 % od dejavnosti zbiranja hranilnih vlog pri CDC, to je poslovni izid pred obdavčitvijo, ki predstavlja 4,2 % posredniške provizije, prejete od CDC, Crédit Mutuel ni prejela prekomernega nadomestila (glej preglednico v uvodni izjavi 132).

(129) Komisija v zvezi z drugim kazalnikom (stopnjo donosa) ugotavlja, da če se kot zmerni dobiček od dejavnosti zbiranja hranilnih vlog, centraliziranih pri CDC, upošteva stopnja donosa petih bazičnih točk, to je če se upošteva poslovni izid pred obdavčitvijo, ki je enak 0,05 % skupnega zneska hranilnih vlog, prenesenih na CDC, iz tega sledi, da Crédit Mutuel ni prejela prekomernega nadomestila za upravljanje sheme Livret bleu v zadevnem obdobju.

(130) V skladu z okvirom Skupnosti iz leta 2005 zmerni dobiček ne sme preseči povprečne stopnje za zadevni sektor v zadevnem obdobju. 4,2-odstotna stopnja dobička pomeni manj kot petino povprečne stopnje dobička bančnega sektorja (22,8 %). Ker je – kot je bilo navedeno v uvodni izjavi 124 – dejavnost zbiranja hranilnih vlog, centraliziranih pri CDC, dejavnost z nizkim tveganjem in torej z nizkim donosom, Komisija meni, da 4,2-odstotna stopnja dobička ni očitno čezmerna in jo je v tej zadevi mogoče šteti za zmerni dobiček.

(131) Komisija tako tudi meni, da je upoštevanje dobička v višini petih bazičnih točk za hranilne vloge, centralizirane pri CDC, razumno z vidika povprečne stopnje donosa 45 bazičnih točk francoskega bančnega sektorja v zadevnem obdobju ter je nizek in konservativen prag tega, kar je mogoče šteti za dobiček, ki v tej zadevi ni očitno nezmeren. Poleg tega ta nizka raven dobička ustrezno upošteva raven tveganja, ki ga je Crédit Mutuel imela pri dejavnosti zbiranja za CDC in ki je, kot je navedeno v uvodni izjavi 124, nizka.

7.2.5 Preverjanje neobstoja prekomernega nadomestila

(132) Komisija je na podlagi zgornjih ugotovitev preverila – predstavljeno v spodnji preglednici – neobstoja prekomernega nadomestila po metodi, predstavljeni v pododdelkih 7.2.1 do 7.2.4 ⁽⁷⁰⁾:

(v mio. EUR)

Leto	NADOMESTILO (Letna posredniška provizija)	PREKOMERNO ALI PREMAJHNO NADOMESTILO	
		Celostni pristop (*) (do konca leta 2005)	Letni pristop (**) (od leta 2006)
1991 (od 27.9.1991 do 31.12.1991)	1,5	43,8	Se ne uporablja (celostni pristop se uporablja do leta 2005, glej pododdelek 7.2.2)
1992	9,1	125,1	
1993	16,8	184,0	
1994	36,6	127,3	
1995	59,5	114,5	
1996	74,7	107,8	
1997	82,3	88,4	
1998	118,9	92,0	
1999	188,9	98,3	
2000	188,2	106,3	
2001	181,9	91,3	
2002	187,8	76,3	
2003	197,7	61,2	
2004	204,4	45,7	
2005	196,7	15,0	
2006	[...]		- 39,1

⁽⁷⁰⁾ Za obdobje 1992–2008 so bile uporabljene naslednje referenčne stopnje: 10,61; 11; 8,93; 7,94; 8,22; 7,01; 5,83; 4,77; 5,7; 6,33; 5,06; 4,8; 4,43; 4,08; 3,7; 4,62; 5,19.

(v mio. EUR)

Leto	NADOMESTILO (Letna posredniška provizija)	PREKOMERNO ALI PREMAJHNO NADOMESTILO	
		Celostni pristop (*) (do konca leta 2005)	Letni pristop (**) (od leta 2006)
2007	[...]		- 24,3
2008	[...]		- 6,1

(*) Kumulirani in diskontirani neto poslovni izid v milijonih eurov ob upoštevanju posredniške provizije, neto poslovnega izida (stroški minus prihodki), hranilnih vlog, centraliziranih pri CDC, prostih naložb in naložb splošnega pomena ter ob uvedbi zmernega dobička v višini petih bazičnih točk za hranilne vloge, centralizirane pri CDC, in zmernega dobička, ki povprečno znaša 6 % lastnega kapitala, namenjenega za naložbe splošnega pomena in proste naložbe (glej pododdelke 7.2.1 do 7.2.4).

(**) Nekumulirani in nediskontirani neto poslovni izid v milijonih eurov ob upoštevanju posredniške provizije, neto poslovnega izida (stroški minus prihodki), hranilnih vlog, centraliziranih pri CDC, prostih naložb in naložb splošnega pomena ter ob uvedbi zmernega dobička v višini petih bazičnih točk za hranilne vloge, centralizirane pri CDC, in zmernega dobička, ki povprečno znaša 6 % lastnega kapitala, namenjenega za naložbe splošnega pomena in proste naložbe (glej pododdelke 7.2.1 do 7.2.4).

- (133) Ugotoviti je mogoče, da je prekomerno nadomestilo konec leta 2005 (15 milijonov EUR) nižje od 10 % nadomestila za leto 2005 (196,7 milijona EUR). V skladu s točko 21 okvira Skupnosti iz leta 2005 je ta znesek mogoče prenesti na naslednje leto. Končni rezultat je premajhno nadomestilo v višini -6,1 milijona EUR konec leta 2008 za celotno zadevno obdobje.
- (134) Komisija torej lahko ugotovi, da Crédit Mutuel s posredniško provizijo ni prejela prekomernega nadomestila za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena, za

katero je bila pooblaščenca od 27. septembra 1991 do konca leta 2008.

8. SKLEPNA UGOTOVITEV

- (135) Komisija ugotavlja, da je Francoska republika nezakonito izvedla zadevni ukrep in s tem kršila člen 108(3) PDEU. Vendar je pomoč mogoče šteti za združljivo z notranjim trgov v skladu s členom 106(2) PDEU, ker nadomestilo, ki ga je plačala država, ni preseгло zneska, potrebnega za pokrivanje stroškov, ki so nastali pri izpolnjevanju obveznosti javne službe, ob upoštevanju ustreznih prejemkov in zmernega dobička za izpolnjevanje navedenih obveznosti –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Državna pomoč, ki jo je Francoska republika odobrila podjetju Crédit Mutuel na podlagi odloka z dne 27. septembra 1991 o opredelitvi naložb splošnega pomena banke Crédit Mutuel, je združljiva z notranjim trgov.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Francosko republiko.

V Bruslju, 24. maja 2011

Za Komisijo
Joaquín ALMUNIA
Podpredsednik

Cena naročnine 2011 (brez DDV, skupaj s stroški pošiljanja z navadno pošto)

Uradni list EU, seriji L + C, samo papirna različica	22 uradnih jezikov EU	1 100 EUR na leto
Uradni list EU, seriji L + C, papirna različica + letni DVD	22 uradnih jezikov EU	1 200 EUR na leto
Uradni list EU, serija L, samo papirna različica	22 uradnih jezikov EU	770 EUR na leto
Uradni list EU, seriji L + C, mesečni zbirni DVD	22 uradnih jezikov EU	400 EUR na leto
Dopolnilo k Uradnemu listu (serija S – razpisi za javna naročila), DVD, ena izdaja na teden	Večjezično: 23 uradnih jezikov EU	300 EUR na leto
Uradni list EU, serija C – natečaji	Jezik(-i) v skladu z natečajem(-i)	50 EUR na leto

Naročilo na *Uradni list Evropske unije*, ki izhaja v uradnih jezikih Evropske unije, je na voljo v 22 jezikovnih različicah. Uradni list je sestavljen iz serije L (Zakonodaja) in serije C (Informacije in objave).

Na vsako jezikovno različico se je treba naročiti posebej.

V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 920/2005, objavljeno v Uradnem listu L 156 z dne 18. junija 2005, institucije Evropske unije začasno niso obvezane sestavljati in objavljati vseh pravnih aktov v irščini, zato se Uradni list v irskem jeziku prodaja posebej.

Naročilo na Dopolnilo k Uradnemu listu (serija S – razpisi za javna naročila) zajema vseh 23 uradnih jezikovnih različic na enem večjezičnem DVD-ju.

Na zahtevo nudi naročilo na *Uradni list Evropske unije* pravico do prejemanja različnih prilog k Uradnemu listu. Naročniki so o objavi prilog obveščeni v „Obvestilu bralcu“, vstavljenem v *Uradni list Evropske unije*.

Prodaja in naročila

Naročilo na razne plačljive periodične publikacije, kot je naročilo na *Uradni list Evropske unije*, je možno pri naših komercialnih distributerjih. Seznam komercialnih distributerjev je na spletnem naslovu:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sl.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) nudi neposreden in brezplačen dostop do prava Evropske unije. To spletišče omogoča pregled *Uradnega lista Evropske unije*, zajema pa tudi pogodbe, zakonodajo, sodno prakso in pripravljalne akte za zakonodajo.

Za boljše poznavanje Evropske unije preglejte spletišče <http://europa.eu>

